Ălənžil n-Ɣisa Ălmasex wa iktăb Mătti

Ăṭṭarex n-Ɣisa Ălmasex (Luqa 3:23-38)

1 Ăṭṭarex n-ƔisaĂlmasex wa n-ahăya n-ănnăbi
Dawəd d-ahăya n-Ibrahim da:
2 Ikrăš Ibrahim Isxaqq,
Isxaqq ikrăš Yaqub,
Yaqub ikrăš Yăhuda d-ayətma-s wi iyyăḍnen.
3 Yăhuda ənta, təkrăš-as hănne-s Tamar, Faris d-Zira.
Ikrăš Faris Xăšrun,
ikrăš Xăšrun Aram,
4 ikrăš Aram Aminădab,
ikrăš Aminădab Nasun,
ikrăš Nasun Sălmun.
5 Ikrăš Sălmun d-hănne-s Rahab Boɣaz,
ikrăš Boɣaz d-hănne-s Rutt Ɣubăyd,
Ɣubăyd ənta, ikrăš Yasa.
6 Yasa ənta a orăwăn ămănokal Dawəd.
Dawəd ənta, ikrăš d-hănne-s n-Urya
Sulăyman,
7 Sulăyman ənta ikrăš Raxăbyăm,
Raxăbyăm ikrăš Abya,
Abya ikrăš Asaf,
8 Asaf, ikrăš Yăhušăffat,
Yăhušăffat ikrăš Yoram,
Yoram ikrăš Uzya,
9 Uzya ikrăš Yotam,
Yotam ikrăš Axaz,

Axaz ikrăš Ezekya,
10 Ezekya, ikrăš Mănase,
Mănase ikrăš Amon,
Amon ikrăš Yozya,
11 Yozya ikrăš Yăxunya d-ayətma-s wi iyyăḍnen.
Ăzzăman-wen-dăɣ a dăɣ-əttəkfălăn kăl-Iṣrayil s-ăkall wa n-Babilun.
12 Ḍarăt atəkfəl-wen-dăɣ ad-ikrăš Yakonya Ăṣṣălat,
Ăṣṣălat ikrăš Zurubabil,
13 Zurubabil ikrăš Abihud,
Abihud, ikrăš Ilyakim,
Ilyakim ikrăš Yazur,
14 Yazur ikrăš Ăssăddiq,
Ăssăddiq, ikrăš Yahim,
Yahim ikrăš Ɣəlihud,
15 Ɣəlihud ikrăš Ɣəlyazăr,
Ɣəlyazăr, ikrăš Mittăn,
Mittăn, ikrăš Yaqub.
16 Yaqub-en-dăɣ a ăshăyăwăn Yusəf wa n-ăhaləs n-Măryăma
ta torăwăt Ɣisa wa s-itawănna Ălmasex.
17 Ɣur-ăzzăman wa n-Ibrahim təkkəd
ăzzăman wa n-Dawəd, okăynăt mărawăt
əzzurəyaten d-əkkoẓăt; ɣur-ăzzăman wa n-
Dawəd təkkəd ăzzăman wa n-atəkfəl n-kăl-
Iṣrayil s-ăkall wa n-Băbilun, okăynăt mărawăt
əzzurəyaten d-əkkoẓăt; ɣur-ăzzăman daɣ wa n-
atəkfəl n-kăl-Iṣrayil s-ăkall wa n-Babilun təkkəd
ăzzăman wa n-tiwit n-Ălmasex, mărawăt
əzzurəyaten d-əkkoẓăt a okăynen.

Tiwit n-Ɣisa Ălmasex (Luqa 2:1-7)

18 Ǝnta da əmmək wa s-iwa Ɣisa Ălmasex:
ma-s Măryăma, ittar-tăt ăhaləs s-isəm-net Yusəf
măšan dăɣ-a-wa ităjj Măssinăɣ s-tărna n-Unfas
Šăddijăn, təkrăš ənniyăt hărwa wăr toher d-
Yusəf isəftaɣ.
19 Yusəf-i n-anəmmutăr-net, ăhaləs n-
ămaɣdal a ămoos, inhăy a-s tanfust-den-dăɣ
ɣas, ăssosăm, wăr t-illa ere dăɣ-ija isălan ed
wăr-irha ad-tăt-ikšəf. Təssəba n-a-wen-dăɣ a
făl t-dd-ijjăš ənniyăt n-ad-hin-izjăr isălan-net
dăɣ-ufăr.
20 Izinəzjum dăɣ-a-wen-dăɣ a-s has-dd ănfalăl
ănjălos n-Emăli dăɣ-tăharjit, inn'-as: «Yusəf
Ăgg-Dawəd, wăr tăksuḍăd adubən n-Măryăma
făl-a-s ənniyăt wa la, Unfas Šăddijăn a-s
əssəbab-net,
21 ad-təkrəš alyaḍ, təjəd-as isəm Ɣisa făl-a-s
ənta a madăn-iɣləs tamətte-net dăɣ-ibăkkaḍăn-
net.»
22 A-wa iket-net ija i-ad-itbət a-wa innă ănnăbi
n-Măssinăɣ iyyăn a-s innă:

«Innă Emăli:
23 ‹Săjdăt!
Ad-təkrəš tămawaḍt wărăt təzzey meddən ənniyăt,
təkrəš alyaḍ, iwăr-t isəm Imanuwil›.
Imanuwil, ălmăɣna-net: Măssinăɣ, izzăɣ-dd jere-năɣ.»

24 Inkăr-dd Yusəf dăɣ-eḍəs, ămešăl a-wa has-
innă ănjălos n-Emăli, iẓẓəẓlăy-dd Măryăma,

25 măšan wăr dăr-s oher isəftaɣ har təjrăw
eɣăf-net, təkrăš alyaḍ, ăswăr-t isəm Ɣisa.

2

Imusănăn wi dd-fălnen ijəj, əmmaɣăn i-Ɣisa

1 Ăzzăman wa d-ămoos Harudəs ămănokal n-
teje ta n-Ălyăhudəyăt ad-iwa Ɣisa dăɣ-taɣrəmt
ta n-Bătlehăm hăt teje-ten-dăɣ. Ăzzăman-
en-dăɣ daɣ ad-dd-osăn imusănăn dd-falnen
emăynăj, əkkan-dd Yărussălam,
2 sastanăn ăddinăt d-ămănokal n-kăl-Ălyăhud
wa s-iket iwa s-ənhăyăn atăr-net a-s dd-izjăr s-
emăynăj; əllăɣen-asăn a-s ass ad-dd-jăn i-ad-t-
əɣbədăn.
3 Isl' ămănokal Harudəs i-măjrăd-wen-dăɣ
ɣas, iššəwwăš ənta d-kăl-Yărussălam iket-dăɣ-
năsăn.
4 Ăsdăw-dd ḍarăt-a-wen e d t-illăm ămănokal
n-kăl-tikutawen d-ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt, issəstăn-
tăn d-edăgg wa dăɣ-mad-iwəy Ălmasex.
5 Ǝnnăn-as: «Bătlehăm ta hăt teje ta
n-Ălyăhudəyăt a dăɣ-mad-iwəy făl-a-s iktab
ănnăbi iyyăn a-s, inna Măssinăɣ:
6 ‹Ya Bătlehăm, kămm-i hăt teje ta n-
Ălyăhudəyăt, tidət,
wăr təkned təmɣăre jer-tiɣărmaten ti n-kăl-
Ălyăhud
măšan, kămm-i-dăɣ ənḍărrăt ad-dd-mad-izjăr
ămănokal
wa madăn-izar i-tamətte-nin ta n-kăl-Iṣrayil,
isəssiɣəd-tăt.› »

7 Islă Harudəs i-a-wen ɣas, ikkăs-dd imusănăn-
winnin s-takše, ad-tăn-ikann asəstan d-ăzzăman
wa dăɣ-hasăn-dd-ănfalăl atăr wa s-ənnăn
ənhayăn-t.
8 Issəgl’-en ḍarăt-a-wen, dăɣ-a-s hasăn-inna:
«Ăkkăt Bătlehăm, təknəm asəstan d-alyaḍ, afăl
t-təjrăwăm, əqqəlăt-ahi-dd, təjəm dăɣ-i isălan i-
ad-t-ăkkăɣ, ărkăɣăɣ-as năkk-dăɣ.»
9 Ǝslăn i-a-wa inna, əglăn. A ənḍărrăn, atăr-
wənnin ənhăyăn s-emăynăj-da-dăɣ, ăzzar-asăn
har tanămhăla n-ehăn wa iha alyaḍ.
10 Ǝnhăyăn atăr-en, əknăn tedăwit.
11 Ǝjjăšăn ehăn wa jənnəj-ənhăyăn atăr,
ənhăyăn alyaḍ d-ma-s Măryăma, ărkăɣăn-as,
ad-t-ɣabbădăn. Orăn ḍarăt-a-wen tisətwar-
năsăn, əkkăsăn-as-dd tibəddar n-orăɣ d-
matălxer d-telḍəḍt.†
12 Ǝllan-t dihen-dăɣ a-s tăn-issəlmăd Măssinăɣ
dăɣ-tăharjit s-udaɣnet i-ad-əqqəlăn Harudəs.
Jăn tabarăt tiyyăt săl ta dd-jăn, əqqălăn ăkall-
năsăn.

Ajiwəḍ s-Mişra

13 Ǝglăn imusănăn ənnin ɣas, ănfalăl-dd
ănjălos n-Emăli i-Yusəf dăɣ-tăharjit, inn’-as:
«Yusəf, ənkăr, əḍkəl alyaḍ d-ma-s, jawăḍ s-ăkall
wa n-Mişra, təzzăɣăd dihen-dăɣ har ašăl wa d-
hak mad-ănnăɣ tăddoobed ad-dd-təqqəlăd făl-a-
s alyaḍ-i, itammăɣ-as Harudəs i-ad-t-ănɣ.»
14 Inkăr, iḍkăl alyaḍ d-ma-s, ăhona s-Mişra
ehăḍ-wen-dăɣ,

† **2:11 2:11** Aḍutăn-wi-dăɣ, itawănn’-asăn daɣ: Miri (myrrhe dăɣ-Təfrănsit).

15 izzăɣ dihen har ăba Harudəs. Ij’-a-wen i-
ad-itbət a-wa innă ănnăbi iyyăn a-s innă, innă
Emăli:
«Ǝɣreɣ-dd Rure-ɣ i-ad-dd-izjăr Miṣra.»

Aratăn wi issănɣa Harudəs

16 Ilmăd Harudəs a-s əssəswădăn-t imusănăn
ed wăr t-dd-olesăn uɣəl ɣas, ikăf s-aḍkăr.
Omăr ălwăqq-wen-dăɣ s-ad-ămmătăn ilyaḍăn
wi hănen Bătlehăm d-attayăn-net t-əllanen daw-
əssin iwətyan ed tăqqăn-ten-dăɣ a togdăhăt d-ta
s-has-ənnăn imusănăn, ănfalălăn-asăn-dd atăr
dăɣ-s.
17 Ămoos a-wen-dăɣ ijăn a ăssiitbătăn a-wa
innă ănnăbi Yirmiya† a-s inna dăɣ-əlkəttab n-
Măssinăɣ:
18 «Ij’ emăsli n-tisnant dăɣ-aɣrəm wa n-Rama,
ja tahăla d-tikălelen.
A-wa Răhila hallăt ilyaḍăn-net,
ăbă-dd a tăt-isəssisumăn,
ed ilyaḍăn-net, ămmun iket-dăɣ-năsăn.»

Iqqăl-dd Yusəf ăkall wa n-Iṣrayil

19 Ăba Harudəs ɣas, ănfalăl-dd ănjălos n-Emăli
i-Yusəf dăɣ-tăharjit dăɣ-ăkall wa n-Miṣra, inn’-
as:
20 «Ǝḍkəl alyaḍ d-ma-s ămăra, təqqəlăd ăkall
wa n-Iṣrayil ed ăddinăt wi s-kăla tattarăn iji n-
iman-net, ăba-tăn.»
21 Inkăr Yusəf, iḍkăl alyaḍ d-ma-s, iqqăl ăkall
wa n-Iṣrayil.

---

† **2:17 2:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net
săḍisăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

22 Măšan, islă a-s Erkilyas ăgg Harudəs
a ămnakălăn dăɣ-edăgg n-ti-s făll-teje ta n-
Ălyăhudəyăt ɣas, igdăl-as əmmǝttəsu ad-tăt-ăkk
i-ad-dăɣ-s izzăɣ. Ănfalăl-as-dd Măssinăɣ dăɣ-
tăharjit, inn’-as ad-ăkk teje ta n-Galila.
23 Iwwăḍ-in teje-ten ɣas, izzăɣ dăɣ-taɣrəmt
s-isəm-net Năṣirăt. Ija a-wen i-ad-itbət a-wa
ənnăn ănnăbităn făll-Ɣisa a-s ənnăn:
«Ad-t-iwăr isəm: U-Năṣirăt.»

3

Ălxuṭbăt wa ija Exya wa n-Enəsselmăɣ (Marqəs 1:1-8; Luqa 3:1-18; Exya 1:19-28)

1 Išilan-win-dăɣ d-izzăɣ Ɣisa taɣrəmt ta
n-Năṣirăt, ad-issəntă Exya wa n-Enəsselmăɣ
ămašal-net, ijanna i-ăddinăt dăɣ-tenere n-teje ta
n-Ălyăhudəyăt:
2 «Utabăt făl-a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ,
tohăẓ-kăwăn-dd.»
3 A-wen-dăɣ išlăn Exya, a dăɣ-ăssewăl ănnăbi
Saya,† a-s innă:

«Ad-t-iməl ăhaləs ăsiɣăren dăɣ-tenere,
ijanna i-ăddinăt:
‹Ăknăt tabarăt i-Emăli,
səssiɣədăt data-s ibaran-net.› »

4 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ilsa Exya asălso ik-
nan s-elăm n-amnəs warăn amẓadăn, ijbas s-
taməntəka n-elăm, iddar s-tašwalt d-torawăt.

† **3:3** **3:3** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloləy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

5 Tisən-t-dd ăddinăt dd-falnen aɣrəm wa n-
Yărussălam d-teje ta n-Ălyăhudəyăt iket-net d-
idăggan iket-năsăn wi ohăẓnen ejănš wa n-
Ɣurdəni,
6 ad-tilɣun ibăkkaḍăn-năsăn dat-tamətte,
isalmaɣ-tăn Exya dăɣ-ejănš wa n-Ɣurdəni.

7 Ijrăh-in Exya a-s tamətte ta t-dd-təkkăt,
han-tăt ăddinăt ăjjootnen la taggayt ta n-kăl-
faris d-ta n-kăl-sadus ărhanen ad-tăn-isəlmăɣ,
innăḍ-dd săr-săn, inn'-asăn: «Ya taššălen-i-
dăɣ! Wădden tənnăm təmsădăm! Ǝyya, a
tărham ad-tətwəsəlmăɣăm i-ad-təfələm daw-
ăššăreɣa n-Măssinăɣ wa s-išwar fălla-wăn dd-
oḍa? Lăɣătăt-ahi, mi kăwăn-issəlmădăn s-a-
wen?
8 Sətbətăt tătubt-năwăn s-timašalen
ăhuuskătnen,
9 wăr tăsfăllăm făll-tənna n-a-s əzzurəyăt
n-Ibrahim a tămoosăm ed afăl tăqqăl s-
isălan n-əzzurəyăt ɣas, Măssinăɣ, ăddoobăt
ad-isəmməskəl tihun-ti-dăɣ hannăyăm, ixlək-dd
dăɣ-snăt əzzurəyăt i-Ibrahim.
10 Ăjăt ənniyăt făl-a-s emm n-tutăla ăru d-insa
făll-ikewăn n-ihəškan, e d t-illăm ahəšk wărăn
itirəw aratăn iha ălfăyda, ad-hin-ăttănkăḍ,
itwəjăr-in dăɣ-efew.
11 Năkk, aman a dăɣ-kăwăn-salmaɣăɣ i-ad-
umas a-wen ašămol n-tătubt-năwăn măšan,
ilkam-ahi ăhaləs hi-ijan mijraw wa-dăɣ s-wăr-
ănhăjjăɣ wăla-dăɣ d-ad-əḍəsăɣ issal n-tifădelen-
net, ənta, Unfas Šăddijăn d-efew a dăɣ-kăwăn-
mad-isəlmăɣ,
12 iṭṭaf tesăyt-net ta s-mad-hin-izuzzăr allon-

net, isədəw əttăɣam wa olăɣăn dăɣ-ejănd-net, irməs ahošăr wa wăr-ih’ ălfăyda, ijăr-t-in dăɣ-efew ăhijăljălăn hărkuk.»

Atwəsəlmaɣ n-Ɣisa dăɣ-aman
(Marqəs 1:9-11; Luqa 3:21-22)

13 Dăɣ-a-wen-dăɣ a dd-ifăl Ɣisa teje ta n-
Galila, ikkă-dd Exya i-ad-t-isəlmăɣ dăɣ-ejănš wa
n-Ɣurdəni
14 măšan, unjăy Exya s-a-wen, ănn-ak, inn’-
as: «Năkk a ămiɣatărăn s-ad-hi-səlmăɣăd dăɣ-
aman, ɣas əndek e-d il’ əmmək n-a-s kăyy a hi-
dd-itakkăn i-a-wen?»
15 Inn’-as Ɣisa: «Ămăra-dăɣ, əqbəl s-a-wen ed
əmmək-wen-dăɣ a-s mad-nămašăl a-wa oɣădăn,
irha Măssinăɣ.» Ij’-as Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas,
issəlmăɣ-t Exya.
16 Ătwăsălmăɣ Ɣisa, diha-dăɣ dd-izjăr aman,
ad-dd-ămerăn išənnawăn dăɣ-təssəba-net,
inhăy Unfas Šăddijăn n-Măssinăɣ har fălla-s
dd-ăzzubbăt dăɣ-ănnuɣ n-tedăbert măllăt.
17 Dăɣ-tamăzăyyat-ten-dăɣ ad-dd-ijmăḍ
emăsli išənnawăn, innăn:
«A-wa Rure-ɣ wa əkneeɣ tărha,
ənta a dăɣ-ăsriwăn iman-in.»

4

Ăžžurrăb Iblis Ɣisa
(Marqəs 1:12-13; Luqa 4:1-13)

1 Oɣăd Unfas ŠăddijănƔisa ḍarăt-a-wen s-
tenere i-ad-t-ižžurrəbət Iblis.

2 Ija dihen əkkoẓăt timərwen n-ehăḍ d-ašăl, ăẓum, wăr-ikša, wăr-iswa. Šămad tokay tăqqăn-ten-dăɣ, ad-ălluẓ.
3 Ălwăqq-wen-dăɣ ad-t-ohăẓ Iblis-i n-ălmužărrib, inn’-as:
«Šămad kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, ănn i-tihun-ti-dăɣ ad-umasnăt tijəlwen!»
4 Inn’-as Ɣisa: «Iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Tămudre n-ăgg-adəm, wăr təmdă făl tetăte ɣas,
iddăret daɣ s-e d t-illăm
măjrăd dd-izjarăn emm n-Măssinăɣ.› »
5 Iwwăy-t Iblis ḍarăt-a-wen s-aɣrəm wa šăddijăn n-Yărussălam, ij’-e făll-afălla n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn, inn’-as:
6 «Šămad kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ, ăyy iman-năk s-ăkall ed iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Ad-săr-k dd-amăr Măssinăɣ ănjălosăn-net
əkbəlăn-kăy dăɣ-ifassăn-năsăn
i-ad-wăr hak-rəssəl wăla-dăɣ tăhunt tiyyăt ɣas.› »
7 Inn’-as Ɣisa: «Iktab daɣ dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Wăr-e tarəməd Emăli-năk, Măssinăɣ.› »
8 Iwwăy-t daɣ Iblis s-aḍaɣ iyyăn iknan aḍkul, issəkn’-e əddəwəlăn n-ăddunya iket-net d-ălxurmăt-năsăn, inn’-as ămăra:
9 «Hakkăɣ-kăy a-wa-dăɣ iket-net, afăl dat-i tărkăɣăd, tăɣbădăd-ahi.»
10 Inn’-as Ɣisa: «Iblis, ajəj-ahi; iktab dăɣ-măjrăd n-Măssinăɣ a-s:
‹Ăɣbəd Emăli-năk Măssinăɣ,

ənta ɣas a fălla-k ilan ălxidmăt.› »
11 Oyy’-e Iblis ḍarăt-a-wen, osăn-t-dd ănjălosăn
ăssaɣăt-wen-dăɣ, ăxdămăn-as.

Sănto n-ămašal n-Ɣisa dăɣ-taɣrəmt ta n-Qăfărnaxum
(Marqəs 1:14-15; Luqa 4:14-15)

12 Islă Ɣisa atărməs n-Exya wa n-Enəsselmăɣ
ɣas, ikkă teje ta n-Galila.
13 Izjăr taɣrəmt ta n-Năṣirăt, iglă izzăɣ ta n-
Qăfărnaxum, a-wen taɣrəmt hat asălim n-ejănš
wa n-Galila dăɣ-attayăn n-teje ta n-Ẓabilun d-ta
n-Naftali;
14 ămoos a-wen a ăssiitbătăn măjrăd wa ija
ănnăbi Saya† a-s innă:
15 «Ya kăl-Ẓabilun, ya kăl-Naftali!
Kăwăneḍ-i hănen asălim d-ejănš wa n-Galila,
Kăwăneḍ-i hin-əllanen i-ejănš wa n-Ɣurdəni, săjdăt!
Kăwăneḍ-i n-kăl-teje ta n-Galila əzzăɣăn inəẓẓulam,† săjdăt!
16 Tamətte ta hăt tihay, ămlăwlăw-dd fălla-s ănnur măqqărăn,
ăddinăt daɣ wi s-kăla əzzăɣăn tihay ti hănen tamăttant,
ašăl-i, ăzzubbăt-dd fălla-săn ănnur.»

---

† **4:14 4:14** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net. † **4:15 4:15** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

17 Ɣur-dihen-dăɣ ad-issənta Ɣisa ămašal-
net, ixaṭṭăb, ijanna i-ăddinăt: «Utabăt făl-a-s
Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-dd.»

Inəṭṭulab n-Ɣisa wi ăzzarnen (Marqəs 1:16-20; Luqa 5:1-11)

18 Irjaš Ɣisa ašăl iyyăn dăɣ-asălim n-ejănš
wa n-Galila a-s inhăy əssin ayətmatăn: Simyon
wa s-itawănna Bəṭrus d-ăŋŋa-s Idris, təjjarăn
tătart-năsăn dăɣ-aman ed iməhhuyya n-imănan
a ămoosăn,
19 inn'-asăn: «Ǝlkəmăt-ahi, ad-kăwăn-ăjăɣ
meddən săr-i dd-sadawnen ăddinăt i-ad-tăn-
ăɣləsăɣ.»
20 Oyyăn titarren-năsăn ălwăqq-wen-dăɣ,
əlkămăn-as.
21 Illa-hin i-dihen, olăs daɣ Ɣisa ahănay n-
əssin ayətmatăn iyyăḍ: Yaqub d-ăŋŋa-s Exya,
han turăft n-aman əntăneḍ d-abba-năsăn Zăbdi,
samăkrasăn titarren-năsăn; iɣr'-en-dd s-iman-
net əntăneḍ-dăɣ.
22 Oyyăn abba-năsăn hakd turăft n-aman
dihen-dăɣ, əlkămăn-as ălwăqq-wen-dăɣ.

Ăzozăy Ɣisa imarhinăn dăɣ-teje ta n-Galila (Luqa 6:17-19)

23 Ălliil Ɣisa teje ta n-Galila iket-net, isaɣra
ăddinăt dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud,
ixaṭṭăb isălan n-Ălənžil n-Təmmənəya n-
Măssinăɣ, izizuy ăddinăt dăɣ-turhənnawen-
năsăn d-ălɣibăn-năsăn.

24 Intăj isəm-net dăɣ-ăkall iket-net har ăwwăḍ
Surya. Tamawayăn-dd săr-s imarhinăn d-
inaɣyabăn d-iməlšan d-wi təjrăw tašăkărkărăt
d-inəbdan, izizuy-tăn iket-dăɣ-năsăn.
25 Dăɣ-asikəl-net, təlkam-as tamətte tăjjeet
han ăddinăt dd-falnen teje ta n-Galila d-tidbi ti n-
mărawăt; iyyăḍ, Yărussălam d-Ălyăhudəyăt d-
illa-hin i-Ɣurdəni sihen ad-dd-falăn.

5

Ălxuṭbăt wa ija Ɣisa făll-afălla n-taḍaɣt

1 Inhăy Ɣisa əjut n-tamətte ta has-təlkămăt
ɣas, iwwăn taḍaɣt tiyyăt, ăqqima, əkkăn-t-dd
inəṭṭulab-net, ăqqimăn edes-has;
2 iḍkăl măjrăd, ad-tăn-isaɣra, ijann'-asăn:

Tisunḍaḍ
(Luqa 6:20-23)

3 «Tənḍəḍ i-wi ăẓoẓnen iman-năsăn dat-Măssinăɣ
ed Təmmənəya n-Măssinăɣ ti-năsăn.
4 Tənḍəḍ i-wi ăsninnen dăɣ-iman-năsăn
ed ad-ismaḍăn ulhawăn-năsăn.
5 Tənḍəḍ i-wi ăẓednen ha taẓidert
ed ad-əkusən ăkall.
6 Tənḍəḍ i-wi inaqq laẓ d-fad n-asətbat n-iqqud
ed ad-ăyyăwănăn dăɣ-a-wa s-tammăɣăn.
7 Tənḍəḍ i-wi s-ha tăhanint ulhawăn-năsăn
ed ad-hasăn-aḍən Măssinăɣ tăhanint.
8 Tənḍəḍ i-wi s-šăddijăn ulhawăn-năsăn
ed ad-ənhəyăn Măssinăɣ.
9 Tənḍəḍ i-wi n-kăl-ălɣafyăt
ed ad-tăn-iwăr isəm: dăgg-Măssinăɣ.

10 Tənḍəḍ i-wi tamăḍraynen dăɣ-təssəba n-iqqud-năsăn
dăɣ-erhet n-Măssinăɣ
ed Təmmənəya n-Măssinăɣ, ti-năsăn.
11 Tənḍəḍ-awăn e-d kăwăn-gaggărăn ăddinăt,
tiɣəzzəbun-kăwăn,
jannen fălla-wăn s-bahu
e d t-illăm a lăbasăn dăɣ-ăddimmăt-in.
12 Dăwătăt, talwəm dăɣ-iman-năwăn ed ad-ijat
marušăt-năwăn dăɣ-ălžănnăt,
ălɣizabăt-wen-dăɣ kăwăn-săknen ăddinăt ašăl-i-dăɣ,
a əssəknăn i-ănnăbităn wi hawăn-dd-ăzzarnen.»

Imumənăn, tesəmt d-ănnur a ămoosăn i-ăddunya

(Marqəs 9:50; Luqa 14:34-35)

13 «Kăwăneḍ a-s tesəmt n-ăddunya măšan,
tesəmt, afăl tăt-təjmăḍ temḍe-net, ma s-tăt-e-
isəsməm ăwadəm? Ad-ăbas t-illa a tənfa ar ad-
hin-tăḍf, əfkəlfəkəlăn-tăt ăddinăt.
14 Kăwăneḍ a-s ănnur n-ăddunya. Aɣrəm ya
iwarăn afălla n-aḍaɣ wăr mad-iffăr;
15 ăddinăt, wăr sărmisăn tefătelt təzzar, əjən-
tăt daw-ăkoss, ănn-ak, ăsaḍəf ăsikakăn a făll-
tăt-e-siləyăn i-ad-ăsimălăwlăw ănnur-net ehăn
d-a-wa t-ihăn iket-net.
16 A-wen-dăɣ a făl, imləwləwet ănnur-năwăn
kăwăneḍ-dăɣ, s-əmmək-en-dăɣ, dat-ăddinăt
i-ad-ənhəyăn imărkedăn-năwăn, səmɣărăn
Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn.»

Alămăr wa ăynayăn d-wa ărəwăn

17 Inn’-asăn Ɣisa daɣ: «Wăr teɣalăt năkk,
oseɣ-dd i-ad-hin-əkkəsăɣ a-wa innă alămăr
wa n-ănnăbi Mosa d-a-wa ənnăn ănnăbităn
wi iyyăḍnen, asətbat-net a-s dd-oseɣ wădden
anăxas-net.
18 Ăsidătteɣ-awăn a-s ad-iba išənnawăn
d-ăkall, wăr-ăba wăla-dăɣ tahnəqqet wăla
tătbăqqet tiyyăt ɣas dăɣ-alămăr n-Măssinăɣ a
ikkăs wăr-itbet a-wa dăɣ-s ătwănnăn iket-net.
19 A-wen-dăɣ a făl ere ănmăšrăyăn i-alămăr
wa dăɣ-săn ojărăn təmməḍrit, meɣ ittăr ad-
išənnəməšrəy ăwadəm iyyăn s-a-wen-dăɣ,
ăwadəm-en, ənta a madăn-umas wa ojărăn iba
n-təfărre dăɣ-Təmmənəya n-Măssinăɣ măšan,
ere itamašalăn a-wa innă alămăr, isalmad
ăddinăt a-wa inna i-ad-t-ămašălăn əntăneḍ-dăɣ,
ăwadəm-en, ad-umas ămizăr dăɣ-Təmmənəya
n-Măssinăɣ.
20 Ǝkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt n-a-s afăl wăr-
ojer iqqud-năwăn wa n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-
kăl-faris, xăram-awăn ujəš n-Təmmənəya n-
Măssinăɣ.»

Aḍkăr, iji n-iman, kəssən d-tenăšše (Luqa 12:57-59)

21 «Wădden, təslam a-s imɣarăn-năwăn wi n-
ibda, ătwănn’-asăn, inna Măssinăɣ: ‹Wăr jed
iman ed ere ijăn iman dăɣ, iwăr-t uḍlem dat-
Măssinăɣ›,
22 măšan năkk, ənneɣ-awăn a-s: ere ijjăš
aḍkăr făll-ăŋŋa-s dăɣ, iwar-t uḍlem, ere innăn

i-ăŋŋa-s: ‹Amăros›, ăniihăjja s-ad-ămawăy s-
ăššăreɣa wa măqqărăn s-itawănna Sinhidrin[†] i-
ad-itwəšrăɣ; ere daɣ innăn i-ăŋŋa-s: ‹Təkšăfăd›,
ăniihăjja d-ad-t-ăkš efew wa n-žohănnăma.
23 Afăl təkked ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
tăwwayăd takute-năk, afăl ălwăqq wa d-sănsed
tăkute-năk făll-tasəskărt ta n-tikutawen har dd-
təkted a-s ikka hărăt jere-k d-ăŋŋa-k,
24 wăr ketăd, ăyy’-et dədi-dăɣ, əqqəl ăŋŋa-k
har hak-ănš təzzar, təjəd takute-năk i-Măssinăɣ.
25 Kunta irwas-kăy ăwadəm, išk’-ak s-
əlxəkum, uf’-ak ad-dăr-s tənməknăd šik iket-di
d-hin-tiwəḍăm əlxəkum ed əlxəkum, afăl t-
in-tăwwăḍăm, ad-kăy-ăj ere wa kăy-ăsiwărăn
uḍlem dăɣ-ifassăn n-ăgg-ăššăreɣa, ăj’-ik ăgg-
ăššăreɣa dăɣ-ifassăn n-ălgomi, ăj’-ik ălgomi
dăɣ-takărmut.
26 Ăsidătteɣ-ak a-s edăgg-en, afăl t-təjjăšăd,
wăr t-dd-mad-təzjărăd a təkked wăr dd-
təssəmdăd timẓal n-har tămma ta kăy-irwăs.»

Isălan n-əzzəna

27 «Wădden, təslam a-s ătiwănna: ‹Wăr jed
əzzəna›,
28 năkk ənneɣ-awăn a-s ere ijăn dăɣ-tamăḍt
wăr-ădobăn akăyad n-derhan, isălan əmdăn,
izn’-et dăɣ-ulh-net.
29 Kăyy, kunta tiṭṭ-năk ta n-aɣil a kăy-isifun
abăkkaḍ, kukkərət-tăt-dd, təjrəd-tăt-in fălla-k

---

† **5:22 5:22** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf’-
ak, iji n-tiṭṭ təjjəšăd ălžănnăt, uhən tətwəjărăd-
in dăɣ-temse təmda taɣəssa-năk.
30 Kunta daɣ ăfuss-năk wa n-aɣil a kăy-isifun
abăkkaḍ, ənkəḍ-t, təjrəd-t-in fălla-k hărwa wăr
tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf’-ak, iji n-
ăfuss təjjəšăd ălžănnăt, uhən təjjăšăd temse
təmda taɣəssa-năk.»

Isălan n-aməzzi
(Mătti 19:9; Marqəs 10:11-12; Luqa 16:18)

31 «Təssanăm a-s ătwănnă: ‹Ere irhăn
azəmməzzi n-hănne-s, ăkf’-et-tăt tăkarḍe n-
aməzzi təzzar›
32 măšan, năkk, ənneɣ-awăn: ere ăzmăzzăyăn
hănne-s s-wădden arămas a tăt-ija tikər-as, ij’-
et temăznit; ere daɣ wa ădobănăn tamăḍt dd-
tămmiizzăyăt, izna.»

Isălan n-tihuḍawen s-bahu

33 Ḍarăt-a-wen-dăɣ, inn’-asăn: «Təslam a-
s ătiwănna i-imɣarăn-năwăn wi n-ibda: ‹Wăr
mad-tărẓəd tafləst, a-wa hăḍăd s-Măssinăɣ s-ad-
t-tăjəd, ăj’-e›,
34 măšan, năkk, ənneɣ-awăn: wăr heḍăm
făw. Wăr heḍăm s-išənnawăn ed əntăneḍ a-s
tasăqqaymut n-təmmənukəla n-Măssinăɣ,
35 wăla s-ăkall ed ənta a-s isəkkukal n-iḍarăn-
net wăla s-Yărussălam ed ənta a-s aɣrəm wa n-
Măssinăɣ-i n-ămănokal măqqărăn,
36 wăla făll-eɣăf-năk ed wăr tăddobed ad-
səmləlăd wăla ad-səkwəlăd wăla-dăɣ iyyăn ɣas
dăɣ-amẓadăn-năk.

37 E-d kăwăn-issəstăn ăwadəm d-hărăt, ănnăt-
as: ‹Ǝyya› i-tidət, tənnəm: ‹Ăbo› i-bahu, a
tăssewăḍăm făll-a-wen-dăɣ, Iblis a dd-ifal.»

Ukəs n-eɣa d-ălxăr
(Luqa 6:29-30)

38 Inn’-asăn daɣ: «Təslam a-s ătiwănna: ‹Tiṭṭ
a təẓẓalăt tiṭṭ, esen a itəẓẓalăn esen›,
39 măšan, năkk, ənneɣ-awăn: əlɣənăt i-ere
hawăn-irhan a lăbasăn; afăl hak-istăɣ ăwadəm
făll-tăjomăst-năk ta n-aɣil, səgdəl-as daɣ ta
iyyăḍăt.
40 Afăl hak-iška ăwadəm s-əlxəkum dăɣ-
təssəba n-tanăkăbbat-năk, ăyy-as-in daɣ
anăkăbba-năk i-ad-wăr-ija a-wen,
41 afăl kăy-ăšhăššăl ăgg-əlxəkum aḍkul n-ăẓuk
har əḍḍəkuḍ n-kelumetăr, awəy-as-t har əssin
kelumetărăn;
42 ere kăy-idălăn, təkfəd-t, wăr tənneḍăd făll-
ere dăɣ-k ittarăn ămarwas.»

Ărhăt ăddinăt
(Luqa 6:27-28, 32-36)

43 «Təslam a-s ătiwănna: ‹Ărh ănhăraj-năk,
təknəsăd ašănjo-năk›
44 măšan, năkk, ənneɣ-awăn: ărhăt išənja-
năwăn. [Ăjăt ălhimmăt i-wi hawăn-tajjănen
terk tittar, ăjăt a olaɣăn i-wi dăr-wăn okăḍnen],
ădəlăt Măssinăɣ i-wi kăwăn-samăḍraynen,
tiɣəzzəbun-kăwăn.
45 Dihen, ad-itbət a-s aratăn n-Abba-năwăn-
i ihăn išənnawăn a tămoosăm; ənta, isajmaḍ-
dd tăfukt-net făll-ăddinăt wi lăbasnen hakd wi

olăɣnen, isasaway-dd akăsa-net făll-imaɣdalăn
hakd inămăšrayăn.
46 Afăl wăr tărhem ar imărhan-năwăn, ma
kăwăn-ibḍan d-ăddinăt wi iyyăḍnen, əndek
marušăt-năwăn? Inarmasăn n-tiwse-dăɣ, a-wen,
tajjăn-t.
47 Afăl wăr təjjəm isofan ar i-ayətma-wăn, ma
kăwăn-iẓlayăn d-ăddinăt wi iyyăḍnen? Wădden
inəẓẓulam†-dăɣ, a-wen, tajjăn-t.
48 Umasăt ăddinăt əmdanen, wăr iwer ălɣib ed
Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn, imda, wăr t-illa
ălɣib t-iwarăn.»

6

Isălan n-tikutawen

1 «Ăjăt ənniyăt, wăr-itumaset iqqud-năwăn i-
Măssinăɣ a jam i-ad-kăwăn-in-əjrăhăn ăddinăt
ed afăl a-wen-dăɣ a tajjăm, wăr mad-təkrəšăm
marušăt ɣur-Măssinăɣ-i n-Abba-năwăn ihăn
išənnawăn.
2 E-d təkkatăd, wăr wetăd tăsinsăɣt data-
k šund a-wa tăjjăn ălmunafeɣăn dăɣ-ihănan
n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud d-tišarriten i-ad-tăn-
amələn ăddinăt; ăsidătteɣ-awăn a-s marušăt-
năsăn, imdă-dd ɣur-təmmal-ten-dăɣ tăn-tăjjăn
ăddinăt.

---

† **5:47 5:47** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

3 A ăniihăjjăn a-s, kăyy, e-d təkkatăd, ăj'-e dăɣ-
ufăr, wăr-ilămmădet wăla-dăɣ ăfuss-năk wa n-
tăšalje a-wa ikfa wa n-aɣil,
4 dihen, ad-tumas takute-năk a iṣtarăn, ăkf'-
ik Măssinăɣ-i n-Abba-năk ihannăyăn wăla a-wa
iṣtarăn, timẓal n-emărked-năk.»

Tamădilt n-Măssinăɣ (Luqa 11:2-4)

5 «E-d təddalăm Măssinăɣ, wăr tolehăm
d-ălmunafeɣăn-i s-e-d tumadăn, təjraẓ-asăn
tebădde dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud d-
ammas n-tišarriten i-ad-tăn-in-əjrăhăn ăddinăt.
Ăsidătteɣ-awăn a-s marušăt-năsăn, imdă-dd
ɣur-təmmal-ten-dăɣ tăn-tăjjăn ăddinăt.
6 Kăyy, e-d təddalăd Măssinăɣ, əjjəš ider n-
ehăn-năk, təɣfəlăd-t-dd făll-iman-năk, tədləd
Abba-năk-i ăttunkălăn ed Abba-năk-i ihannăyăn
wăla a-wa ijăn dăɣ-atunkəl, ad-hak-ăj erhet-năk.
7 E-d təddalăd Măssinăɣ, wăr tăsjătăd măjrăd
wărăn infa hărăt šund a-wa tăjjăn inəẓẓulam†
-i ɣur-ija a-s asjət n-măjrăd-en-dăɣ a dd-madăn-
isəmmənənnăḍ ăfuss n-Măssinăɣ, ăkf'-en a-wa
dăɣ-s əttărăn.
8 Wăr dăr-săn tolehăm, a-wa s-tămiɣatărăm,
issan-t Abba-năwăn iket-net hărwa wăr dăɣ-s t-
tətterăm.»

Ălmital n-tamădilt n-Măssinăɣ

---

† **6:7 6:7** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

9 «E-d təddalăm Măssinăɣ, ănnăt:
‹Abba-nănăɣ-i ihăn išənnawăn,
10 səmɣărnet ăddinăt isəm-năk wa šăddijăn.
Taset-dd Təmmənəya-năk,
ăjet erhet-năk făll-ărori n-ăkall,
s-əmmək wa s-ija dăɣ-išənnawăn.
11 Ăkf’-anăɣ isudar wi s-nămiɣatăr ašăl-i-dăɣ,
12 ănš-anăɣ uḍlemăn-nănăɣ
s-əmmək wa s-nənašš i-inaḍlamăn-nănăɣ.
13 Wăr toyyed Iblis ăžžurrăbăt-anăɣ
isiḍəw-anăɣ dăɣ-abăkkaḍ,
agəẓ-anăɣ dăɣ-s,
[ed Təmmənəya, tărna hakd ălxurmăt, i-năk hărkuk. Amin!]›
14 Afăl naššăm i-ăddinăt wi kăwăn-ḍallămnen,
ad-hawăn-in-ănš daɣ Abba-năwăn-i ihăn
išənnawăn,
15 măšan afăl wăr nəššəm i-ăddinăt wi kăwăn-
ḍallămnen, wăr hawăn-in-e-ănš daɣ Măssinăɣ-i
n-Abba-năwăn ibăkkaḍăn-năwăn.»

Isălan n-ăẓum

16 «Ašăl wa d-tuẓamăm i-ad-tăɣbədăm
Măssinăɣ, wăr tăsbănẓăẓăm šund a-wa tăjjăn
ălmunafeɣăn-i sawărnen tekenẓart idmawăn-
năsăn i-ad-səlmədăn ăddinăt a-s ăẓumăn;
ăsidătteɣ-awăn a-s marušăt-năsăn, imdă-dd
ɣur-təmmal-ten-dăɣ tăn-tăjjăn ăddinăt,
17 ănn-ak, kăyy, e-d tăẓumăd, ərdəb-in,
sănɣəlăd aḍutăn
18 i-ad-wăr-iləmməd ăwadəm a-s tăẓumăd i-
ad-tăɣbədăd Măssinăɣ ed igdăh-ak a-wa dăɣ s-
Abba-năk-i ăttunkălăn, ihannăy a-wa ijăn dăɣ-
atunkəl, ad-hak-ăj erhet-năk.»

Isălan n-ărrəzăɣ wa n-tidət
(Luqa 12:33-34)

19 «Wăr təjmerăm ărrəzăɣ i-ăddunya ed
tăddoobăt tukmadt d-tenekt ad-t-tăkš, ăddooben
daɣ imăkrăḍăn ad-t-akrən.
20 Ănn-ak, a-wa jammărăd, əjmăr-t i-ălžănnăt-
i wăr ha tukmadt wăla tenekt wăla imăkrăḍăn
t-ărẓănen wăla-i t-okărnen.
21 Ădduuttăt a-s inəzjam n-ulh n-ăwadəm, wăr
təffilăn edăgg wa dăɣ-itwăr təla-net.»

Tihay d-ănnur
(Luqa 11:34-36)

22 «Tiṭṭ n-ăgg-adəm a-s tefătelt n-taɣəssa-net,
afăl tolaɣ tiṭṭ-năk, ad-hannăy taɣəssa-năk iket-
net,
23 măšan afăl ijraw hărăt tiṭṭawen-năk, adiš
taɣəssa-năk daɣ, wăr hənnəy hărăt. Ɣas kunta
kăyy ănnur wa hak-ămoosnăt tiṭṭawen-năk, iha
tihay, adiš tidət-dăɣ a-s, ad-kăy-ărməsnăt tihay
ăssuksăḍnen.»

Iba n-inəzjam
(Luqa 16:13; 12:22-31)

24 «Wăr t-illa ăwadəm ăddooben ad-ixdam i-
əssin imălan: iyyăt-i-dăɣ, ad-akəḍ d-iyyăn, ărh
wa iyyăḍăn meɣ daɣ ikf'-iman-net i-iyyăn, iksən
wa iyyăḍăn. Wăr-ăddoobăt ăwadəm ad-ixdam
i-Măssinăɣ, ošal daɣ ḍarăt terše n-aẓrəf.
25 A-wen-dăɣ a-făl hawăn-janneɣ: wăr kăwăn-
jărrăwnet inəzjam n-a-wa mad-təkšəm d-a-wa
mad-təswəm d-a-wa mad-təlsəm; iman-năwăn,
ajăn wădden ojărăn tetăte? Ăssexăt n-taɣəssa-
năwăn daɣ, wădden ojăr isəlsa?

26 Səjrăhăt ɣas igḍaḍ-wi əllăynen dăɣ-ălhăwa,
wăr tədumun, wăr təjlubun, wăr təggărăn dăɣ-
ijăndăn măšan, ăssodăr-tăn Abba-năwăn-i ihăn
išənnawăn. Ajăn wădden tufăm-tăn s-a ăjjeen!
27 Ǝndek ɣas dăɣ-wăn wa ăddooben s-inəzjam-
net ad-isiwəḍ taɣrəst-net wăla s-a ogdăhăn d-
emm n-asənnan?
28 Adiš, mafăl kăwăn-əjrawăn inəzjam n-a-
wa mad-təlsəm? Săɣret-kăwăn tăboyt n-išəkraš
hărăt, ənhəywăt-tăt-ak, daggăl, wăr ẓətt, wăr
ẓəmməy
29 măšan ăsidătteɣ-awăn a-s wăla ămănokal
Sulăyman hakd terše-net iket-net, wăr kăla ojăr
tăboyt-i-dăɣ asəssihăɣ n-ašăl.
30 Ɣas kunta Măssinăɣ isalsa teyəšše n-išəkraš
s-ašăl-i-dăɣ təbdaj, ašəkka ad-hin-tiɣar, tărɣ s-
əmmək-wen-dăɣ, ăb’ ăṭṭăma n-ad-wăr hawăn-
iẓẓəẓmăy kăwăneḍ? Təmmətkit ija immun-
năwăn!
31 Wăr kăwăn-ɣăllăbnet inəzjam har dd-
təqqəlăm jannem: ‹Ma mad-năkš? Ma mad-
nəsəw? Ma mad-năls?›
32 Inəzjam šund-win-dăɣ, inəẓẓulam a dăɣ-săn
ošalnen, ɣallăbăn-tăn. Kăwăneḍ, Abba-năwăn-
i ihăn išənnawăn, wăr t-illa a-s tămiɣatărăm s-
wădden, issan-t.
33 Ǝdgəẓăt s-tizarăt dăɣ-umăɣ n-Təmmənəya
n-Măssinăɣ d-iqqud dăɣ-isălan-net, dihen, ad-
hawăn-in-isiwəḍ Măssinăɣ a-wa iyyăḍăn iket-
net.
34 Wăr kăwăn-ɣăllăbnet inəzjam n-ašəkka ed
hak ašăl d-a-wa ăwwăy dăɣ-inəzjam, hak ašăl-
dăɣ, təgdăh-as tămăɣatert-net.»

7

Wăr toẓemăm ăwadəm
(Luqa 6:37-38, 41-42)

1 «Wăr toẓemăm ăwadəm i-ad-wăr kăwăn-itiẓəm ăwadəm
2 făl-a-s, a-wa s-toẓămăm ăddinăt wi iyyăḍnen a-s kăwăn-e-aẓəmăn kăwăneḍ-dăɣ; a-wa s-kătăm ăddinăt wi iyyăḍnen a-s kăwăn-e-əkətən əntăneḍ-dăɣ.
3 Mafăl hannăyăd teẓewt ta hăt tiṭṭ n-ăŋŋa-k, a-s ija a-wen, wăr hənnəyăd afăɣot wa ihăn tiṭṭ ta-năk?
4 Meɣ daɣ, əndek əmmək wa s-mad-tənnəd i-ăŋŋa-k: ‹Ăyy-ahi ad-əkkəsăɣ teẓewt dăɣ-tiṭṭ-năk›, a-s ija a-wen, kăyy iman-năk, iha afăɣot tiṭṭ ta-năk.
5 Ălmunafeɣ yaden! Ǝkkəs-in afăɣot wa ihăn tiṭṭ-năk təzzar, dihen, ad-tudabed ahănay, tud-abed ukəs n-teẓewt ta hăt tiṭṭ n-ăŋŋa-k.
6 Ǝllan-t ăddinăt-i s-dăɣ-a-wa tăjjăn, wăr-əẓleyăn d-iyyăḍan, wăr tăn-təkfem a šăddijăn ed hălăn ad-kăwăn-dd-əqqəlăn, aḍwən făllawăn; iyyăḍ, wăr-əẓleyăn d-əlxənžărăn, wăr daw-săn-in-jerăm tisɣalen-năwăn ed ad-tănăt-əfkəlfəkəlăn.»

Ădəlăt Măssinăɣ
(Luqa 11:9-13; 6:31)

7 «Ădəlăt Măssinăɣ, ad-kăwăn-ăkf; əmmăɣăt, ad-təjrəwăm; ăɣrăt-t, ad-hawăn-ăkawăn.
8 Ere idălăn, ad-ikrəš, ere immăɣăn ad-ijrəw; ere iɣrăn Măssinăɣ dăɣ-tămăɣatert t-tărmasăt, ad-has-tăt-ikkəs.

9 Ǝndek dăɣ-wăn wa s-e-d dăɣ-s ittăr rure-s
tajəlla ad-t-ăkf tăhunt?
10 Meɣ wa s-e-d t-idăl dăɣ-emăn, ad-t-ăkf
taššălt?
11 Ɣas, kunta kăwăneḍ-i n-inăllăbăsăn,
təssanăm isuf n-a-wa olăɣăn i-aratăn-năwăn,
ăb' ăṭṭăma n-ad-wăr kăwăn-ikfa Abba-năwăn-i
ihăn išənnawăn a-wa ufăn, afăl t-dălăm dăɣ-s.
12 Tajjăt i-ăddinăt a-wa s-tărhăm ad-hawăn-t-
tajjăn ed a-wen-dăɣ a innă alămăr wa n-ănnăbi
Mosa d-ănnăbităn wi iyyăḍnen.»

Zăbo wa hărəwăn d-wa kărruẓăn
(Luqa 13:24)

13 «Ǝjjəšăt tămudre ta n-tidət s-emm wa
kărruẓăn făl-a-s ill'-ee zăbo hărəwăn, olwan,
ənta a tilal təššəm n-ăddinăt măšan, ajilal-net,
əlhəllak,
14 a-s ija a-wen, emm wa kărruẓăn d-zăbo wa
sădidăn, wăr-əjjətăn ăddinăt wi săr-s tajjăšnen
măšan, tămudre ta n-tidət a-s itiɣəd.»

Hak ăwadəm d-imojjan-net
(Luqa 6:43-44)

15 «Ăgəẓăt iman-năwăn dăɣ-ănnăbităn wi n-
bahu-i s-a-s kăwăn-dd-tisən, jan iman-năsăn
ikərwatăn wăr ih' ăššar, a-s ija a-wen, tiɣəs
ənsaynen a ămoosăn.
16 Wăr hawăn-təmtəllənet, ad-tăn-təzzəyăm
s-timašalen-năsăn. Ajăn ewărwăr, itiirəw-dd
lăɣnăb? Meɣ ajăn ajărof itiirəw-dd tehăyne?
17 Ahəšk olaɣăn, ad-dd-arəw aratăn olaɣnen
măšan erk ahəšk, wăr dd-e-arəw a săl aratăn
lăbasnen.

18 Ahəšk olaɣăn, wăr-itirəw aratăn lăbasnen,
ahəšk daɣ lăbasăn, wăr-e arəw aratăn olaɣnen.
19 E d t-illăm ahəšk wărăn itirəw aratăn ih’
ălfăyda, ad-hin-ăttănkăḍ, itwəjăr-in dăɣ-efew.
20 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s ănnăbităn wi n-
bahu, timašalen-năsăn a-s tăn-e-təzzəyăm.»

Ăddinăt wi ɣarrănen isəm n-Emăli s-bahu (Luqa 13:25-27)

21 «Wădden ăddinăt iket-năsăn wi hi-
jannănen: ‹Emăli, Emăli›, a he-əjjəšnen
Təmmənəya n-Măssinăɣ. Təmmənəya n-
Măssinăɣ, wăr tăt-e-ijjəš ar ere wa itamašalăn
erhet n-Abba-nin-i ihăn išənnawăn.
22 Ašăl wa ilkămăn, ad-dd-əggədăn ăddinăt
ăjjootnen, ənnən-ahi: ‹Emăli, Emăli! Wădden
măjrăd wa dăɣ-nălolăy i-ăddinăt, kăyy a t-ijăn
dăɣ-imawăn-nănăɣ? Wădden nəkkăs alšinăn
dăɣ-ăddinăt s-isəm-năk? Wădden nəja tikunen
ăjjootnen s-isəm-năk?›
23 Ăddinăt-en, ašăl-en, ad-hasăn-ănnăɣ s-
afălla: ‹Năkk ya wăr kăwăn-əzzeyăɣ, ajəjăt-ahi,
inămăšrayăn a tămoosăm.› »

Isălan n-ihănan wi n-əssin (Marqəs 1:22; Luqa 6:47-49)

24 «Ere islăn i-măjrăd-wa-dăɣ s-iket t-jeɣ, ad-
itamašal a-wa ənnəɣ, ad-alăh d-ăhaləs ijrahăn
hărăt iɣăšăn ăkall har iwwăḍ tăhunt i-ăssas,
idăy fălla-s ehăn-net.
25 Ij’ akăsa, ărtăynăt timḍəl d-anji făll-ehăn-en
măšan, wăr-oḍa ed iday făll-tăhunt.

26 Măšan wa islăn i-măjrăd-in, ăqqima wăr t-
ămešăl, olăh d-ere irmas iba n-tayətte idăyăn
ehăn-net dăɣ-tasənjit.
27 Ij’ akăsa, ărtăynăt timḍəl d-anji făll-ehăn-
en, oḍa, ălhahăm-in s-iyyăt.»
28 Iḍăs ălxuṭbăt-wen-dăɣ ija Ɣisa tamətte,
əqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn
29 făll-əjjăruẓăt-i-dăɣ hasăn-ija a-wa isăɣra
ed isaɣr’-en s-ălxikmăt n-ere issanăn a-wa iha
wădden šund ălɣulam wi n-Ăṭṭăwrăt.

8

U-jəri wa ăzozăy Ɣisa (Marqəs 1:40-45; Luqa 5:12-16)

1 Ătrară-dd Ɣisa taḍaɣt ɣas, təlkăm-as tamətte
tăjjeet.
2 Dăɣ-a-wen-dăɣ ad-has-dd-ilkăḍ ăhaləs ijraw
jəri, irkăɣ data-s, inn’-as: «Ălɣalim, afăl tărhed
a-wen-dăɣ, tăddoobed ad-hi-šəšdəjăd.»
3 Iẓẓăl ăfuss-net, iḍăs-t, inn’-as: «Ărheeɣ-t,
išdaj.» Šăddij dăɣ-jəri ălwăqq-wen-dăɣ.
4 Inn’-as Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Wăr jed isălan i-
ăwadəm wăl’ iyyăn n-a-s năkk a kăy-ăzozăyăn,
əgləw, səkən iman-năk i-u-tikutawen, təjəd
takute ta s-inna ănnăbi Mosa dăɣ-isălan n-
təšədje n-kăl-jəri i-ad-umas a-wen tajuhe i-
tamətte n-a-s təzzăyăd.»

Ănaxdim n-kăbtăn wa ăzozăy Ɣisa (Luqa 7:1-10)

5 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen aɣrəm wa n-
Qăfărnaxum, ilkăḍ-as kăbtăn iyyăn, ad-t-
ilaqqăd, ijann'-as:
6 «Ălɣalim, ănaxdim-in insa ɣur-ehăn, təbdan-
t tiẓẓurt d-tisnant.»
7 Inn'-as Ɣisa: «Ad-t-asăɣ, zuzəyăɣ-t.»
8 Ăwwežăb-as kăbtăn, inn'-as: «Aha-aha
ălɣalim! Wăr-ănhăjjăɣ d-ad-təkkəd ehăn-in,
təjjəšăd-t, ănn ɣas tăfert, ad-izzəy ănaxdim-in
9 făl-a-s năkk-i-hi, əllan-t imănokalăn daw-t-
əlleɣ, leɣ daɣ năkk əssărdusa daw-i t-əllanen; e-
d ənneɣ i-iyyăn: ‹Əgləw›, ad-igləw; e-d ənnəɣ i-
wa iyyăḍăn: ‹Əyyăw›, ad-hi-dd-ass. Akli-nin daɣ
e-d has-ənneɣ: ‹Ăj a-wa›, ad-t-ăj.»
10 Islă Ɣisa i-măjrăd-wen-dăɣ ija kăbtăn
ɣas, ijrăẓ-as ălxal-net; innăḍ-dd ḍarăt-a-
wen s-ăddinăt wi has-əlkamnen, inn'-asăn:
«Ăsidătteɣ-awăn a-s, wăla dăɣ-ăkall wa n-
Iṣrayil, wăr kăla ənhăyăɣ ere s-ogdăh immun-
net d-wa n-ăhaləs-i-dăɣ.
11 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ilkam ad-dd-asən
ăddinăt ăjjootnen, dd-falnen emăynăj d-atăram
ənɣəymən d-Ibrahim d-Isxaqq d-Yaqub dăɣ-
amăjaru wa madăn-ăj dăɣ-Təmmənəya n-
Măssinăɣ.
12 A-s ij'-a-wen, ăddinăt wi s-ăniihăjja a-
s əntăneḍ a ănnuflăynen dăɣ-Təmmənəya n-
Măssinăɣ, ad-hin-ətwəjărăn dăɣ-tihay ti n-
ajăma, ad-hallăn, ẓiməkărkiẓăn isenăn făl
tămujriẓt.»
13 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-kăbtăn: «Əgləw,
ijrăw-ak Măssinăɣ a-wa s-tomănăd.» Izzăy
ănaxdim-net ăssaɣăt-wen-dăɣ.

Ăzozăy Ɣisa taḍăggalt n-Bəṭrus d-imarhinăn ăjjootnen

(Marqəs 1:29-34; Luqa 4:38-39)

14 Ifăl Ɣisa dihen, ikkă ehăn wa n-Bəṭrus. A-
s hin-iwwăḍ, tənsa taḍăggalt n-Bəṭrus, tărmas-
tăt tenăde.
15 Iḍăs afuss-net, tărẓa fălla-s tenăde, təbdăd,
tăsmăjarăt-t.

(Marqəs 1:32-34; Luqa 4:40-41)

16 Toḍa tăfukt ɣas, ămewăyăn-dd săr-s
iməlšan ăjjootnen, innă tăfert ɣas, əzzayăn;
ăzozăy daɣ dihen e d t-illăm ere ărhinăn.
17 Ijă a-wen i-ad-itbət a-wa innă ănnăbi Saya†
a-s innă:
«Iḍkăl fălla-năɣ ălɣibăn-nănăɣ,
ăzozăy-anăɣ dăɣ-turhənnawen-nănăɣ.»

Kəssən n-iman

(Luqa 9:57-62)

18 Inhăy Ɣisa aɣliɣəli wa t-dd-ja tamətte s-
əjut ɣas, innă i-inəṭṭulab-net, ad-əjləyăn ejănš
s-ašrut wa iyyăḍăn.
19 Ilkăḍ-as-dd ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt iyyăn, inn'-
as: «Ălɣalim, e-s təkked-dăɣ, əlkamăɣ-ak.»
20 Inn'-as Ɣisa: «Ibăggan lan tihaliwen, igḍaḍ
lan iskak măšan, Ăgg-ăgg-adəm, wăr ila wăla
edăgg dăɣ-issənsă eɣăf-net.»
21 Iggăd-dd ăhaləs iyyăn irhan alkum-has,
inn'-as: «Ălɣalim, ăkf'-ahi turhajăt n-ad-ăglăɣ
əẓkăɣ abba-nin, əqqəlăɣ-dd, əlkəmăɣ-ak.»

---

† **8:17 8:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloləy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

22 Inn’-as Ɣisa: «Ǝlkəm-ahi, təyyəd fălla-k
inəmmuttan ad-əẓkən inəmmuttan-năsăn.»

Issəbdăd Ɣisa aḍu-i-dăɣ măqqărăn făll-ejănš (Marqəs 4:35-41; Luqa 8:22-25)

23 Ănmăjjaš Ɣisa turăft n-aman d-inəṭṭulab-
net ḍarăt-a-wen,
24 wăr-ăhojăn a-s aḍu-i-dăɣ ăṣṣoohen-da-dăɣ
dd-inkărăn, ad-tibhilbəhilnăt tinăzzămăren i-
turăft siha d-siha. A-s ităjj a-wen-dăɣ, Ɣisa ənta,
iṭṭas.
25 Ǝssənkărăn-t inəṭṭulab-net dăɣ-eḍəs,
ənnăn-as: «Ălɣalim, agəẓ-anăɣ, nəhlăk.»
26 Inkăr-dd, inn’-asăn: «Ma kăwăn-
ăssirmăɣăn? Təmmətkit ija immun-năwăn!»
Ibdăd ălwăqq-wen, ăsmăhăḍ făll-aḍu d-ejănš,
sămmeḍ-in a-wen-dăɣ iket-net.
27 Ǝqqălăn-dd ɣas inəṭṭulab oran imawăn,
jannen: «Uwwuww! Wa ăwadəm s-wăla aḍu d-
ejănš, sajadăn-as, ma ămoos?»

Imǝlšan wi n-əssin ăzozăy Ɣisa (Marqəs 5:1-20; Luqa 8:26-39)

28 Ăsjăn Ɣisa d-inəṭṭulab-net făll-ašrut n-ejănš
wa n-teje ta n-Gadara ɣas, əlkăḍăn-as-dd əssin
imǝlšan əzzaɣnen tiɣənneren, janen tăllăbăst-
ta-dăɣ s-ăbas t-illa ere ihălăn ad-dd-ăj tiṭṭ-ten-
dăɣ hăn.
29 Ǝnhăyăn Ɣisa ɣas, ăɣwătten alšinăn, ad-
jannen: «Ya Rure-s n-Măssinăɣ, ma dăɣ-năɣ
tărhed? Ajăn tissust-nănăɣ a-s dd-tosed iket-di
dd-tiwəḍ tăqqăn n-a-wen?»
30 Ḍann tahrut n-əlxənžărăn dăɣ-attayăn n-
dihen,

31 dălăn alšinăn Ɣisa, ənnăn-as: «Kunta
takkăsăd-anăɣ dăɣ-ăkall, suk-anăɣ tahrut ta n-
əlxənžărăn.»
32 Inn’-asăn: «Ăglăt!» Ǝzjărăn alšinăn
meddən-ənnin, əjjăšăn əlxənžărăn, ad-dd-
titrəktərikăn, wa-dăɣ n-afălla n-taḍaɣt, tiḍəwăn
dăɣ-ejănš, tattăn-tăn aman.

33 Ošălăn imăḍanăn-năsăn s-aɣrəm, jăn isălan
n-a-wa ijăn d-a-wa dd-išreyăn făll-iməlšan wi n-
əssin i-ăddinăt.
34 A ənḍărrăn, aɣrəm iket-dăɣ-net da-dăɣ dd-
izjărăn s-Ɣisa, ənhăyăn-t ăddinăt ɣas, ad-t-
təddalăn dăɣ-ad-ifəl ăkall-năsăn.

9

Ăzozăy Ɣisa anăbdon iyyăn
(Marqəs 2:1-12; Luqa 5:17-26)

1 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen turăft n-aman, ijlăy
ejănš s-taɣrəmt ta-net.
2 Diha-dăɣ hin-əwwăḍăn a-s ăddinăt-da-
dăɣ, ămisawăyăn ănabdon insan făll-asəftăɣ.
Inhăy Ɣisa immun-năsăn ɣas, innă i-anăbdon:
«Alyaḍ-in, wăr təkkesăd ăṭṭăma, ibăkkaḍăn-
năk, ătwănšăn-ak.»
3 Diha-dăɣ d-innă a-wen-dăɣ, a dd-əggădăn
ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt, ad-jannen dăɣ-iman-năsăn:
«Wa ənta, ăskafăr.»
4 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa ihăn inəzjam-
năsăn, a-wen-dăɣ a făl hasăn-inna: «Ma itajjăn
erk ənniyăt-wa-dăɣ dăɣ-ulhawăn-năwăn?

5 Ma ojărăn tărăɣse jer-ad-tənnəd i-ăwadəm:
‹Ătwănšăn-ak ibăkkaḍăn-năk›, d-ad-has-tənnəd:
‹Ǝbdəd, ərjəš?›
6 Ašăl-i, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s Ăgg-ăgg-
adəm, ijraw făll-ărori n-ăkall turhajăt n-tenăšše
n-ibăkkaḍăn.» Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-
anăbdon: «Ǝbdəd, əḍkəl asəftăɣ-năk, əqqəl
ehăn-năk.»
7 Ibdăd, iqqăl ehăn-net.
8 Tărmăɣ tamətte ta tənhăyăt a-wa ijăn, ad-
tiiməlăn ăddinăt Măssinăɣ-i ikfăn dăgg-adəm
tădabit togdăhăt d-a-wa-dăɣ.

Iɣră-dd Ɣisa Mătti i-ad-umas ănăṭṭalib-net (Marqəs 2:13-17; Luqa 5:27-32)

9 Ifăl Ɣisa dihen ḍarăt-a-wen, inhăy ănarmas
n-tiwse s-isəm-net Mătti ăqqiima dăɣ-edăgg n-
ălxidmăt-net, iɣr’-e, inn’-as: «Ǝlkəm-ahi»; ibdăd
Mătti, ilkăm-as.
10 Ăsmăjarăt Mătti Ɣisa s-ehăn-net ḍarăt-
a-wen. Itaɣăyma Ɣisa dăɣ-edăgg wa n-
imənsiwăn a-s erk ăddinăt han inarmasăn n-
tiwse ăjjootnen da-dăɣ, osăn-dd, ănɣăymăn dăr-
s ənta d-inəṭṭulab-net.
11 Ǝnhăyăn-t hărăt dăɣ-kăl-faris t-əllanen di-
hen ɣas, ənnăn i-inəṭṭulab-net: «Ma isaharăn
ălɣalim-năwăn imənsiwăn d-inarmasăn n-tiwse
d-erk ăddinăt-wi-dăɣ?»
12 Isl’-asăn Ɣisa ɣas, innă: «Ăddinăt
ăssoxătnen, wăr-ămɣatărăn s-lăxtur;
imarhinăn a săr-s ămiɣatărnen.»
13 Inn’-asăn daɣ: «Ma ămoos ălmăɣna n-a-wa
s-inna Măssinăɣ dăɣ-măjrăd-net:

‹Ojăr a-s ɣur-i la tăhanint idəm uhən tikutawen.› A-wen ălmăɣna-net a-s, năkk, wăr dd-ămešăläɣ s-ăddinăt wi ordănen iman-năsăn iqqud, inăsbăkkaḍăn a-s dd-ămešăläɣ i-ad-tăn-ăɣləsăɣ.»

Isălan n-ăẓum
(Marqəs 2:18-22; Luqa 5:33-39)

14 Osăn-dd inəṭṭulab n-Exya Ɣisa ḍarăt-a-
wen, ənnăn-as: «Mafăl năkkăneḍ d-kăl-faris
nətuẓam dehiyyăn, a-s ija a-wen, inəṭṭulab wi-
năk, wăr tuẓamăn?»
15 Issăɣlăy-tăn Ɣisa tangalt dăɣ-hasăn-
inna: «Ajăn kăl-tuksest ilzam-tăn ăẓum tăn-
ăẓiẓăkănẓărăn a ikka ămaẓlay ill’-e jere-săn?
Ǝlkamăn išilan-wi dăɣ-tăn-mad-ifəl ămaẓlay,
dihen, ad-əjrəwăn s-ăẓum.
16 Wăr t-illa ere itəggatăn tikəst i-temălsit
wăššărăt s-taswəḍt n-tabdoɣt tăynayăt; afăl
ija a-wen, ad-dd-tărkəb taswəḍt ta tăynayăt
temălsit, tăj amənd ojărăn wənnin.
17 Ăddinăt, wăr təjjən aman n-lăɣnăb
ăynaynen, ăxxiimmărnen dăɣ-ijdad; ere ijăn
a-wen har kăfăn aman-ənnin dăɣ-ijdad, ad-has-
səbbuqqen ijdad-net, ifut dăɣ-lăɣnăb hakd-
dăɣ dăɣ-ijdad. Aman n-lăɣnăb ăynaynen,
ăxxiimmărnen, iddidăn ăynaynen a dăɣ-tăn-
itajj ăwadəm, dihen, wăr-e ifut măssi-săn
dăɣ-wi wăla wi.»

Isălan n-elle-s n-Žayrus d-tamăḍt ta dd-izajjăr ašni
(Marqəs 5:21-43; Luqa 8:40-56)

18 Ămmiijrăd Ɣisa i-tamətte dăɣ-isălan-win-
dăɣ a-s a ənḍărrăn-dăɣ, iyyăn dăɣ-imănnăhăḍăn
n-taɣrəmt-en-dăɣ da-dăɣ t-dd-osăn, irkăɣ data-s,
innʼ-as: «Talyaḍt-in, iket tăt-ăba măšan nidawet
săr-s, sənsəd fălla-s ăfuss-năk, ad-dd-təddăr.»
19 Ibdăd Ɣisa, ăddew dăr-s ənta d-inəṭṭulab-
net.
20 Igla har šik-dăɣ tamăḍt tiyyăt lat măraw
iwətyan d-əssin ijammăḍ-tăt ašni da-dăɣ dd-
mălăt ḍara-s, ḍăs afăr n-erăswăy-net
21 ed a-s tăjj a-wen-dăɣ, janna dăɣ-iman-net:
«Afăl ḍăsăɣ wăla-dăɣ erăswăy-net, ad-əzzəyăɣ.»
22 Innăḍ-dd săr-s Ɣisa, inhăy-tăt, innʼ-as:
«Talyaḍt-in, wăr təkkesăd ăṭṭăma, ăzozăy-kăm
immun-năm.» Təzzăy tamăḍt ăssaɣăt-wen-dăɣ.
23 A-s hin-iwwăḍ Ɣisa d-inəṭṭulab-net ehăn n-
emănnăhăḍ, inhăy imăwatăn n-tiɣnab ti n-uḍəf
n-iba d-ăddinăt wi hasăn-hallănen, ăsikălăl a-
wen-dăɣ iket-net, ja tăkat dăɣ-išənnawăn.
24 Omăr s-ad-əzjărăn ăddinăt fălla-s ed innʼ-
asăn: «Tarat, wăr tăt-ăba, eḍəs ɣas a ja.» Jăn-t
tekăškăšt.
25 Təzjăr fălla-s tamətte ɣas, ijjăš ehăn wa dăɣ-
tənsa talyaḍt, irmăs-tăt-dd s-ăfuss, tənkăr-dd.
26 Ǝntăjăn isălan n-a-wen-dăɣ dăɣ-teje-ten-dăɣ
iket-net.

Iməddorɣal wi n-əssin ăzozăy Ɣisa

27 Ašăl iyyăn, irjaš Ɣisa a-s t-ăɣrăn əssin
iməddorɣal, ăsiɣăren, jannen-as: «Ya Ăgg-
Dawəd, aḍən-anăɣ tăhanint!»
28 Iwwăḍ-in Ɣisa ehăn wa ikka, əjjăšăn-t-dd
fălla-s iməddorɣal ənnin n-əssin ɣas, innʼ-asăn:
«Ak tidət-dăɣ a-s təflasăm a-s ăddobeɣ ad-arăɣ

tiṭṭawen-năwăn?» Ǝnnăn-as: «Ălɣalim, nəflas a-wen.»
29 Iḍăs Ɣisa tiṭṭawen-năsăn, inn’-asăn: «Itwəjjet-awăn a-wa dăr-ogdăh immun-năwăn.»
30 Ămerănăt tiṭṭawen-năsăn măšan, ikna asəmmăhəḍ dăɣ-săn, inn’-asăn: «He kăwăneḍ! Wăr jem isălan n-a-wa ijăn dăɣ-ăwadəm wăl’ iyyăn»,
31 măšan, əzjărăn ehăn fălla-s ɣas, əffăyăn isălan dăɣ-ăkall iket-net.

Isălan n-amălšon wa ăzozăy Ɣisa

32 Diha-dăɣ d-əglăn iməddorɣal, a-s amălšon iyyăn s-ikras alšin wa t-ihăn iləs-net da-dăɣ săr-s dd-ăwwăyăn ăddinăt.
33 Ikkăs dăɣ-s Ɣisa alšin wa t-ihăn, ad-itamăjrad. Təqqăl-dd tamətte ɣas tor’ emm, janna: «Wăr kăla ătwănhăy šund a-wa-dăɣ dăɣ-ăkall wa n-Iṣrayil.»
34 Măšan, kăl-faris əntăneḍ a jannen: «A-wa tărna n-Iblis-i n-ămănokal n-alšinăn a-s itakkăs alšinăn dăɣ-ăddinăt.»

Təmɣăre n-tăhanint ta oḍăn Ɣisa i-tamətte

35 Ăllil Ɣisa ḍarăt-a-wen iɣărman d-tidbi iket-năsnăt, isaɣra dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud, ixaṭṭăb Ălənžil wa n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, izizuy ăddinăt dăɣ-turhənnawen d-ălɣibăn.
36 Inhăy Ɣisa tamətte ta tăjjet has-təlkămăt ɣas, tănɣ’-e tăhanint-net; inhăy fălla-săn aləḍḍeš d-ezărri, olăhăn-as ɣas d-tihatten wăren la amăḍan.

37 Innăḍ-dd s-inəṭṭulab-net, inn’-asăn:
«Ašəkrəš ăggolăt, əttăɣam ijjət măšan, wăr-
əjjətăn inaxdimăn t-olăynen.
38 Ădəlăt măssi-s n-ašəkrəš i-ad-dd-išəmmišəl
inaxdimăn olăynen ašəkrəš-net.»

10

Ămašal wa issăɣlăf Ɣisa inəmmušal-net (Marqəs 3:13-19; Luqa 6:12-16)

1 Iɣră-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen inəṭṭulab-net
wi n-măraw d-əssin, ikf’-en tărna n-ukəs n-
alšinăn dăɣ-ăddinăt d-azuzi n-ăddinăt dăɣ-
turhənnawen d-ălɣibăn.
2 Ismawăn n-inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin
ăsnăfrăn da: Simyon wa s-itawănna Bəṭrus d-
ăŋŋa-s Idris; Yaqub wa n-ăgg Zăbdi d-ăŋŋa-s
Exya;
3 Fəlibb d-Bărtălămma; Tomi d-Mătti wa n-
ănarmas n-tiwse; Yăqub ăgg Ălfa d-Tade;
4 Simyon wa n-Kăna d-Yăhudəs wa n-Isxaryut-i
t-e-isəssăɣdărăn.

Ăšmašăl Ɣisa inəṭṭulab-net i-ad-ăxṭəbăn (Marqəs 6:7-13; Luqa 9:1-6)

5 Ǝntăneḍ-den-dăɣ inəṭṭulab wi n-măraw d-
əssin ăšmašăl Ɣisa s-innă: «Wăr təkkem ti-
wsaten ti n-inəẓẓulam,† wăr təjješăm aɣrəm n-
kăl-Sămari;

† **10:5 10:5** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

6 wăr təkkem ar tamətte ta n-kăl-Iṣrayil
tăssujjălăt šund tihatten.
7 Dăɣ-tekle-năwăn, ăxṭəbăt i-ăddinăt a-s
Təmmənəya n-Măssinăɣ, tohăẓ-dd.
8 Zuzəyăt imarhinăn, sənkărăm-dd
inəmmuttan, šəšdəjăm ăddinăt wi ijrăw jəri,
təkkəsăm alšinăn dăɣ-iməlšan; ănnuɣmăt
n-Măssinăɣ wa təjrăwăm bănnan, ăkfăt-t i-
ăddinăt bănnan.
9 Wăr tiwəyăt orăɣ, wăla aẓrəf, wăla totəyya
dăɣ-fărtəmatăn-năwăn,
10 wăr tiwəyăt šăkkoš, wăla anăkăbba săl wa
təlsăm, wăla tifădelen săl ti sălăm, wăla tăborit
ed, wăr t-ih' ăššăk a-wen, hak ănaxdim-dăɣ,
ărhuj-as ălxaqq n-tide-net.
11 Aɣrəm d-tadăbayt təjjăšăm-dăɣ, səstənăt
d-ere wa s-ăniihăjja ad-ɣur-s təzzubbem,
təzzubbem ɣur-s har ašăl wa d-tăssawăḍăm
tekle.
12 Ehăn təjjăšăm-dăɣ, ăjrăt fălla-s ăssălam;
13 afăl kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-s, sănsăt
fălla-săn ălxer wa tăwwayăm; kunta daɣ
wăr kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-s, ăglăt d-ălxer-
năwăn.
14 Ehăn, wăla aɣrəm, tosăm-dăɣ, har wăr
kăwăn-ăsbărrăkăn məssaw-s, meɣ unjăyăn s-
asjəd i-măjrăd-năwăn, əzjărăt-t, tăbbăkbăkăm
iḍarăn-năwăn i-ad-wăr kăwăn-iləttăɣ wăla
ăboqqal-net.
15 Ăsidătteɣ-awăn a-s ehăn-en-dăɣ, meɣ
aɣrəm-en-dăɣ, ašăl wa ilkămăn, tojăr tisnant
ta t-madăt-tărməs ta tărmăsăt iɣărman wi
n-Sodoma d-Gomora.»

Ilkam ălɣizabăt
(Marqəs 13:9-13; Luqa 21:12-17)

16 Inn’-asăn daɣ: «Ǝnhəywăt, năkk da-dăɣ
kăwăn-ăšimašălăn i-ad-talăhăm d-tihatten
əllanen jer-tiɣəs; udaɣăt i-iman-năwăn šund
taššălen, ijjəšet-kăwăn ălɣafyăt wa ihăn
tidăberen.
17 Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-dăgg-adəm; ad-
kăwăn-əjən dăɣ-ifassăn n-əlxəkum, əjən dăɣ-
wăn tiwit dăɣ-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud.
18 Dăɣ-təssəba n-isəm-in wa kăwăn-
iwarăn, ad-hawăn-aškən ăddinăt s-gəfărăn
d-imănokalăn, tăttărmăsăm-dd săr-săn,
măšan ad-umas a-wen əssəbab făl tămoosăm
tijuhawen-in, təjəm isălan-in i-tiwsaten ti n-
inəẓẓulam.
19 Afăl təttărmăsăm, wăr tăšăwwašăt dăɣ-
isălan n-a-wa mad-tənnəm d-əmmək wa s-tăn
mad-tənnəm, ed afăl tăbokăm i-măjrăd, ad-
kăwăn-itwəkf a-wa mad-tənnəm,
20 făl-a-s wădden kăwăneḍ a maden-
ămmăjrăd, Unfas wa n-Abba-năwăn a madăn-
ămmăjrăd dăɣ-idăggan-năwăn.
21 Ad-isəttărməs ăwadəm ăŋŋa-s i-ad-ămmăt,
isəttărməs abba rure-s i-ad-ămmăt, ănnăbdădăn
aratăn d-imărawăn-năsăn, əjən iman n-
imărawăn-năsăn;
22 ad-dăr-wăn akəḍăn ăddinăt iket-năsăn dăɣ-
ăddimmăt n-isəm-in wa kăwăn-iwarăn măšan
ere ibdădăn s-ăṣṣahăt dăɣ-immun-net, ad-iɣləs.
23 Afăl kăwăn-ăqquzzăben ăddinăt dăɣ-aɣrəm
iyyăn, jawăḍăt-asăn s-iyyăn; ăsidătteɣ-awăn
a-s, a-s dd-e-săɣləyăm iɣărman n-Iṣrayil iket-
năsăn, iqqal-dd Ăgg-ăgg-adəm.»

24 «Wăr t-illa ănăṭṭalib ufan ălɣalim-net wăla
akli ufan măssi-s,
25 igdăh ɣas i-ănăṭṭalib, ad-ăttiilăl ălɣalim-
net, ăttiilăl daɣ akli măssi-s. Kunta ăddinăt
wăla măssi-s n-ehăn, jăn-as isəm Abălzăbil,
a-wen Iblis, ăb' ăṭṭăma n-a-wa he-ənnən făll-
inalkimăn-net; ad-făllа-săn ənnən a ojărăn a-wa
ənnăn făll-măssi-s n-ehăn.»

Uksaḍăt Măssinăɣ wădden dăgg-adəm (Luqa 12:2-7)

26 «Ǝnneɣ-awăn: Dăgg-adəm, wăr tăn-
tăksuḍăm. Wăr t-illa a ăttunkălăn s-wădden ad-
dd-infiləl, wăr t-illa a iffarăn s-wădden ad-dd-
iffukkăr.
27 A-wa hawăn-janneɣ dăɣ-takše, ănnăt-t s-
afălla dat-ăddinăt iket-năsăn; a-wa hawăn-
ăsmătăktăkăɣ, săqqəyyăt-t făll-afălla n-ihănan.
28 Wăr tăksuḍăm dăgg-adəm-i wăren
ăddoobăt ar tenăɣe n-taɣəssa, wăr-ăddoben
tenăɣe n-iman; ănn-ak, uksaḍăt Wa ăddoben
ad-ihlək iman hakd taɣəssa dăɣ-žohănnăma.
29 Ɣur-wăn, wădden igḍaḍ əssin, tămma ɣas a
nazzăn? Hakd a-wen-dăɣ, wăr-ilkem ad-dăɣ-săn
oḍa iyyăn, a ikkăs Abba-năwăn wăr otes s-a-wen,
30 wăla amẓadăn n-iɣăfawăn-năwăn, ăḍḍinăn.
31 Wăr tărmeɣăm, tojărăm abrək n-igḍaḍ
ălqim.»

(Luqa 12:8-9)

32 «Ere ăsjăyhăn dăgg-adəm a-s năkk a t-
ilăn, ad-səjjəyhăɣ năkk-dăɣ Abba-nin-i ihăn
išənnawăn a-s ăwadəm-en, i-nin;

33 ere daɣ wa hi-ăkkuddălăn dat-dăgg-adəm,
ad-t-əkkuddəlăɣ năkk-dăɣ dat-Abba-nin-i ihăn
išənnawăn.»

Tăkoba wădden ălxer
(Luqa 12:51-53; 14:26-27)

34 Olăs daɣ, inn'-asăn: «Wăr teɣalăt ălɣafyăt
ad-dd-ăwwăyăɣ s-ăkall, tăkoba, wădden
ălɣafyăt a săr-s dd-ăwwăyăɣ.
35 Năkk, oseɣ-dd i-ad-ibḍəw ăhaləs d-ti-
s, təbḍəw talyaḍt d-ma-s, təbḍəw tamăḍt d-
taḍăggalt-net,
36 umasăn kăl-ehăn n-ăwadəm išənja-net.
37 Ere hi-ăssofăn ti-s meɣ ma-s, a-di, wăr-
ănhăjja ad-umas ănăṭṭalib-in, ere daɣ wa hi-
ăssoofăn rure-s meɣ elle-s, wăr-ănhăjja ad-umas
ănăṭṭalib-in.
38 Ere wa wărăn ăsdăw i-aḍkul n-tajəttewt-net
ta n-tamăttant, ilkəm-ahi, a-di, wăr-ănhăjja d-
ad-umas ănăṭṭalib-in.
39 Ere wa wărăn idgeẓ ar dăɣ-igguẓ n-iman-
net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-ifut dăɣ-ălžănnăt,
măšan, wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net dăɣ-
ăddunya-ta-dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-in, ăwadəm-en,
ad-iɣləs dăɣ-ălaxărăt.»

Hak ăwadəm d-a-wa has-jăn imojjan-net
(Marqəs 9:41)

40 Inna daɣ: «Ere kăwăn-ăsbărrăkăn, năkk
a ăsbărrăk, wa hi-ăsbărrăkăn, wa hi-dd-
ăsmašălăn a ăsbărrăk.
41 Ere ăsbărrăkăn ănnăbi dăɣ-təssəba n-a-wa
s-iqqăl ănnăbi, əlkamăn dăɣ-s imraš šund wi
mad-ijrəw ănnăbi; ere ăsbărrăkăn ere oɣadăn

dat-Măssinăɣ dăɣ-təssəba n-iqqud-net, ilkam ad-
ijrəw imraš šund wi mad-ijrəw ere oɣadăn dat-
Măssinăɣ.
42 Ere wa issəswăn wăla-dăɣ alkas n-aman
sămmeḍnen i-iyyăn dăɣ-inəṭṭulab dăɣ-təssəba
n-a-wa s-ămoos ănăṭṭalib-in, ăsidătteɣ-awăn a-
s, wăr t-e-ijmăḍ marušăt n-emărked wa ămešăl.»

11

Isəstanăn wi ija Exya wa n-Enəsselmăɣ dăɣ-isălan n-Ɣisa
(Luqa 7:18-35)

1 Issəmdă Ɣisa asəmmətăr n-inəṭṭulab-net
wi n-măraw d-əssin ɣas, ifăl dihen, ad-isaɣra
ăddinăt, ixaṭṭăb dăɣ-iɣărman wi n-teje-ten-dăɣ.
2 Iha Exya takărmut a-s islă ijităn n-Ălmasex,
ăšmašăl săr-s hărăt dăɣ-inəṭṭulab-net
3 i-ad-has-t-dd-səstənăn kunta ənta a-s Wa s-
ătwănnă ilkam ad-dd-ass meɣ ilkam ere săl
ənta. Osăn-t-dd inəṭṭulab-win-dăɣ, əllăɣen-as a-
wa innă Exya.
4 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Ǝqqəlăt
Exya, suɣəlăm-as a-wa s-təslăm d-a-wa
tənhăyăm;
5 ănnăt-as: iməddorɣal hannăyăn; inəbdan
rajjăšăn, wi ijrăw jəri tišdajăn, imẓaj sallăn;
inəmmuttan nakkărăn-dd; tilăqqiwen, sallănăt
i-Ălənžil.
6 Tənḍəḍ i-ere wa dăɣ-i wărăn ij' ăššăk.»

A-wa innă Ɣisa făll-Exya wa n-Enəsselmăɣ

7 Ǝglăn meddən-winnin dd-ămešălnen ɣas,
ădwănnăt Ɣisa i-tamətte dăɣ-isălan n-Exya, inn'-
asăn: «Ak, a-s təzjărăm s-tenere, ma tənhăyăm?
Ak teẓewt ăsiwălawăl aḍu a tənhăyăm? Ăbo!
8 Adiš ma təkkăm i-ad-t-tənhəyăm? Ak ăhaləs
ăsisahăɣăn ašăl a tənhăyăm? Ǝnhəywăt-tăn-
ak ăddinăt wi sasahaɣnen ašăl, ihănan n-
imănokalăn a əzzaɣăn?
9 Adiš ma təkkăm i-ad-t-tənhəyăm? Ak
ănnăbi a tənhăyăm? Tidət lab a-s ănnăbi,
ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ere ojărăn tumast n-
ănnăbi a tənhăyăm.
10 Ǝnta-en-dăɣ a făl innă əlkəttab n-Măssinăɣ:
‹Ǝnhəy! Ăzizărăɣ-ak anămmašul-in
wa he-iknən tabarăt-năk.›
11 Ăsidătteɣ-awăn a-s wăr torew tamăḍt ăhaləs
wăr-ojer Exya wa n-Enəsselmăɣ măšan hakd-
a-wen-dăɣ, wăr t-illa ere t-wărăn ojer dăɣ-
Təmmənəya n-Măssinăɣ.
12 Ɣur-ašăl wa dd-osa Exya har ašăl-i-dăɣ,
ija amjăr ăṣṣoohen făll-ujəš n-Təmmənəya n-
Măssinăɣ; amjăr-en, wăr dăɣ-s ikărrəš ašăl ar
ăddinăt wi əkfărnen
13 făl-a-s, ănnăbităn wi dd-ăzzarnen i-Exya
iket-năsăn, hakd-dăɣ alămăr wa n-ănnăbi
Mosa, ăloləy a-wen-dăɣ iket-net dăɣ-isălan n-
Təmmənəya n-Măssinăɣ hundăɣ har ašăl-i-dăɣ
n-ăzzăman wa n-Exya wa n-Enəsselmăɣ.
14 Kunta făw ad-tăqbəlăm s-a-wen-dăɣ, ălleɣeɣ-
awăn a-s dăɣ-ănnăbităn, ənta a-s ănnăbi Ɣəli wa
s-ătwănna ilkam ad-dd-aləs uɣəl.
15 Ămăra, ere ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ,
isăjdet!»

16 Olăs daɣ Ɣisa, inn’-asăn: «Ak, mi dăr-mad-
sənnəfăqqăɣ əzzurəyyăt ta-dăɣ? Tănifăqqa ɣas
d-ălžămaɣăt n-aratăn janen aɣrəf dăɣ-təfărre,
jannen iyyăḍ i-wi iyyăḍnen:

17 ‹Ǝnhəywăt, kăwăneḍ, wăr lem asăfar;

nəwăt-awăn taɣănibt, tunjăyăm s-dăllol!

Nənẓăr-awăn tiswal n-tisnant măšan,

wăr təṭṭefăm iba!›
18 Exya, ăzzăman wa dd-osa, wăr-itətt
imənsiwăn olaɣnen, wăr-isəss aman n-lăɣnăb
ăxxiimmărnen, ənnăn fălla-s ăddinăt: ‹Ih’-e
alšin›,
19 išrăy-t-dd Ăgg-ăgg-adəm, ənta itihăr dăr-
wăn a-wa tăttăm d-a-wa săssăm, ɣas tənnăm
dăɣ-s: ‹Wa ənta, insăy, irăf aman n-lăɣnăb wi
ăxxiimmărnen, inarmasăn n-tiwse d-ălfusaɣ wi
iyyăḍnen a-s imidiwăn-net.› Ăsidătteɣ-awăn a-
s:

‹Sărho wa dd-ifălăn Măssinăɣ,

ijităn n-ăwadəm a t-isatbatăn.› »

Iɣărman wi făll-ăsmăqqa Ɣisa (Luqa 10:13-15)

20 Ăsmăqqa Ɣisa ḍarăt-a-wen făll-iɣărman wi
dăɣ-ija tikunen ăjjootnen măšan, ăsɣărăn-as
ulhawăn-năsăn, unjăyăn ătubăn.
21 Inn’-asăn: «Iməskay kăl-Qorazin d-kăl-
Băṭsăyda, ălmăṣṣibăt ɣas a fălla-wăn maden-
iḍəw ed ənnăr iɣărman wi n-Tir d-Săyda

əzzăɣăn inəẓẓulam† a dăɣ-jănăt tikunen-ti-dăɣ jănen ɣur-wăn, ăru d-əlsăn šakutăn, əblənbulun dăɣ-eẓəd făl təmɣăre n-tătubt-năsăn.
22 A-wen-dăɣ a fal hawăn-janneɣ a-s ašăl wa ilkămăn, ad-kăwăn ijjəš ăddăyyăt ojărăn wa ijjăšăn iɣărman wi n-Tir d-Săyda.
23 Kăwăneḍ-i-š əzzăɣnen aɣrəm wa n-Qăfărnaxum, ma tăɣelăm? Tordam a-s aɣrəm-năwăn ad-itimɣar har awəḍ išənnawăn? Xăram-awăn! Ănn-ak, ad-təhələm ider, wăr kăwăn-dd-e-tawăɣ a săl temse ed tikunen ti jănen ɣur-wăn, ənnar janăt dăɣ-aɣrəm wa n-Sodoma, ăru d-ătubăn imuzăɣăn-net, ăqqayəm aɣrəm-năsăn iday har ašăl-i-dăɣ.
24 A-wen-dăɣ a făl hawăn-janneɣ, a-s ašăl wa ilkămăn, ad-kăwăn-ijjəš ăddăyyăt ojărăn wa ijjăšăn aɣrəm wa n-Sodoma.»

Ălɣibadăt n-Ɣisa i-Abba-net (Luqa 10:21-22)

25 Iḍkăl Ɣisa măjrăd, innă: «Abba, kăyy-i n-Emăli n-išənnawăn d-ăkall, timəlăɣ-kăy făl-a-s hărătăn-wi-dăɣ, təffărăt-tăn i-iməssorha d-imusănăn n-ăddunya-ta-dăɣ măšan, tăsnăfalălăd-tăn-dd wăla i-aratăn.
26 Tidət Abba, kăyy a tiiməlăɣ ed ădduuttăt a-s ənta-den-dăɣ erhet-năk wa ăhusken.»

Ămašal wa s-dd-osa Ɣisa d-tăsonfat ta ihakk

---

† **11:21** **11:21** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-aläṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

27 Innă Ɣisa i-ăddinăt ḍarăt-a-wen: «Wăr t-illa
a-s wădden ij’-e Abba-nin dăɣ-ifassăn-in, wăr t-
illa ere hi-ijan muzəyăt imdan kunta wădden
Abba, wăr t-illa daɣ ere ijan muzəyăt imdan i-
Abba kunta wădden năkk-i n-Rure-s-i t-dd-ifălăn
d-ere wa s-ărheɣ ad-has-t-zuzəyăɣ.»
28 Inn’-asăn daɣ: «Ǝyyăwăt iket-dăɣ-năwăn
kăwăneḍ-i ăsifăgga ăẓuk wa tăllinjem, ad-
hawăn-sunfăɣ,
29 mašălăt erhet wa-nin, təyyəm-ahi ad-
kăwăn-săɣrăɣ ed năkk, ăẓeedăɣ, hahi-taẓidert,
wăr hi-iha əkkəbru; ənta-den-dăɣ a-wa hawăn-
ha tăsonfat n-iman-năwăn, tăɣləsăm.
30 A-wa făllа-wăn ărheɣ, wăr-ăẓẓay, amišəl n-
erhet-in daɣ, i făsuusăn.»

12

Isălan n-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat (Marqəs 2:23-28; Luqa 6:1-5)

1 Ašăl iyyăn n-əssəbət-i n-ašăl wa n-tăsonfat,
irăs Ɣisa d-inəṭṭulab-net išəkraš n-ălkăma.
Ǝglan dăɣ-a-wen-dăɣ a-s ălluẓăn inəṭṭulab,
ad-nakkăḍăn tiɣăɣănen n-ălkăma, taffăẓăn
tiblalen-năsnăt.
2 Ǝnhăyăn-tăn hărăt dăɣ-kăl-faris ɣas, ənnăn
i-Ɣisa: «Ǝnhəy, ăɣtəl inəṭṭulab-năk ed išl’-en
a wărăn itətwəjj dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-
tăsonfat.»
3 Inn’-asăn: «Adiš kăwăneḍ wăr tăɣrem dăɣ-
əlkəttab a-wa ij’ ămănokal Dawəd ašăl wa d-
ălluẓ ənta d-ejhăn-net?
4 Ătwănn’-anăɣ, ijjăš ənta d-ejhăn-net ehăn
n-Măssinăɣ, ad-tattăn tijəlwen-ti n-tikutawen

s-innă alămăr wa n-ănnăbi Mosa, wăr t-illa
ere s-xălal tetăte-năsnăt a săl kăl-tikutawen?
Tijəlwen-tin-dăɣ, wăr has-xălalnăt ənta wăla
ejhăn-net măšan, ălluẓ ɣas, ikš’-enăt ənta d-
meddən wi dăr-ăddew.
5 Ajăn wăr tăɣrem dăɣ-alămăr a-s ašăl wa
n-əssəbət-i n-tăsonfat, kăl-tikutawen wăr
hasăn-ămoos anməšri i-a-wa innă alămăr afăl
əxdămăn dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
ed əjrawăn s-ad-ənməšrəyăn i-fărəḍăn wi
ătiwăɣtăsnen i-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.
6 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ehăn n-ămudd wa
măqqărăn, ill’-e jere-wăn ere t-ojărăn.
7 Xăxx, ənnar təssanăm ălmăɣna n-a-wa innă
Măssinăɣ a-s innă:
‹Ojăr a-s ɣur-i la tăhanint idəm uhən tikutawen›,
iket-di-š, wăr səḍlimăm bănnan inəṭṭulab-wi-
dăɣ wăren əɣšed hărăt.
8 Ăgg-ăgg-adəm, a ănnihăḍăn dăɣ-a-wa s-ila
ăgg-adəm s-ad-t-ăj d-a-wa s-wăr ila s-ad-t-ăj dăɣ-
ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.»

Ăzozăy Ɣisa ăhaləs s-ăqqur ăfuss-net dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat

(Marqəs 3:1-6; Luqa 6:6-11)

9 Ifăl Ɣisa dihen, ikk’ ehăn n-ăddin wa n-kăl-
Ălyăhud.
10 Diha-dăɣ d-t-ijjăš a-s ăhaləs iyyăn da-dăɣ
s-ăqqur ăfuss-net. Ǝggădăn-dd ăddinăt iyyăḍ
s-Ɣisa, ənnăn-as: «Ak xălal meɣ xăram ad-
izuzəy ăwadəm iyyăn dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-
i n-tăsonfat?» Ăsaru ɣas făl t-əssəḍlămăn a-s
tammăɣăn.

11 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn’-asăn: «Ǝndek
dăɣ-wăn wa s-afăl toḍa tehăle ta n-iyyăt ila dăɣ-
anu dăɣ-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat, ad-dăɣ-s
tăt-ăyy har akəy ašăl-en təzzar?
12 Uhən kăwăneḍ, wăr təjrehăm a-s ăgg-adəm
ufa arəzzej s-a ăjjeen? Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s
wăr t-illa a ăssixrămăn iji n-a olaɣăn dăɣ-ašăl
wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.»
13 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-ăhaləs wa s-ăqqur
ăfuss-net: «Ǝẓẓəl ăfuss-năk.» Iẓẓăl ăhaləs
ăfuss-net, izzăy, olăh ăfuss-net ăssaɣăt-wen-
dăɣ d-ăfuss-net wa iyyăḍăn wăr-ijrew hărăt.
14 Ǝzjărăn kăl-faris edăgg-en ɣas,
ănmănhăyăn jer-iman-năsăn dăɣ-isălan n-
əmmək wa s-mad-əjən iman-net. Ilmăd Ɣisa
a-wa lăbasăn has-kittəwăn ɣas, ifăl dihen, iglă.

Ɣisa a-s ănămmašul n-Măssinăɣ wa s-ătwănna

15 Dăɣ-tekle-net, əlkămăn-as-dd imarhinăn
ăjjootnen, ăzozăy-tăn iket-dăɣ-năsăn.
16 Hărwa wăr-ifel dihen-dăɣ, ăsmătăr-tăn hul-
lan d-ad-wăr jen isălan n-ere wa ămoos i-
ăwadəm wăl’ iyyăn.
17 Ămoos a-wen inna a ăssiitbătăn a-wa innă
ănnăbi Saya† a-s innă, innă Măssinăɣ:
18 «Ǝnta da ănaxdim-in wa ăsnăfrănăɣ,
ənta a əkneɣ tărha,
ənta a dăɣ-ăsriwăn iman-in.
Ad-fălla-s sănsăɣ Unfas-in,

---

† **12:17** **12:17** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ălolăy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

isəssiɣəd inəẓẓulam† dăɣ-iqqud i-Măssinăɣ.
19 Wăr t-mad-ijjəš ăjaḍ,
wăr mad-isăqqəy bănnan,
wăr t-illa ere has-madăn-isəll ăsiɣăyya
dăɣ-tišarriten bănnan.
20 Wăr mad-ărẓ wăla-dăɣ teẓewt
a-wa-dăɣ has-ija iba n-ăddăɣwa
Wăr mad-isəmməkət wăla-dăɣ tefătelt,
ad-isəjăr ăṭṭăma ăddinăt wi əbrărnen,
ăj iqqud dăɣ-edăgg iket-net.
21 Isəm-net a madăn-isəjăr inəẓẓulam ăṭṭăma.»

Tărna ta n-Ɣisa, wăr toher hărăt d-ta n-Iblis (Marqəs 3:20-30; Luqa 11:14-23; 12:10)

22 Ăwwăyăn-dd ăddinăt s-Ɣisa ḍarăt-a-wen
amălšon ăsidărɣăl alšin wa t-ihăn, ikras daɣ iləs-
net; ăzozăy-t, olăs ahănay, ad-itamăjrad.
23 Ǝqqălăn-dd ăddinăt ɣas oran imawăn,
ăkuunăn, jannen: «Ămmukkăn ənta-i-dăɣ a-s
Ăgg-Dawəd wa s-ătwănna!»
24 Ǝslăn kăl-faris i-a-wen ɣas, ənnăn: «A-wa
Abălzăbil, Iblis wa n-ămănokal n-alšinăn a t-
ihan; ənta a t-ikfăn tărna ta s-itakkăs alšinăn
dăɣ-ăddinăt.»
25 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa zinəzjumăn,
inn'-asăn: «E d t-illăm əddəwəl s-dd-əqqălăn
məssaw-s əknasăn jer-iman-năsăn, ad-t-iba,

† **12:18** **12:18** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

umas timšar; aɣrəm daɣ wăla ehăn wa s-dd-əqqălăn məssaw-s əknasăn jer-iman-năsăn, wăr-e ăhaj ibdad.
26 Afăl dd-iqqăl Iblis isattăɣ iməššerəkăn-net siha d-siha, iman-net ɣas a iknas; ere iknasăn d-iman-net ya, wăr t-illa əmmək s-ăhoja ibdad.
27 Kunta daɣ tənnăm năkk, tărna n-Abălzăbil wa n-ămănokal n-alšinăn a-s tăn-takkăsăɣ dăɣ-ăddinăt, adiš, inəṭṭulab wi-năwăn, ma ămoos isəm wa s-tăn-takkăsăn dăɣ-ăddinăt? Inəṭṭulab-năwăn-en-dăɣ, a-s ilkam ad-ăjjayhən făllа-wăn, sədləmăn-kăwăn,
28 măšan, kunta năkk, tărna n-Unfas n-Măssinăɣ a-s takkăsăɣ alšinăn dăɣ-ăddinăt, ăniihăjja a-s ăssiilmăd-kăwăn a-wen a-s Təmmənəya n-Măssinăɣ, təll'-ee jere-wăn.
29 Wăr t-illa ere ăddooben ujəš n-ehăn n-ăhaləs n-anăkfor, awəy ilalăn n-ehăn-net ar s-ad-t-ikrad təzzar; dihen, ad-udabăt terăẓẓe n-ehăn, awəy a-wa t-ihăn.
30 Ere hi-wărăn irha-dăɣ, a-di, ašănjo-nin; ere daɣ wa hi-wărăn itilal s-asdu, ašəmmăhəš ɣas a t-išlan.»

Abăkkaḍ wa s-wăr t-təlla tenăšše-net amăɣlol

31 Inn'-asăn daɣ: «Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s abăkkaḍ ămešăl ăgg-adəm d-asəkkufăr ija-dăɣ, ăddoobăt Măssinăɣ ad-has-t-in-ănš măšan ere ăskafărăn dăɣ-isălan n-Unfas Šăddijăn-dăɣ, wăr-ilkem ad-has-in-ătiwănša.
32 Ere innăn a lăbasăn făll-Ăgg-ăgg-adəm-dăɣ, ăddoobăt ad-ijrəw tenăšše n-a-wen măšan, ere wa innăn a lăbasăn dăɣ-isălan n-Unfas

Šăddijăn, wăr-ilkem ad-has-in-ătiwănša dăɣ-ăddunya wăla ălaxărăt.»

A-wa ijănna ăgg-adəm a isalmadăn s-a-wa ihăn ulh-net
(Luqa 6:43-45)

33 Olăs daɣ, inn’-asăn: «Ahəšk olaɣăn, a-
s mad-t-tasəd, aratăn-net daɣ i olaɣnen; erk ahəšk daɣ, a-s t-mad-t-tasəd, aratăn-net daɣ, i lăbasnen; ahəšk, aratăn-net a-s ititwəzzəy.
34 Ya kăwăneḍ-i n-taššălen-i-dăɣ! Kăwăneḍ-i
n-inăllăbăsăn, əndek əmmək wa s-ăddoobăt ad-dd-izjăr măjrăd olaɣăn imawăn-năwăn? A-wa iḍkărăn ulh n-ăgg-adəm a dd-izajjărăn emm-net.
35 Ăwadəm-wa olăɣăn, milɣaw n-ulh-net a
dăɣ-dd-itakkăs a-wa olăɣăn măšan, enăllăbăs ənta, tăllăbăst n-ulh-net a dăɣ-dd-itakkăs a-wa lăbasăn.
36 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ašăl wa ilkămăn e-d
t-təllăm taxxalt d-tašujəšt inna ăwadəm, ad-tăt-iẓəl dat-Măssinăɣ.
37 Iyyăt-i-dăɣ, ad-kăy-iɣləs măjrăd-năk, meɣ
daɣ, măjrăd-năk iman-net, a kăy-madăn-isiḍəw, iwăr-kăy uḍlem.»

Irrum wa jăn kăl-faris i-Ɣisa
(Marqəs 8:11-12; Luqa 11:29-32)

38 Ăwwežăbăn-as iyyăḍ dăɣ-ălɣulam n-
Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris, ənnăn-as: «Ălɣalim, ăj data-năɣ iji n-Măssinăɣ, nənhăy.»
39 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Ǝzzurəyăt-
ta-dăɣ n-tenăllăbăst n-temăznit, wăr tăksuḍ Măssinăɣ; wăr təmmăɣ ɣas ar ad-ətwəjjən ijităn

n-Măssinăɣ data-s măšan, təlmədet a-s wăr-ilkem dăɣ-s iji n-Măssinăɣ săl wa n-ănnăbi Yunəs.
40 Ǝmmək-wa-dăɣ s-kăla ikkăs Yunəs kăraḍ išilan d-kăraḍ ihăḍan dăɣ-tăsa n-emăn wa măqqărăn, əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-ikkəs Ăgg-ăgg-adəm kăraḍ išilan d-kăraḍ ihăḍan dăɣ-ider n-ăkall.
41 Ašăl wa n-tebădde, ad-dd-ənkărăn kăl-aɣrəm wa n-Nəniba, səḍləmăn kăl-əzzurəyăt-ta-dăɣ, ed ašăl wa d-hasăn-ixṭăb ănnăbi Yunəs, ătubăn. Săjdăt! Ašăl-i-dăɣ, ənhəywăt-ak, ill'-ee jere-wăn ere ojărăn Yunəs, măšan hakd-a-wen-dăɣ, tunjăyăm s-ad-tutabăm.
42 Ašăl wa n-tebădde, ad-dd-tənkăr tămănokalt ta s-kăla tăxkăm dăɣ-ăkall wa n-ajus s-isəm-net Saba, tăjjăyh făll-kăl-ăzzăman-i-dăɣ, səḍləm-tăn dăɣ-ăššăreɣa ed, ənta təfăl-dd ăkall ujəjăn i-ad-səjəd i-iməjridăn n-tayətte wi ităjj ămănokal Sulăyman. Săjdăt! Ašăl-i-dăɣ, ənhəywăt-ak, ill'-ee jere-wăn ere ojărăn ămănokal Sulăyman, măšan hakd a-wen-dăɣ, tunjăyăm s-asjəd-has.»

Ǝlhəllak wa ihăn iba n-tătubt təmdat (Luqa 11:24-26)

43 Olăs daɣ, inn'-asăn: «E-d izjăr alšin ăwadəm, ad-ăkk tinariwen i-ad-dăɣ-snăt immăɣ i-edăgg dăɣ-ăssunfa măšan, ad-has-t-iba;
44 afăl has-t-ăba, ad-ănn i-iman-net: ‹Năkk-i-dăɣ, ma hi-idgaẓăn, əqqəlăɣet ɣas ehăn-in wa dd-fălăɣ.› Afăl dd-iqqăl edăgg wa ifăl s-tizarăt, ad-t-dd-ass wăr t-ih' ăwadəm, ifraḍ, ămmujnăt.

45 Igləw ălwăqq-wen, awəy-dd əssa alšinăn
iyyăḍ t-ojărnen tăllăbăst, əjjəšăn ăwadəm-
ənnin-dăɣ, əzzăɣăn dăɣ-s; umas a-s talɣa n-
ăwadəm-en ta tăzzarăt, təššăm i-ta təšrăyăt.»
Inn’-asăn ḍarăt-a-wen: «Ǝnta-den-dăɣ a-wa
dăr-mad-talăh talɣa n-əzzurəyăt-ta-dăɣ n-
tenăllăbăst.»

Anna d-ayətma n-Ɣisa
(Marqəs 3:31-35; Luqa 8:19-21)

46 Ămmiijrăd Ɣisa i-tamətte dihen-dăɣ a-s ma-
s d-ayətma-s da-dăɣ dd-əbdădnen dat-emm n-
ehăn, ăšmašălăn-dd săr-s ăwadəm i-ad-hasăn-t-
dd-iɣăr.
47 Osă-dd ăwadəm-en Ɣisa, inn’-as: «Anna-
năk d-ayətma-k, əbdadăn-ak dat-emm n-ehăn,
ărhan ahănay-năk.»
48 Ăwwežăb Ɣisa i-ăwadəm-en, inn’-as: «Mi
iqqalăn anna-nin, mi iqqalăn ayətma-ɣ?»
49 Iẓẓăl ăfuss dăɣ-tanămhăla n-inəṭṭulab-net
təzzar, innă: «Ǝnhəywăt-tăn-ak, anna-nin d-
ayətma-ɣ!
50 E d t-illăm ere itamašalăn erhet n-Abba-
nin-i ihăn išənnawăn, ənta a-s ăŋŋa-ɣ, ənta a-s
wălătma-ɣ, ənta a-s ma-ɣ.»

13

1 Izjăr Ɣisa ašăl-wen-dăɣ, ikk’ asălim n-ejănš,
ăqqima.
2 Tăddew-dd săr-s tamətte tăjjeet, ijjăš-
as turăft n-aman, ăqqima dăɣ-s, tăqqimă-dd
tamətte ənta təbdad dăɣ-asălim n-aman, tăsijăd-
as.

3 Issăɣlăy-tăn tangalen ăjjootnen. Ij’-asăn
tiyyăt dăɣ-hasăn-innă:

Tangalt ta n-ănăsdamu
(Marqəs 4:1-9; Luqa 8:4-8)

4 «Kăla izjăr ănăsdamu iyyăn i-ad-iddumət
ašəkrəš-net.

Ălwăqq wa d-itidumut, oḍănăt tiblalen tiyyăḍ dăɣ-ăbara, ăkkukkăren-tănăt-dd igḍaḍ, əkšăn-tănăt.

5 Oḍa ašăr iyyăn jer-tihun, ăffoqqăt-dd šik ed
wăr-intem dăɣ-ăkall,
6 tăsmăqqăt-dd tăfukt jənnəj-s, təssărɣa
isəffuqqa, ăqqur-in a-di iket-net ed wăr-əntemăn
ikewăn-net dăɣ-hărăt.
7 Oḍa ašăr iyyăn dăɣ-tabəŋŋənt, tədwăl-dd
fălla-s tabəŋŋənt, təẓmăd-as.
8 Oḍa ašăr wa iyyăḍăn dăɣ-ăkall olaɣăn, ikrăš
aratăn, ijă tibolăsen s-tiyyăḍ temeḍe n-tablalt a tănăt-iwarăn, tiyyăḍ săḍisăt timərwen, tiyyăḍ kăraḍăt timərwen.
9 Ere ilăn timəẓẓujen s-islă-dăɣ, isăjdet!»

Ăddălil n-tangalen
(Marqəs 4:10-12; Luqa 8:9-10)

10 Ǝssəstănăn-t inəṭṭulab-net ḍarăt-a-wen d-
ăddălil wa făl isaɣlay ăddinăt tangalen.
11 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Kăwăneḍ,
təjrawăm turhajăt n-ujreh n-əddăraj wa n-isălan n-Təmmənəya n-Măssinăɣ măšan, ăddinăt wi iyyăḍnen, wăr jen a-wen.

12 Ăwadəm wa s-išwăr ifhăm hărăt, ad has-
iwwaḍ musnăt har isəssikəy măšan, wa s-wăr t-
illa a ijrah, wăr t-in-ikka hărăt, ănn-ak, ad-dăɣ-s
ămahăɣ wăla a-wa ənḍărrăn iṭṭăf.
13 Ǝnta-den-dăɣ a-wa făl saɣlăyăɣ ăddinăt
tangalen i-ad-:
‹Ǝswaḍăn, wăr hənniyăn;
ăsijădăn, wăr səllən;
wăr t-illa daɣ a jarrăhăn.› »
14 Ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa fălla-săn
inna ănnăbi Saya† a-s innă, innă Măssinăɣ:
«Ăddinăt! Ad-sallăm, wăr jărrəhăm;
ad-təkyadăm, tăsibălalăɣăm, wăr t-illa a
hannăyăm.»
15 Ǝnta daɣ a innăn a-s, innă Măssinăɣ:
«Tamətte-ta-dăɣ, tăsɣăr-ahi ulh-net;
tăẓmăẓẓaj’-ahi iman-net,
tăsdărɣăl-ahi iman-net
i-ad-ăbas hannay, ăbas sall,
i-ad-wăr jărrăh hărăt
făl iba n-tărha-i-dăɣ ja n-ad-săr-i dd-tənnăḍ,
tutab, zuzəyăɣ-tăt.»
16 Inna Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-
net: «Tənḍəḍ-awăn kăwăneḍ ed hannăynăt
tiṭṭawen-năwăn, sallănăt daɣ timəẓẓujen-
năwăn.
17 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s, ăsdărhănăn
ănnăbităn ăjjootnen d-imaɣdalăn ahănay
n-a-wa hannăyăm măšan, wăr t-ənheyăn;
ăsdărhănăn măsăllăt n-a-wa s-săllăm măšan,
wăr has-əslen.»

---

† **13:14** **13:14** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy
dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

Ălmăɣna n-tangalt ta n-ănăsdamu (Marqəs 4:13-20; Luqa 8:11-15)

18 Săjdăt ămăra i-ălmăɣna n-tangalt ta n-
ănăsdamu:
19 «Ăbara wa dăɣ-oḍănăt tiblalen, ənta a-s
ăddinăt wi săllănen i-isălan n-Təmmənəya n-
Măssinăɣ măšan, wăr tăn-jărrăhăn, as’-en-dd
Iblis, ilbəy-dd dăɣ-ulhawăn-năsăn a-wa s-əslăn.
20 Tihun ti jer-oḍănăt tiblalen, əntănăteḍ a-s
ăddinăt wi s-e-d isla iyyăn dăɣ-săn i-măjrăd n-
Măssinăɣ, ad-ihliləy, iqbəl-t šik măšan,
21 wăr t-itəyy ikraš ikewăn dăɣ-ulh-net; ad-
ăj ăzzăman ənḍărrăn ăkoyăd dăɣ-s, măšan afăl
dd-tosa tissust meɣ osă-dd ălɣizabăt dăɣ-təssəba
n-măjrăd n-Măssinăɣ, ad-hin-ibbuṭṭəl a-wa s-
omăn.
22 Tabəŋŋənt ta jer-oḍănăt tiblalen, ənta a-s
ăddinăt wi s-e-d isla iyyăn dăɣ-săn i-măjrăd n-
Măssinăɣ, ad-has-iẓməd dăɣ-ulh-net s-tărha n-
wălăt-ăddunya d-eylăl n-tărha n-ajmur-net, wăr
t-illa a săr-s dd-isaɣsal.
23 Ăkall wa olăɣăn dăɣ-oḍănăt tiblalen, ənta
a-s ăddinăt wi s-e-d isla iyyăn dăɣ-săn i-măjrăd
n-Măssinăɣ, ad-t-ijrăh, ijjəš-as-t ălfăyda. Tarəw-
dd săr-s tiyyăt tablalt temeḍe n-tablalt, tarəw-dd
săr-s tiyyăt săḍisăt timərwen n-tablalt, tarəw-dd
săr-s daɣ tiyyăt kăraḍăt timərwen n-tablalt.»

Isălan n-əttăɣam d-terk teyəšše

24 Issăɣlăy-tăn-dd Ɣisa daɣ tangalt tiyyăt
dăɣ-hasăn-innă: «Təmmənəya n-Măssinăɣ,
tănifăqqa d-ăhaləs iyyăn infărăn əttăɣam
olaɣăn dăɣ-ašəkrəš-net.

25 Ija ehăḍ, əṭṭăsăn ăddinăt ɣas, osă-dd
ămiksăn iyyăn ašəkrəš wa n-ălkăma ăddomăt
ăhaləs-ənnin, infăr dăɣ-s erk idommăn, iglă.
26 Ăsfăqqăt-dd ašəkrəš wa n-əttăɣam wa
olăɣăn, orăw, tədwăl-dd daɣ terk teyəšše edes-
has.
27 Ǝnhăyăn inaxdimăn n-măssi-s n-ašəkrəš
terk teyəšše ta dd-tədwălăt ɣas, osăn-t, ənnăn-
as: ‹Măssi-năɣ, ajăn wădden kăyy əttăɣam
olaɣăn ɣas a tənfărăd dăɣ-ašəkrəš-năk, əndek
siha s-dd-ha terk teyəšše ta t-hăt ămăra?›
28 Inn'-asăn: ‹A-di imojjan n-ere hi wărăn
irha.› Ǝnnăn-as inaxdimăn-net: ‹Adiš, nəlbəyet-
tăt-in?›
29 Inn'-asăn: ‹Aha-aha! Wăr jem a-di, ed afăl
təttărăm ad-hin-təlbəyăm terk teyəšše, ham miši
n-ad-hin-təlbəyăm daɣ ălkăma.
30 Ăyyăt-tăn ad-ədwəlăn issənăn-essăn har
ăzzăman wa n-amili n-išəkraš, dihen, ad-ănnăɣ
i-wi tiləynen išəkraš, ad-dd-əlbəyăn terk teyəšše
s-tizarăt, əjən-tăt tikărrad, təzzar, sărɣən-tăt,
sədwən-ahi-dd ḍarăt-a-wen ălkăma, əjən-t dăɣ-
ejănd-in.› »

Təmmənəya n-Măssinăɣ, a ənḍărrăn a-s sănta, timɣar

(Marqəs 4:30-32; Luqa 13:18-19)

31 Issăɣlăy-tăn-dd daɣ ḍarăt-a-wen tangalt
tiyyăt, inn'-asăn: «Təmmənəya n-Măssinăɣ,
tolăh d-temătăwt ăddomăt ăwadəm dăɣ-
ašəkrəš-net.
32 Temătăwt-ten-dăɣ, ənta a tojărăt təmmətkit
dăɣ-idommăn măšan, tədwăl-dd, tăqqăl ahəšk

ojărăn tiyəššawen n-ašəkrəš iket-năsnăt har
ẓattăn igḍaḍ iskak-năsăn dăɣ-iləktan-net.»
(Luqa 13:20-21)
33 Issăɣlăy-tăn-dd tangalt tiyyăt daɣ, inn'-asăn:
«Təmmənəya n-Măssinăɣ, tolăh d-takmətet n-
tăẓẓa təssărtăy tamăḍt d-kăraḍ ănnăfăɣatăn n-
ejel n-ălkăma i-ad-ikəf iket-net.»
(Marqəs 4:33-34)
34 Tangalen a dăɣ-issăɣra Ɣisa isălan-wi-dăɣ
iket-năsăn, wăr t-illa a inna i-tamətte s-wădden
tangalen a dăɣ-hasăn-t-inna.
35 Ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa innă
ănnăbi n-Măssinăɣ iyyăn, innă Măssinăɣ:
«Ad-săɣləyăɣ ăddinăt tangalen,
ăjăɣ isălan s-ad-dd-tăxlăk ăddunya-dăɣ,
ăttunkălăn.»

Ălmăɣna n-tangalt ta n-əttăɣam d-terk teyəšše

36 Ifăl Ɣisa tamətte, ijjăš ehăn ɣas, əkkăn-
t-dd inəṭṭulab-net, əttărăn dăɣ-s ad-hasăn-arr
tangalt ta n-terk teyəšše.
37 Inn'-asăn: «Ăgg-ăgg-adəm ənta, a
ăddomen əttăɣam wa olăɣăn,
38 ăddunya a-s ašəkrəš-net; əttăɣam wa
olăɣăn a-s aratăn n-Təmmənəya n-Măssinăɣ,
terk teyəšše a-s aratăn wi n-Iblis.
39 Iblis a-s ămiksăn wa ăddomen terk teyəšše
dăɣ-ašəkrəš, amili n-išəkraš a-s sămdo n-
ăddunya, ănjălosăn a-s imalayăn n-ašəkrəš.
40 Ǝmmək-wen-dăɣ s-dd-tatălbay terk teyəšše,
tămmăḍkăl, tətwəjăr-in dăɣ-efew, əmmək-wen-
dăɣ a he-ijən ašăl wa d-tamănd ăddunya.

41 Ašăl-en, ad-išəmmišəl Ăgg-ăgg-adəm
ănjălosăn-net i-ad-hin-aləmăn dăɣ-Təmmənəya-
net ăddinăt wi šinməšrəynen imidiwăn-năsăn
d-wi tamašalnen a lăbasăn, əḍkəlăn-tăn,
42 əjrən-tăn-in dăɣ-tahəst-i dăɣ-tăn wăr
mad-išləw ar tahăla, ẓiməkărkiẓăn isenăn făl
tămujriẓt.
43 Ašăl-en, ăddinăt wi oɣădnen dat-Măssinăɣ,
ad-făll-săn ăj Măssinăɣ ănnur-net, əjən
asmăɣmăɣ wa tăjj tăfukt dăɣ-Təmmənəya n-
Abba-năsăn.
Ere ilăn timəẓẓujen s-islă, isăjdet!»

Wăr t-illa a-s wădden tojăr-t Təmmənəya n-Măssinăɣ

44 Inn'-asăn Ɣisa daɣ: «Təmmənəya n-
Măssinăɣ, tolăh d-ejănd n-orăɣ inbalăn dăɣ-
ašəkrəš iyyăn. Təgla tanfust har ašăl wa d-fălla-
s oḍa ăhaləs iyyăn. A-wa-dăɣ has-ja tedăwit,
ikn'-e ufăr i-ad-wăr săr-s iləmməd ăwadəm
wăl' iyyăn. Iglă ḍarăt-a-wen, ăttužžăr-in a-wa
ila iket-net i-ad-udabăt akăraš n-ašəkrəš-en-dăɣ
dăɣ-inbal orăɣ-wənnin-dăɣ.»
45 Olăs daɣ, inn'-asăn: «Təmmənəya n-
Măssinăɣ, tolăh d-u-mamăla itammăɣăn i-
timăɣwanen n-tilăllaten,
46 ijrăw tiyyăt təknat əlləllu ɣas iglă, ăttužžăr-
in a-wa ila iket-net, iqqăl-dd, ižžənš'-et.»
47 Inn'-asăn daɣ: «Təmmənəya n-Măssinăɣ,
tolăh d-tătart jărăn iməhhuyya n-imănan dăɣ-
ejănš i-ad-săr-s dd-ărməsăn tulaten n-imănan
ăjjootnen,
48 təḍnăy tătart ɣas, əntăšăn-tăt-dd s-asălim
n-aman, ad-biḍḍun imănan s-iyyăn-iyyăn, hak

iyyăn d-əẓẓənəf-net. Jăn wi əfrănnen dăɣ-
deketăn-năsăn, jărăn-in fălla-săn wi hasăn wăr
iha ălfăyda.
49 A-wen-dăɣ daɣ a madăn-ăj ašăl wa
d-tamănd ăddunya, a dd-asən ănjălosăn,
əbḍəwăn imaɣdalăn d-inăllăbăsăn,
50 əjrən-in inăllăbăsăn dăɣ-tahəst ta-dăɣ tăn-
wăr mad-išləw ar tahăla, ẓiməkărkiẓăn isenăn
făl tămujriẓt.»
51 Issəstăn Ɣisa inəṭṭulab-net ḍarăt-a-wen,
inn'-asăn: «Ak a-wa hawăn-ənneɣ, təjrahăm-t
meɣ?» Ǝnnăn-as: «Ǝyya, nəjrah-t.»
52 Inn'-asăn: «E d t-illăm ălɣalim n-Ăṭṭăwrăt
iknan afăham n-a-wa ămoosăn isălan n-
Təmmənəya n-Măssinăɣ, irḍa săr-săn, ad-
has-iwwaḍ musnăt ăynayăn făll-wa ărəwăn
ila, afăl ija a-wen, ad-alăh d-abba n-eɣewən
dd-itakkăsăn hărătăn ăynaynen d-i ărəwnen
dăɣ-ijăndăn-net.»

Ăsɣărăn kăl-Năṣirăt ulhawăn-năsăn i-Ɣisa (Marqəs 6:1-6; Luqa 4:16-30)

53 Issəmda Ɣisa tənna n-tangalen-tin-dăɣ ɣas,
ifăl dihen,
54 ikkă taɣrəmt ta dăɣ-idwăl. Issăɣra dihen
dăɣ-ehăn n-ăddin wa n-kăl-Ălyăhud, ăkunăn
ăddinăt iket-năsăn dăɣ-a-wa isaɣra, əqqălăn-dd
ɣas oran imawăn, jannen: «Wa, əndek siha s-t-
dd-ha təlɣuləma-ta-dăɣ d-tikunen ti ităjj?
55 Ajăn wădden a-wa rure-s n-mənizye wa-dăɣ
nəzzăy? Wădden ma-s, Măryăma? Ayətma-s:
Yaqub, Yusəf, Simyon d-Hudd?

56 Ajăn wădden šătma-s da-dăɣ t-əllănen jere-
năɣ? Ɣas əndek siha s-t-dd-iha a-wa-dăɣ ităjj
iket-net?»
57 Jăn-as a-wen-dăɣ s-t-əzzayăn asăkor,
unjăyăn săr-s omănăn. Inn'-asăn: «Ănnăbi,
wăr t-illa edăgg s-wădden ătiwăsămɣăr dăɣ-s
ar dăɣ-ăkall-net d-ɣur-kăl-ehăn-net.»
58 Igdăl-as iba n-immun-năsăn ad-ɣur-săn ăj
tikunen ăjjootnen.

14

Tamăttant n-Exya wa n-Enəsselmăɣ (Marqəs 6:14-29; Luqa 9:7-9)

1 Ăzzăman-en-dăɣ ad-dd-iwwăḍ mawmaw n-
Ɣisa Harudəs wa n-ămănokal n-teje ta n-Galila.
2 Issăɣră-dd kăl-əlxəkum-net, inn'-asăn:
«Ăhaləs-wa-hi s-săllăɣ, Exya wa n-Enəsselmăɣ
dd-olasăn tanăkra jer-inəmmuttan, a-wen-dăɣ a
t-ikfăn tărna n-tikunen ti itamašal.»
3 Innă Harudəs a-wen făl-a-s ənta iman-net a
ăstărmăsăn Exya, ij'-e dăɣ-tišəm təzzar ij'-e dăɣ-
takărmut, dăɣ-təssəba n-Harudəyăt ta n-hănne-
s n-ăŋŋa-s Fəlibb dăɣ-s ohăɣ Harudəs.
4 Ăzzăman-en-dăɣ ad-ăsmăqqa Exya făll-
Harudəs, inn'-as: «Wăr hak-xălal ad-tărkəbăd
hănne-s n-ăŋŋa-k.»
5 Ad-itammăɣ ya Harudəs i-ăsaru făl t-issănɣa
măšan, ăksuḍ tamətte ed iket-net təssan a-s
Exya, ănnăbi a ămoos.
6 Təgla tanfust har ašăl wa n-isəkta n-tiwit
n-ămănokal Harudəs. Ašăl-en, dăɣ-ăzzăho wa

ijăn, təggăd-dd elle-s n-Harudəyăt, ad-dallăl dat-imăjarăn wi-dd-osănen; ijrăẓ a-wen i-ămănokal.
7 Dăɣ-tedăwit-net, iɣr’-et-dd, ijjăš-as ărkăwăl n-ad-tăt-ăkf a-wa dăɣ-s mad-təttăr, a ămoos-dăɣ.
8 Təglă talyaḍt, təttăr ăddăbara dăɣ-ma-s, təntăj-tăt-dd ma-s, tənn’-as, ănn’-as: «Ărheeɣ dăɣ-k eɣăf n-Exya insa dăɣ-aẓăwa.» Təglă tămawaḍt, ja isălan dăɣ-ămănokal.
9 Ǝnxăsăn iman n-ămănokal măšan, ăbas ăddoobăt uɣəl s-a-wa inna, ed ihăḍ-as s-ad-tăt-ăkf a-wa dăɣ-s mad-təttăr, a ămoos-dăɣ, dat-imăjarăn-net. Omăr ḍarăt-a-wen s-ad-itwəjj a-wa tărha.
10 Issəglă ăwadəm wa inakkăḍăn iɣăfawăn n-kăl-takărmut wi lănen s-tamăttant, inkăḍ-dd eɣăf n-Exya,
11 ăwwăy-t-dd insa dăɣ-aẓăwa; ikf’-e i-talyaḍt, tăwwăy-t talyaḍt i-ma-s.
12 Osăn-dd inəṭṭulab n-Exya ḍarăt-a-wen, əḍkălăn tafəkka-net, əẓkăn-tăt; əkkăn Ɣisa, jăn dăɣ-s isălan.

Səmmos afḍăn n-ăhaləs wi ăsyăwăn Ɣisa (Marqəs 6:30-44; Luqa 9:10-17; Exya 6:1-14)

13 Ǝjjăšăn isălan n-iba n-Exya Ɣisa ɣas, ifăl teje-ten-dăɣ dăɣ-turăft n-aman, ikkă tenere n-iman-net măšan, əslăn-t ăddinăt ɣas, fălăn-dd iɣărman, ălliilăn asălim n-ejănš, əlkamăn-as.
14 Izjăr-dd Ɣisa turăft n-aman, inhăy tamətte-ta-dăɣ tăjjet has-dd-təlkămăt ɣas, tănɣ’-e tăhanint-net, ad-dăɣ-săn izizuy wi n-inaɣyabăn.
15 Ja takkăṣt ɣas, ohăẓăn-t-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Ălɣalim, tenere a nəha, ij’-anăɣ

ehăḍ, səfəl iman-năk tamətte, ad-tăkk tidbi-ti
ohăẓnen žănš-dd a təkša.»
16 Inn’-asăn Ɣisa: «Wăr ămɣatărăn s-ad-əkkən
edăgg. Un, šăkšăt-tăn kăwăneḍ iman-năwăn.»
17 Ǝnnăn-as: «Wăr nəṭṭef ar səmmosăt
tijəlwen d-əssin imănan.»
18 Inn’-asăn: «Awəyăt-ahi-dd a-wa təṭṭăfăm.»
19 Omăr ḍarăt-a-wen s-ad-ăqqaymən ăddinăt
făll-teyəšše, iḍkăl tijəlwen ti n-səmmosăt d-
imănan wi n-əssin, ăjoẓăy išənnawăn, ămmoy
i-Măssinăɣ; ăfrăsfărăs tijəlwen, ănkăḍnăkăḍ
imănan təzzar, ikfă a-wen-dăɣ iket-net i-
inəṭṭulab-net, ăẓunăn-t jer-ăddinăt.
20 Ǝkšăn iket-dăɣ-năsăn har əyyəwănăn,
ăsdăwăn-dd a-wa dd-təjlăš tamətte, osăn-t iḍnăy
măraw deketăn d-əssin n-tijəlwen d-imănan.
21 Səmmos afḍăn n-ăwadəm dăɣ-wăr ăḍḍinnăt
tiḍeḍen wăla aratăn a ikšăn ašăl-wen-dăɣ.

Răjjoš n-Ɣisa făll-aman
(Marqəs 6:45-52; Exya 6:15-21)

22 Izzəlzăm Ɣisa ḍarăt-a-wen inəṭṭulab-net
ujəš n-turăft ta n-aman i-ad-has-izarăn s-efăyy n-
ejănš wa iyyăḍăn, ad-isagla ənta tamətte.
23 Issəglă tamətte ɣas, iwwăn taḍaɣt tiyyăt,
ad-itəddal Măssinăɣ. A-s toḍa tăfukt, wăr dd-
ăqqima dăɣ-edăgg-ənnin-dăɣ, ar ənta ɣas.
24 A-s ija a-wen, turăft n-aman ta dăɣ-əglăn
inəṭṭulab tăsisăgdăh ejănš măšan, inkăr-dd
fălla-săn aḍu ăwwiɣwăɣăn turăft, băhhălnăt-as
tinăzzămăren siha d-siha.
25 Igl’ ehăḍ ɣas, ilkăm-asăn-dd irjaš făll-aman.

26 Ǝnhăyăn-t inəṭṭulab, ikk’-en-dd irjaš făll-
aman ɣas, ărmăɣăn, ad-jannen: «Os’-anăɣ
ămăttănkul iyyăn», ad-naḍḍăwăn iɣăran.
27 Ăssewăl-asăn šik, inn’-asăn: «Meddən,
ănset ənniyăt-năwăn, năkk a-wa; wăr
tărmeɣăm.»
28 Iggăd-dd Bəṭrus dăɣ-a-wen-dăɣ, innă i-Ɣisa:
«Ălɣalim, kunta kăyy a-wa, amăr s-ad-kăy-in-
ăkkăɣ, năkk-dăɣ, ărjašăɣ făll-aman.»
29 Inn’-as Ɣisa: «Ǝyyăw!» Izjăr-dd Bəṭrus
turăft n-aman, ikkă-dd Ɣisa irjaš făll-aman.
30 Inhăy Bəṭrus əṣṣuhu n-aḍu făll-ejănš ɣas,
irmăɣ, əqqălăn-t aman alămaẓ ălwăqq-wen-
dăɣ, ad-isaɣărat, ijanna: «Ya Ălɣalim! Agəẓ-
ahi.»
31 Irmăs-t-dd Ɣisa s-ăfuss, inn’-as:
«Təmmətkit ija immun-năk, ma itajjăn ăššăk
dăɣ-ulh-năk.»
32 Ǝjjăšăn-dd turăft făll-inəṭṭulab wi iyyăḍnen
ɣas, ibdăd aḍu.
33 Ǝnhăyăn wi ăqqimănen dăɣ-turăft a-wen
ɣas, ărkăɣăn data-s, ənnăn-as: «Tidət-dăɣ a-s
kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ.»

Ăzozăy Ɣisa imarhinăn dăɣ-teje ta n-Žănnăṣarăt
(Marqəs 6:53-56)

34 Tăsjăn turăft n-ăman-năsăn ălwăqq-wen-
dăɣ dăɣ-teje ta n-Žănnăṣarăt.
35 Ǝzzăyăn-t kăl-aɣrəm-en ɣas, ošălăn, jăn
isălan dăɣ-attayăn-en, ad-săr-s dd-tiwəyăn
ăddinăt e d t-illăm ere ărhiinăn.

36 Laqqădăn kăl-aɣrəm Ɣisa dăɣ-ad-tăn-ăyy,
ad-ăḍəsăn kud-dăɣ afăr n-erăswăy-net, ed ere
t-iḍăsăn-dăɣ, ad-izzəy.

15

Alkum i-agna
(Marqəs 7:1-13)

1 Osăn-dd kăl-faris iyyăḍ d-hărăt dăɣ-ălɣulam
n-Ăṭṭăwrăt dd-falnen Yărussălam Ɣisa,
2 ənnăn-as: «Mafăl tinməšrəyăn inəṭṭulab-
năk i-agna wa hanăɣ-dd-oyyăn imărawăn-
nănăɣ? Tattăn wăr-ăsserădăn ifassăn-năsăn s-
əmmək wa s-t-ifrăḍ agna-nănăɣ.»
3 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn’-asăn: «Ad-kăwăn-
səstənăɣ: kăwăneḍ-š, mafăl tinməšrəyăm i-
alămăr wa n-Măssinăɣ, tajjăm agna-năwăn
jənnəj-s?
4 Wădden Măssinăɣ innă:

‹Səmɣăr ti-k d-ma-k›,
innă daɣ:

‹Ere ăbodărăn ti-s meɣ ma-s, adiš, ămmătet.›
5 Təssanăm s-a-wen-dăɣ iket-net măšan, iyyăḍ
dăɣ-wăn, saɣren ăddinăt a-s ăddoobăt ăwadəm
ad-ănn i-ti-s d-ma-s: ‹A-wa s-ăsidărhănăɣ ad-
kăwăn-ədhəlăɣ săr-s, jeɣ-t takute i-Măssinăɣ.›
Ija ɣur-wăn a-s ere innăn a-wen-dăɣ i-imărawăn-
net, ad-ăbas t-iwar ălxaqq-năsăn.
6 Ǝnhəywăt ɣas a-wa kăwăn-išlăn: tăsbăṭṭălăm-
in a-wa inna Măssinăɣ, jăm a-wa hawăn-inna
agna-năwăn dăɣ-edăgg-net.

7 Ălmunafeɣăn yaden! Tidət a-wa fălla-wăn innă
ănnăbi Saya† a-s innă, innă Măssinăɣ:
8 ‹Tamətte ta-hi, iḍlay-net ɣas
a-s hi-tăssiimɣăr
ulh-net, ujəj-ahi;
9 Ălɣibadăt-wa hi-tăjj d-tikutawen ti hi-tăjj,
mălayăɣna ɣas
ed a-wa săɣren făll-ismawăn n-Măssinăɣ,
wăr ămoos ɣas ar fărəḍăn dd-ăɣtasăn i-iman-năsăn.› »

A-wa isamăḍasăn ăgg-adəm (Marqəs 7:14-23)

10 Iɣră-dd Ɣisa tamətte s-iman-net ḍarăt-a-
wen, inn'-as: «Săjdăt, təjrăhăm a-wa hawăn-
janneɣ:
11 wădden a-wa itajjăšăn emm n-ăgg-adəm a t-
isamăḍasăn, a-wa dd-itəffalăn ammas n-ulh-net
ijănna s-emm-net a t-isamăḍasăn dat-Măssinăɣ.»
12 Ohăẓăn-t-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as:
«Kăyy ya, a-wa tənned, ikma kăl-faris hullan.»
13 Inn'-asăn Ɣisa: «E d t-illăm emăɣt s-wădden
Abba-nin-i ihăn išənnawăn a t-ăddomen, ilkam,
ad-hin-ăttălbăy.
14 Ăyyăt kăl-faris d-iman-năsăn, olăhăn ɣas d-
imalwayăn dărɣalnen; emədderɣəl ya ilwayăn
amidi-net, ejăḍăl ɣas a əkkan issənăn-essăn dăɣ-
anu.»
15 Iggăd-dd Bəṭrus, inn'-as: «Fassăr-anăɣ
tangalt-ta-dăɣ jed. »

---

† **15:7 15:7** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloläy dăɣ-isălan-net əssayăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

16 Inn’-asăn Ɣisa: «Ɣas kăwăneḍ-dăɣ, wăr t-
illa a təjrahăm hărwa?
17 Ajăn wăr təjrehăm a-s ăsink esăk? A-wa
isuk ăwadəm emm-net, tăsa-net ɣas a itakk, ijăr-
t-in ḍarăt-a-wen dăɣ-tăkoyt
18 măšan, măjrăd wa dd-izajjărăn emm n-
ăwadəm, ulh-net a dd-itəffal, ənta-den-dăɣ a-wa
t-isamăḍasăn dat-Măssinăɣ
19 făl-a-s ulh n-ăgg-adəm, a dd-itəffal erk
ənniyăt, iji n-iman, əzzəna, iba n-tăkrakiḍt,
tikra, tajuhe n-bahu, təkkufăra.
20 Ǝntăneḍ-den-dăɣ hărătăn wi samăḍasnen
ăwadəm, wădden tetăte wăr-ăsserăd ifassăn-
net.»

Ăzozăy Ɣisa elle-s n-tamăḍt tiyyăt (Marqəs 7:24-30)

21 Ifăl Ɣisa edăgg-en ənta d-inəṭṭulab-net ɣas,
ikkă teje ta hăn iɣărman wi n-Tir d-Săyda.
22 Ill’-ee dihen-dăɣ a-s šik-dăɣ, tamăḍt tiyyăt
ila ăkall wa n-Xăna da-dăɣ t-dd-tosăt, ad-t-
laqqăd, saɣărat, jann’-as: «Ălɣalim! Ya Ăgg-
Dawəd, aḍən-ahi tăhanint; elle-ɣ tăllubbăḍ,
issəkn’-et alšin wa tăt-ihăn aɣăna.»
23 Wăr t-illa a has-inna Ɣisa. Ǝggădăn-dd săr-
s inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Săfəl-anăɣ tamăḍt-
ta-dăɣ, tăsɣăf-anăɣ, e-s nəkka-dăɣ, tăseɣărăt
ḍara-năɣ!»
24 Inn’-asăn Ɣisa: «Năkk tamətte ta n-kăl-
Iṣrayil-i toolăhăt d-tihatten ăssujjălnen a-s hi-dd
ăšmašăl Măssinăɣ. A-wa săl əntăneḍ, wăr hi-
săr-s-dd-ăšmašăl.»

25 Măšan hakd a-wen-dăɣ, təkk’-e-hi-dd
tamăḍt, tărkăɣ data-s, tənn’-as: «Ălɣalim, əkkəs-
ahi tekăriḍt.»
26 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn’-as: «Wăr-ănhăjja ad-
dd-ikkəs ăwadəm amənsi daw-aratăn, ijăr-t-in i-
iyyăḍan?»
27 Tənn’-as tamăḍt: «Ălɣalim, tidət măšan, a-
wen wăr-ikkes a-s afăl ălwăqq wa d-itătt măssi-
s n-ehăn, ăddooben iyyăḍan ad-ăkkămen a-wa
ititrəkkin.»
28 Ja măjrăd-wen-dăɣ ɣas, inn’-as Ɣisa:
«Tamăḍt! Immun-năm, tidət-dăɣ a-s i
măqqărăn; ăjet a-wa təttărăd.» Təzzăy elle-
s dăɣ-tamăzăyyat-ten-dăɣ.

Ăzozăy Ɣisa imarhinăn ăjjootnen

29 Ifăl Ɣisa teje-ten-dăɣ ɣas, ikkă asălim n-ejănš
wa n-Galila, iwwăn dihen taḍaɣt tiyyăt ăqqima
fălla-s.
30 Ǝkkăn-t-dd ăddinăt ăjjootnen ăwwaynen
inəbdan d-iməddorɣal d-inaɣyabăn d-ăddinăt s-
əkradăn ilsawăn-năsăn d-imarhinăn ăjjootnen,
əssənsăn-tăn daw-iḍarăn-net; ăzozăy-tăn iket-
dăɣ-năsăn.
31 Ăkunăn ăddinăt dăɣ-a-wa ija ed hannăyăn
a-s, wi s-kăla əkrăsăn ilsawăn-năsăn,
tamăjradăn; inaɣyabăn, tazzăyăn; inəbdan,
rajjăšăn; iməddorɣal, hannăyăn. Tənhăy
tamətte a-wen ɣas, ad-t-timəl, janna: «Təmmal
i-Emăli wa n-Iṣrayil.»

Ăsyăwăn Ɣisa əkkoẓ afḍăn n-ăwadəm (Marqəs 8:1-10)

32 Ikkăs-dd Ɣisa inəṭṭulab-net s-takše, inn'-
asăn: «Naqq'-ahi tăhanint n-tamətte-i-dăɣ; a
ilan kăraḍ išilan, təlkam-ahi, ăbas əṭṭafăn
ăddinăt a əkšăn, wăr-ăddobeɣ ad-tăn-săglăɣ
ălluẓăn s-əmmək-wa-dăɣ, ad-hasăn-indăr ad-
hin-awəḍăn ihănan-năsăn făl iba n-ăṣṣahăt.»
33 Ǝnnăn-as inəṭṭulab-net: «Ǝndek diha d-
mad-nəjrəw tijəlwen ăššikšănen tamətte jat
əjut-wa-dăɣ dăɣ-tenere-ta-dăɣ?»
34 Inn'-asăn: «Maniket tijəlwen təṭṭăfăm?»
Ǝnnăn-as: «Ǝssayăt, nəṭṭaf daɣ hărăt n-
imănan.»
35 Ăsɣăyma Ɣisa tamətte iket-net,
36 iḍkăl ḍarăt-a-wen tijəlwen ti n-əssayăt d-
a-wa t-əkfăn dăɣ-imănan, ămmoy i-Măssinăɣ,
ăfrăsfărăs annin-dăɣ iket-net təzzar, ikf'-e i-
inəṭṭulab i-ad-t-uẓanăn jer-ăddinăt.
37 Təkša tamətte ta təllăt dihen-dăɣ hundăɣ
har təyyəwăn iket-dăɣ-net, ăsdăwăn-dd
inəṭṭulab a-wa dd-əjlăšăn ăddinăt, osăn-t iḍnay
əssa deketăn.
38 Ǝkkoẓ afḍăn n-ăwadəm dăɣ-wăr ăḍḍinnăt
tiḍeḍen d-aratăn a ikšăn ašăl-wen-dăɣ.
39 Issəglă Ɣisa tamətte ḍarăt-a-wen təzzar, ijjăš
turăft n-aman, ikkă teje ta n-Magadan.

16

Edăwănne wa ija Ɣisa d-kăl-ăddin
(Marqəs 8:11-13; Luqa 12:54-56)

1 Ašăl iyyăn, osăn-dd hărăt dăɣ-kăl-faris d-kăl-
sadus Ɣisa, jăn-as asəstan dăɣ-otasăn irrum-net,
i-ad-əjrəwăn ăsaru făl t-əssəḍlămăn, ənnăn-as:

«Ăj data-năɣ iji n-Măssinăɣ hanăɣ-issətbătăn a-s
tidət-dăɣ a-s Măssinăɣ a kăy-dd-ăšmašălăn.»
2 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: [«Ajăn wădden e-
d tăbok tăfukt i-ejăḍăl har tənhăyăm a-s šăggaɣ,
ad-tənnəm: ‹Ašəkka, wăr-e iwət ajənna.›
3 Afăl ăffăw har tənhăyăm ajənna ikannă-dd,
ad-tənnəm: ‹Ašăl-i, ad-iwət ajənna, ənhəywăt-
ak, kăwal-dd.› Kăwăneḍ-i s-e-d təkyădăm
išənnawăn, ad-təlmədăm a-wa dd-imalăn, mafăl
hawăn-indar ad-tăɣrəm išmal n-ăzzămanăn wi
jănen, təfhəmăm ălmăɣna-năsăn?]
4 Kăl-əzzurəyăt-ta-dăɣ, tenăllăbăst n-
temăznit, wăr təmmăɣ ɣas ar i-ad-ətwəjjən
ijităn n-Măssinăɣ data-s măšan, təlmədet a-s
wăr dăɣ-s ilkem iji n-Măssinăɣ săl wa n-ănnăbi
Yunəs.» Inn’-asăn Ɣisa a-wen ɣas, ifăl-tăn, iglă.

Təmmətkit n-immun n-inəṭṭulab (Marqəs 8:14-21)

5 Ijlăy Ɣisa ənta d-inəṭṭulab-net ejănš s-ašrut
wa iyyăḍăn. Əglan făll-ejănš-en-dăɣ a-s dd-
əktăn inəṭṭulab-net a-s wăr-əwweyăn ăzzad
dăɣ-tijəlwen.
6 Əjlăyăn ejănš ɣas, inn’-asăn Ɣisa: «He
kăwăneḍ! Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-tăẓẓa ta n-
kăl-faris d-kăl-sadus.»
7 Inn’-asăn Ɣisa a-wen ɣas, ad-tinmənnin jer-
iman-năsăn: «A-wa, a-wa dăɣ s-wăr nəwwey
tijəlwen a făl hanăɣ-itajj măjrăd-wa-dăɣ.»
8 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net a-wa dăɣ-
zinəzjumăn, inn’-asăn: «Mafăl tinmənnim?
‹A-wa, a-wa dăɣ s-wăr năwwey tijəlwen a

făl hanăɣ-itajj măjrăd-wa-dăɣ›, təmmətkit ija
immun-năwăn.
9 Adiš, kăwăneḍ har ămăra-dăɣ, wăr t-
illa a təjrahăm? Ajăn təttəwăm-in səmmosăt
tijəlwen-ti tăẓunăm i-səmmos afḍăn n-ăhaləs?
Maniket deketăn dd-tăsdăwăm dăɣ-a-wa dd-
təjlăš taməttе?
10 Adiš təttəwăm-in əssayăt tijəlwen-ti s-
ăsyăwănăɣ əkkoẓ afḍăn n-ăhaləs, maniket
deketăn dd-təjlăš taməttе?
11 Ma hawăn-igdalăn ad-təfhəmăm a-s
wădden tijəlwen a dăɣ-hawăn-ăssewălăɣ? A
hawăn-ənnəɣ: ‹Agəẓăt iman-năwăn dăɣ-tăẓẓa
ta n-kăl-faris d-kăl-sadus.› »
12 Inn’-asăn Ɣisa a-wen ɣas, əfhămăn a-s
wădden isălan n-tăẓẓa ta n-tijəlwen a dăɣ-
hasăn-ăssewăl, ănn-ak, ămmijrăd-asăn dăɣ-
isălan n-ad-agəẓăn iman-năsăn dăɣ-a-wa săɣren
kăl-faris d-kăl-sadus.

Tajuhe ta ija Bəṭrus dăɣ-isălan n-Ɣisa (Marqəs 8:27-30; Luqa 9:18-21)

13 Ikkă Ɣisa ḍarăt-a-wen aɣrəm s-itawănna
Qăyṣăra wa n-Fəlibb. Dihen-dăɣ ad-issəstăn
inəṭṭulab-net, inn’-asăn: «Ma jannen ăddinăt,
mi ămoos Ăgg-ăgg-adəm?»
14 Ǝnnăn-as: «Iyyăḍ jannen: kăyy a-s Exya wa
n-Enəsselmăɣ; iyyăḍ jannen: kăyy a-s ănnăbi
Ɣəli; iyyăḍ făw a jannen: kăyy a-s ănnăbi
Yirmiya† meɣ iyyăn dăɣ-ănnăbităn dd-olasăn
uɣəl.»

† **16:14** **16:14** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ălolăy dăɣ-isălan-net săḍisăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

15 Inn’-asăn: «Kăwăneḍ-š, ma tənnăm, mi
ămoosăɣ?»
16 Iggăd-dd Bəṭrus, inn’-as: «Kăyy a-s Ălmasex
wa n-Rure-s n-Măssinăɣ-i iddărăn.»
17 Inn’-as Ɣisa: «Simyon ăgg Exya, tənḍəḍ-
ak ed isălan wi s-iket tăn-jed, wădden ad-
dd-təkkasăd dăɣ-eɣăf-năk, Abba-nin-i hăn
išənnawăn a hak-tăn-dd-ăsnăfalălăn.
18 Năkk daɣ, ənneɣ-ak: isəm-năk Bəṭrus,†
ăssiilmădăɣ-kăy a-s făll-tăhunt-ten-dăɣ, ad-
mad-ădyăɣ ălkănisăt-in s-ălaxărăt wăla Iblis,
wăr fălla-s mad-ikrəš ašăl;
19 ad-kăy-ăkfăɣ isyar n-Təmmənəya n-
Măssinăɣ, a təgdălăd făll-ărori n-ăkall, ad-
itwəgdəl dăɣ-išənnawăn, a tăqbălăd făll-ărori
n-ăkall, ad-itwăqbəl dăɣ-išənnawăn.»
20 Ăsmăhăḍ Ɣisa ḍarăt-a-wen s-ăṣṣahăt dăɣ-
inəṭṭulab-net i-ad-wăr-ənnen i-ăwadəm wăl’
iyyăn a-s ənta a-s Ălmasex.

Issəlmăd Ɣisa inəṭṭulab-net s-tamăttant-net d-tanăkra-net
(Marqəs 8:31–9:1; Luqa 9:22-27)

21 Ɣur-ašăl-wen-dăɣ, ad-issəntă Ɣisa asəlmad
n-inəṭṭulab-net a-s ilzam-t ad-ăkk Yărussălăm,
inhəy dăɣ-s tersəmmawen ăjjootnen jer-ifassăn
n-inušămăn wi n-Iṣrayil d-imănokalăn n-kăl-
tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt; ad-əjən iman-
net măšan, ašăl wa s-kăraḍ ḍarăt tamăttant-net,
ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.

† **16:18 16:18** Ălmăɣna n-isəm-net dăɣ-Tălyunanit: Tăhunt.

22 Ij’-asăn Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, ikkăs-t-
dd Bəṭrus s-takše, ad-itikləwləw făll-a-s, ijann’-
as: «Ălɣalim, ogăẓ-kăy Măssinăɣ! A-wen ya, wăr
t-illa əmmək s-kăy-irmăs.»
23 Ikna Ɣisa akăyad dăɣ-Bəṭrus, inn’-as:
«Šənkəš făll-i Iblis-wa, kăyy əssəbab n-anməšri
a hi-tămoosăd ed inəzjam-năk, i n-dăgg-adəm
wădden i n-Măssinăɣ.»

Alkum i-Ɣisa Ălmasex (Marqəs 8:34–9:1; Luqa 9:23-27)

24 Inna Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «Ere
irhăn alkum-hahi-dăɣ, adiš, iksənet iman-net,
ăjet făll-tamăttant šund ta n-tajəttewt təzzar,
ilkəmet-ahi.
25 Wa wărăn itəttăr ar əmmək s-ogăẓ iman-
net dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-ifut dăɣ-ălžănnăt
măšan, wa irḍăn ăfota dăɣ-iman-net dăɣ-
ăddunya-ta-dăɣ, dăɣ-ăddimmăt-in, ad-ijjəš
ălžănnăt.
26 Ma s-infa ăgg-adəm ad-irbăx ăddunya iket-
dăɣ-net, a-s ija a-wen, ăfota dăɣ-ălaxărăt? Ajăn
ma t-illan s-ăddoobăt ăwadəm ad-t-ăkf i-ad-săr-s
iɣləs iman-net dăɣ-temse?
27 Ašăl wa dd-mad-iqqəl Ăgg-ăgg-adəm dăɣ-
ălxurmăt n-Abba-net ăddeew d-ănjălosăn-net,
ašăl-en, hak ăwadəm d-a-wa has-jăn imojjan-
net.
28 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s han-kăwăn ăddinăt
əbdadnen diha-dăɣ, wăr-e iba, wăr-ənheyăn
Ăgg-ăgg-adəm ijjaš Təmmənəya-net.»

17

Tihusay n-ălxurmăt n-Ɣisa Ălmasex (Marqəs 9:2-13; Luqa 9:28-36)

1 Săḍis išilan ḍarăt a-s inna a-wen-dăɣ, iɣră-
dd Bəṭrus d-Yaqub d-Exya wa n-ăŋŋa-s n-Yaqub
s-edes, ikka dăr-săn taḍaɣt tiyyăt šəjreet.
2 Əllan-t dihen-dăɣ a-s ijjăš data-săn ini
ăynayăn, ămmuttăy, ăsmăɣmăɣ idəm-net šund
tăfukt, jăn-dd imălsan-net təməlle ta n-ănnur
ăsimăɣmăɣăn.
3 A ənḍărrăn ănnăbi Mosa d-ănnăbi Ɣəli da-
dăɣ hasăn-dd-ănfalălnen, falăn-dd išənnawăn,
ad-tamăjradăn d-Ɣisa.
4 Iggăd-dd Bəṭrus, innă i-Ɣisa: «Ălɣalim, ufa
ad-nəzzăɣ ɣas diha-dăɣ, kunta tărḍed s-a-wen,
ad-əkrəsăɣ kăraḍ ihəktan: wa-năkk, wa n-Mosa
d-wa n-Ɣəli.»
5 Hărwa-dăɣ ămmiijrăd a-s, tejărăkt tiyyăt
tăsimăɣmăɣăt da-dăɣ tăn-dd-təlsăt s-tele-net,
ijmăḍ-tăt-dd emăsli innăn:

«A-wa Rure-ɣ wa əkneeɣ tărha,

ənta a dăɣ-ăsriwăn iman-in, săjdăt-as!»

6 Əslăn inəṭṭulab i-emăsli-wen-dăɣ ɣas, hăn-
dd ăbbunbăyăn iket-dăɣ-năsăn a-wa-dăɣ hasăn-
təja tărəmmeɣt.
7 Ikk'-en-dd Ɣisa, issənsă ifassăn-net fălla-săn,
inn'-asăn: «Wăr tərmeɣăm, ənkărăt-dd.»
8 A-s dd-əḍkălăn idmawăn-năsăn, wăr t-illa
ere hannăyăn ar Ɣisa.

9 Ătrarăn-dd taḍaɣt ɣas, inn’-asăn Ɣisa: «Wăr
jem isălan n-a-wa hawăn-dd-ănfalălăn ašăl-i-
dăɣ i-ăwadəm wăl’ iyyăn, har ašăl wa dd-mad-
inkăr Ăgg-ăgg-adəm jer-inəmmuttan.»
10 Ǝssəstănăn-t ḍarăt-a-wen, ənnăn-as:
«Mafăl jannen ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt a-s ănnăbi
Ɣəli a ilan s-ad-dd-ass təzzar, išrəy-t-dd
Ălmasex?»
11 Ăwwežăb-asăn, inn’-asăn: «Tidət, ănnăbi
Ɣəli a ilan s-a-dd-ass, isəssiɣəd hărăt iket-net,
12 măšan, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ănnăbi Ɣəli,
ăru dd-osa, ăkkuddălăn-t dăgg-adəm, jăn-as a-
wa s-ărhăn. A-wen-dăɣ has-jăn a-s ilkam daɣ,
ad-t-əjən i-Ăgg-ăgg-adəm.»
13 Inn’-asăn a-wen ɣas, əfhămăn inəṭṭulab a-s
Exya wa n-Enəsselmăɣ a-s hasăn-iha ti-net.

Ăzozăy Ɣisa alyaḍ n-amălšon
(Marqəs 9:14-29; Luqa 9:37-43a)

14 Ălwăqq wa dd-iqqăl Ɣisa d-inəṭṭulab-net
tamətte, ikk’-e-hi-dd ăhaləs iyyăn, irkăɣ data-s
a t-ilaqqăd, ijann’-as:
15 «Ălɣalim, aḍən tăhanint i-rure-ɣ, təjraw-
t tašăkărkărăt t-saknet aɣăna hullan. E-d t-
tărmăs, ad-itiḍəw dăɣ-efew, itiḍəw dăɣ-aman
dehiyyăn.
16 Ăwwăyăɣ-t-dd s-inəṭṭulab-năk măšan,
indăr-asăn ad-t-zuzəyăn.»
17 Innăḍ-dd Ɣisa ḍarăt-a-wen s-inəṭṭulab-net,
inn’-asăn: «Ya əzzurəyăt-i-dăɣ wărăt tomen s-
Măssinăɣ, tănimăšrăy-as, hundăɣ har əmme

əlleɣ jere-wăn, əṣbarăɣ-kăwăn? Awəyăt-ahi-dd alyaḍ.»
18 Os’-e-hi-dd alyaḍ, ăsmăhăḍ Ɣisa dăɣ-alšin i-
ad-t-izjăr; izjăr-t, izzăy ăssaɣăt-wen-dăɣ.
19 Ǝkkăsăn-dd inəṭṭulab ḍarăt-a-wen Ɣisa
s-ăssaɣăt d-wăr ɣur-s t-illa ăwadəm s-takše,
ənnăn-as: «Alšin-wənnin-hi, mafăl hanăɣ-indăr
ad-t-nəkkəs dăɣ-alyaḍ?»
20 Inn’-asăn: «Təmmətkit-i ija immun-năwăn
a hawăn-igdălăn s-a-wen; ənnar wădden a-wen, ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s afăl ogdăh immun-năwăn d-temătăwt ta tojărăt təmmətkit dăɣ-idommăn har tənnăm i-aḍaɣ-wa-dăɣ: ‹Haan dăɣ-edăgg wa hed, təddəkăd dihen›, ad-ăj a-wa has-tənnăm; ad-ăbas t-illa făw a hawăn-indarăn. [
21 Alšin daɣ šund wa-hi, wăr t-itəkkəs ar
tamădilt n-Măssinăɣ d-ăẓum.]»

Ăsihe wa s-əssin d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tănăkra-net
(Marqəs 9:30-32; Luqa 9:43-45)

22 Ălwăqq wa dd-iqqăl Ɣisa d-inəṭṭulab-net
teje ta n-Galila, inn’-asăn: «Ăgg-ăgg-adəm, išwar ăttermăs, ijjəš ifassăn n-ăgg-adəm,
23 ad-əjən iman-net măšan, ašăl wa n-kăraḍ,
ad-dd-inkăr jer-inəmmuttan.» Ǝnxăsăn iman n-inəṭṭulab a-s hasăn-innă a-wen-dăɣ.

Isălan n-tiwse

24 Ijjăš Ɣisa d-inəṭṭulab-net taɣrəmt ta n-
Qăfărnaxum ɣas, osăn-dd inarmasăn n-tiwse n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn Bəṭrus, ənnăn-as:

«Ajăn ălɣalim wa-năwăn, wăr-ihəkk tiwse ta n-
ehăn n-ămudd wa măqqărăn?»
25 Inn’-asăn Bəṭrus: «Ihakk’-et lab.» Ijjăš-
dd Bəṭrus ehăn făll-Ɣisa ɣas, iššəšwăr-as Ɣisa,
issəstăn-t, inn’-as: «Ma torded Simyon, mi
ilan s-ad-itəẓẓal tiwse i-imănokalăn n-ăddunya:
ak imăjarăn meɣ kăl-ăkall a lanen s-ad-hasăn-
əẓəlăn tiwse?» Inn’-as Bəṭrus: «Imăjarăn.»
26 Inn’-as Ɣisa: «Adiš kăl-ăkall, wăr tăn-
təlzem.
27 Ămăra, i-ad-wăr năqqen iɣăfawăn n-
ăddinăt n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn
rammăsnen tiwse, ăkk ejănš, tərməsăd-dd dăɣ-s
emăn iyyăn, tarəd emm-net, ad-dăɣ-s təjrəwăd
ărriyal n-aẓrəf, təkkəsăt-t-dd, təẓləd făllа-năɣ
năkk d-kăyy.»

18

Tărha n-mijraw
(Marqəs 9:33-37; Luqa 9:46-48)

1 Ohăẓăn-dd inəṭṭulab Ɣisa ălwăqq-wen,
ənnăn-as: «Ma ămoos ăwadəm wa ojărăn dăɣ-
Təmmənəya n-Măssinăɣ?»
2 Iɣră-dd Ɣisa ara ənḍărrăn s-iman-net, ij’-e
jere-săn,
3 inn’-asăn: «Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s a
təkkăsăm wăr tutabăm, taləhəm d-aratăn,
xăram-awăn ujəš n-Təmmənəya n-Măssinăɣ.
4 Ere wa ăsrăsăn iman-net har alăh d-ara-
wa-dăɣ, ənta a-s wa ojărăn dăɣ-Təmmənəya n-
Măssinăɣ;
5 ere daɣ wa ăsbălălăn ara šund wa-dăɣ, dăɣ-
ăddimmăt-in, năkk a ăsbălăl.»

Wăr jem a he-isiḍəwăn ăwadəm dăɣ-abăkkaḍ (Marqəs 9:42-48; Luqa 17:1-2)

6 «Aratăn daɣ wi săr-i omănnen, ere hasăn-
ămoosăn əssəbab n-tanməšrayt-dăɣ, ăwadəm-
en, iššăm-as-in, ad-tətwăqqən tăhunt ta
măqqărăt s-itəẓẓad ălkăma dăɣ-err-net, itwəjăr-
in dăɣ-ider n-ejărew wa səmmăn, əkšən-t aman.
7 Tamăskoyt ăddunya dăɣ-təssəba n-
tinməšrayen ti dăɣ-s tajjănen făl-a-s, wăr
t-illa əmmək făw s-mad-tăqqayəm ăddunya-
ta-dăɣ wăr dăɣ-s ănmăšrăyăn ăddinăt, măšan,
amăskoy ăwadəm wa madăn-umas əssəbab
n-tanməšrayt-ten-dăɣ.

8 Kăyy, kunta ăfuss-năk meɣ aḍăr-năk a
kăy-isifun abăkkaḍ, adiš, ənkăḍ-t-in, təjrəd-
t-in făll a-k hărwa wăr tămešălăd abăkkaḍ-
wen-dăɣ, ed uf'-ak, ad-təjjəšăd ălžănnăt jeed
ăfuss, meɣ aḍăr, uhən leed əssin ifassăn-năk d-
əssin iḍarăn-năk, tətwəjărăd-in dăɣ-efew wa s-
hărkuk ăhijăljăl;
9 kunta daɣ tiṭṭ-năk a kăy-isifun abăkkaḍ,
adiš, kukkərət-tăt-dd, təjrəd-tăt-in făll a-k hărwa
wăr tămešălăd abăkkaḍ-wen-dăɣ, ed uf'-ak, ad-
təjjəšăd ălžănnăt jeed tiṭṭ, uhən ad-leed sănatăt
tiṭṭawen, tətwəjărăd-in dăɣ-žohănnăma, temse
ta s-hărkuk tăhijăljăl.
10 He kăwăneḍ! Wăr lăkkăhăt wăl' iyyăn dăɣ-
aratăn-win-dăɣ ed ijmaḍ-t ăššăk a-s əbdadăn
ănjălosăn-năsăn hak ăssaɣăt dat-Abba-nin-i
ihăn išənnawăn i-ad-tăn wăr-itəḍḍis hărăt. [
11 Ăgg-ăgg-adəm, osă-dd i-ad-iɣləs ăddinăt wi
ăssujjălnen.]»

Isălan n-tehăle ta tăssujjălăt (Luqa 15:3-7)

12 Inn’-asăn Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Ad-kăwăn-
səstənăɣ: ma tənnăm? Kunta ila ăwadəm
temeḍe n-tehăle, har dăɣ-snăt tăssujjăl tiyyăt,
ma he-ăj? Wădden ad-ăyy ti n-təẓẓayăt
timərwen d-təẓẓayăt əfradnăt făll-tiḍaɣen,
isəssəjjəl ta hin-oḍăn?
13 Afăl-tăt dd-ijrăw, ad-ăj tedăwit tojărăt ta ija
a-s ila ti n-təẓẓayăt timərwen d-təẓẓayăt wăren
ăssujjăl.
14 Ǝmmək-wen-dăɣ daɣ a-s mad-ăddăwăt
Abba-năwăn-i ihăn išənnawăn ed wăr-irha făw
ad-iba wăl’ iyyăn ɣas dăɣ-aratăn-net.

Isălan n-tenăšše jer-imumənăn dăɣ-ălkănisăt (Luqa 17:3)

15 Afăl kăy-iḍlăm ăŋŋa-k, ăkk’-e, səlmədăd-t
s-a-wa hak-iɣšăd jere-wăn əssin-ewăn ɣas. Afăl
hak-ăsjăd, adiš jed-t dăɣ-tabarăt ta tolăɣăt, wăr
t-illa daɣ a iḍasăn temiḍt-năwăn
16 măšan, afăl unjăy s-asjəd-hak, əqqəl-t-dd
tăddewăd d-ăwadəm, meɣ əssin, dăɣ-təssəba n-
ad-ăjjayhăn ăddinăt i-a-wa itawănnen iket-net
ed

‹Hărăt iket-net, ufa ad-ila sănatăt meɣ kăraḍăt
tijuhawen.›

17 Afăl jed a-wen-dăɣ uhən-dăɣ har ămăra-dăɣ,
unjay s-asjəd-hawăn, sərrəwrəw-as s-ălkănisăt.
Afăl has-təmməjrăd ălkănisăt har unjăy s-asjəd-
has, umaset data-k šund ănăẓẓalim n-amăjar,
meɣ šund ănarmas n-tiwse.

18 Ăsidătteɣ-awăn a-s a-wa təkrădăm făll-ărori
n-ăkall-i-dăɣ, ad-itwəkrəd ašăl wa ilkămăn, a-
wa torăm daɣ făll-ărori n-ăkall-i-dăɣ, ad-ămar
daɣ ašăl wa ilkămăn.

Tartit dăɣ-tamădilt n-Măssinăɣ

19 Ăssiilmădăɣ-kăwăn daɣ a-s făll-ărori n-
ăkall-i-dăɣ, edăgg dăɣ-ănmărḍăn əssin dăɣ-wăn
făll-talɣa, a tămoos-dăɣ, har dălăn Abba-nin-i
ihăn išənnawăn, ad-ăj a-wa dăɣ-s əttărăn
20 făl-a-s edăgg iket-net dăɣ-ăžžimmăɣăn
əssin, meɣ kăraḍ inəṭṭulab-in, dăɣ-ăddimmăt n-
isəm-in, əlleɣ jere-săn.»

Tenăšše d-iba-net

21 Ohăẓ-t-dd Bəṭrus ălwăqq-wen, inn’-as:
«Ălɣalim! Har maniket ihăndăggan d-hi-
təwar tenăšše i-ăŋŋa-ɣ hi-iḍallămăn? Ak, ajăn
əgdăhăn əssa ihăndăggan?»
22 Inn’-as Ɣisa: «Ăbo, wăr-ənneɣ har əssa
ihăndăggan, a hak-janneɣ, našš’-as har əssayăt
timərwen janen əssa inəḍfusăn.»
23 Issăɣlăy-tăn Ɣisa tangalt, inn’-asăn:
«Təmmənəya n-Măssinăɣ, tănifăqqa d-
ămănokal dd-issăɣrăn ăddinăt wi irwăs i-ad-
has-siḍənən a-wa tăn-irwăs, əẓəlăn-as.
24 Han isălan n-a-wen-dăɣ a-s dd-ittəlwăy
ănaxdim-net iyyăn irwas aẓrəf-i-dăɣ ăjjen.
25 Măšan ma n-əmmək! Indăr-as ad-iẓəl aẓrəf-
wen-dăɣ ɣas, omăr măssi-s s-ad-hin-ănš ənta d-
hănne-s d-aratăn-net d-a-wa ila dăɣ-ilalăn iket-
net i-ad-inmiwəḍ ənta d-ehăre-net.
26 Isl’ ănaxdim i-a-wen ɣas, ošăl s-măssi-
s, irkăɣ dat-măssi-s, ad-t-ilaqqăd, ijann’-as:

‹Ya măssi-ɣ, əṣbăr făll-i tene-ta-dăɣ, təkfəd-ahi
tăqqăn tăynayăt i-ad-hak-əẓəlăɣ ehăre-năk iket-
dăɣ-net.›
27 Tănɣa tăhanint-net măssi-s ɣas, ăsdărfăt,
inš’-as-in a-wa t-irwăs iket-net.
28 Măšan, diha-dăɣ dd-izjăr ănaxdim-ənnin-
dăɣ făll-măssi-s, ad-ămmoqqăs d-iyyăn dăɣ-
imidiwăn-net dăr-ănnixdăm irwas hărăt n-
aẓrəf, ăkbăttăt-t s-tăkorsăyt, oɣay-as, ijann’-as:
‹Əẓəl-ahi ehăre-in wa kăy-ihăn.›
29 Irkăɣ-as amidi-net, ad-t-ilaqqăd, ijann’-as:
‹Əṣbăr făll-i, ad-hak-əẓəlăɣ ehăre-năk.›
30 Unjăy s-ad-has-isəjəd, ilwăy-t, ăswăjj’-e dăɣ-
takărmut i-ad-tăt-iha har has-iẓəl a-wa t-irwăs
iket-net.
31 Ənhăyăn inaxdimăn wi iyyăḍnen dăr-
ănniixdăm a-wa ija amidi-năsăn ɣas, əknăn
iman-năsăn tisnant, əglăn, jăn isălan n-a-wa ijăn
iket-net dăɣ măssi-săn.
32 Issăɣr’-e-hi-dd măssi-s, inn’-as: ‹Kăyy
ănaxdim n-enăllăbăs a tămoosăd! Ajăn wădden
təlɣădăd-ahi ɣas, oyyeɣ-ak-in a-wa kăy-ărwăsăɣ
iket-net.
33 Adiš, ma hak-igdalăn, ad-taḍənăd tăhanint
šund ta hak-oḍănăɣ i-amidi-năk?›
34 Ijjăš-t aḍkăr hullan făll-akli-net-wen-dăɣ,
issăɣră-dd gărdităn-net i-ad-t-in-əjărăn dăɣ-
takărmut, ăqqayəm ihannăy dăɣ-s aɣăna har
iẓəl a-wa t-irwăs has-in-oyya ihənnin iket-dăɣ-
net.»
35 Innă daɣ ḍarăt-a-wen: «Əlmədăt a-s
šund a-wen-dăɣ a hawăn-mad-ăj Abba-nin-i
ihăn išənnawăn, afăl wăr tənmənšim jer-iman-
năwăn s-ulh imdan.»

19

Aməzzi d-iba-net
(Marqəs 10:1-12; Luqa 16:18)

1 Issəmdă Ɣisa tənna n-isălan-win-dăɣ ɣas, ifăl
teje ta n-Galila, ikkă tidbi ti hin-əllanen i-ejănš
wa n-Ɣurdəni dăɣ-teje ta n-Ălyăhudəyăt;
2 əlkămăn-as-dd ăddinăt ăjjootnen, ăzozăy
dăɣ-săn wi ărhinnen.
3 Dăɣ-a-wen-dăɣ ad-dd-əbdădăn kăl-faris
iyyăḍ data-s, orămăn-t s-asəstan dăɣ-innă a
wărăn itətwənn, ənnăn-as: «Dăɣ-a-wa innă
alămăr-nănăɣ, ak ajăn xălal i-ăhaləs, ad-
izəmməzzəy hănne-s făl-ăsaru, a ămoos-dăɣ?»
4 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn: «Adiš kăwăneḍ
wăr tăɣrem dăɣ-əlkəttab n-Măssinăɣ edăgg wa
dăɣ-ătwănna a-s:
‹S-tizarăt a-s dd-ixlăk Ămaxlak ăddunya,
ăhaləs d-tamăḍt a dd-ixlăk.› »
5 Inn'-asăn daɣ:
« ‹Təssəba n-a-wen-dăɣ a făl mad-ifəl ăhaləs ti-s
d-ma-s,
asăɣ d-hănne-s, umasăn făll-əssin-essăn, tiyyăt
taɣəssa.
6 Ad-ăbas ămoosăn əssin ăddinăt, ămoosăn
tiyyăt taɣəssa.›
A-wen-dăɣ a făl, a-wa osăɣ Măssinăɣ i-ad-umas
iyyăn hărăt, wăr t-ibəḍḍəwet ăgg-adəm.»
7 Ǝnnăn-as: «Adiš mafăl ijanna ănnăbi Mosa
a-s:
‹Afăl irha ăhaləs azəmməzzəy n-hănne-s,
ilzam-t ad-tăt-ăkf tăkarḍe n-aməzzi təzzar,
izəmməzzəy-tăt?› »

8 Inn’-asăn Ɣisa: «A-wa hawăn-innă ănnăbi
Mosa, inn’-awăn-t dăɣ-təssəba n-tăɣart-i jăn ul-
hawăn-năwăn; ənnar wădden a-wen, s-tizarăt
a-s dd-tăxlăk ăddunya, wădden a-wen a dd-
ăzzăbbăt Măssinăɣ.
9 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ere hin-ăzmăzzăyăn
hănne-s a-s, ija a-wen, wădden tikra a has-təja,
olăs adubən n-iyyăt, izna.»

10 Ǝggădăn-dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as: «Šă-
mad a-wen-dăɣ a ijan, adiš, ufa ɣas, ăqqiima
ăwadəm wăla adubən.»
11 Inn’-asăn Ɣisa: «Wădden ăddinăt iket-
năsăn a ăddobătnen ujreh n-măjrăd-wa-dăɣ, wi
ikfa Măssinăɣ turhajăt-net ɣas, a t-jarrăhnen.
12 Tidət, wădden ăddinăt iket-năsăn a
əjrawnen turhajăt-ten-dăɣ n-ad-ăqqaymən wăr-
ădobănăn: iyyăḍ, a-s dd-əwăn-dăɣ, əjrawăn s-
a-wen; iyyăḍ, əgdălăn-asăn-t imidiwăn-năsăn-i
tăn-jănen imudăšăn, əkkăsăn-tăn dăɣ-meddən;
iyyăḍ daɣ, unjăyăn s-adubən dăɣ-təssəba n-
Təmmənəya n-Măssinăɣ.

Ere ăddoben ujreh n-măjrăd-wa-dăɣ, ijrăhet-
t.»

Ija Ɣisa ălbăraka dăɣ-aratăn (Marqəs 10:13-16; Luqa 18:15-17)

13 Ămmewăyăn-dd ḍarăt-a-wen aratăn s-
Ɣisa i-ad-tăn-isəwăr ifassăn-net, ittăr-asăn dăɣ-
Măssinăɣ a dăɣ-săn ijăn ălbăraka; ənhăyăn
inəṭṭulab ăddinăt wi tăn-dd-ăwwăynen ɣas,
ăklăwlăwăn fălla-săn.

14 Iɣtăl-tăn Ɣisa, inn’-asăn: «Ăyyăt aratăn ad-
hi-dd-əkkən, wăr tăn-in-tăwweɣăm făll-i, făl-a-
s, Təmmənəya n-Măssinăɣ, ăddinăt wi dăr-săn
ănifăqqănen a-s tăt-ihakk.»
15 Ăswăr-tăn ifassăn-net ḍarăt-a-wen, ija dăɣ-
săn ălbăraka təzzar, ifăl edăgg-en.

Ăddunya meɣ ălaxărăt
(Marqəs 10:17-31; Luqa 18:18-30)

16 Igla Ɣisa har šik-dăɣ ăhaləs iyyăn da-dăɣ t-
dd-ikkăn, inn’-as: «Ălɣalim, ma ămoos emărked
wa s-leɣ s-ad-t-ăjăɣ i-ad-əjrəwăɣ tămudre ta
tăɣlălăt?»
17 Inn’-as Ɣisa: «Mafăl hi-sastanăd d-emărked
s-tăddobed iji-net? Milɣaw, Măssinăɣ ɣas a
olaɣăn. Ămăra, kunta tărhed ad-təjrəwăd
tămudre tăynayăt, adiš, mašăl alămărăn n-
Măssinăɣ.»
18 Inn’-as ămawaḍ: «Win-š alămărăn, ma
ămoosăn?» Inn’-as Ɣisa: «Ǝntăneḍ da: Wăr
jed iman, wăr jed əzzəna, wăr tokerăd, wăr
tăjjəyhăd s-bahu,
19 səmɣăr ti-k d-ma-k, tărhəd anhăraj-năk s-
tărha ta jed i-iman-năk.»
20 Innă ămawaḍ-en i-Ɣisa: «Ăɣdalăɣ i-a-wen-
dăɣ iket-net; ma t-illan daɣ hin-oḍanăɣ?»
21 Inn’-as Ɣisa: «Kunta tărhed ad-dd-
təmdəwăd s-iba n-ălɣib dat-Măssinăɣ, əgləw,
tužžăr-in ehăre-năk, təkfəd-t i-tilăqqiwen i-ad-
təkrəšăd ărrəzăɣ dăɣ-ălžănnăt; dihen, əqqəl-dd,
əlkəm-ahi.»
22 Isl’ ămawaḍ i-a-wen-dăɣ ɣas, ənxăsăn iman-
net, inkăr iglă ed a-wa ila dăɣ-ehăre, tikunen.

Tămudre ta tăɣlălăt d-ărrəzăɣ wa n-tidət

23 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net:
«Ăsidătteɣ-awăn a-s iẓẓəwăt ad-ijjəš ere irzaɣăn
Təmmənəya n-Măssinăɣ.
24 Ojăr tărăɣse ta ija ad-ijjəš amnəs s-tiṭṭ n-
ănaẓmay uhən, ad-ijjəš ere irzaɣăn Təmmənəya
n-Măssinăɣ.»
25 Ǝslăn inəṭṭulab i-a-wen ɣas, əqqănăn
iɣăfawăn-năsăn, ənnăn-as: «Adiš mi madăn-
iɣləs?»
26 Ikyăd dăɣ-săn Ɣisa, inn'-asăn: «A-wen, wăr
t-ăsmăkkănăn dăgg-adəm, măšan Măssinăɣ
ənta, ăddoobăt-t ed wăr t-illa a has-indarăn.»

27 Iggăd-dd Bəṭrus, inn'-as: «Năkkăneḍ-i-š-i
oyyănen a-wa nəla iket-net nəlkăm-ak, əndek
isălan-nănăɣ, ma s-ilkam ad-t-nəjrəw?»
28 Inn'-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-awăn a-s ašăl wa
dd-mad-təzzubbət ăddunya-ta tăynayăt-i dăɣ-
mad-ixkəm Ăgg-ăgg-adəm dăɣ-ălxurmăt-net
făll-hărăt iket-net, ad-tăqqaymərn kăwăneḍ-
i hi-əlkămnen făll-mărawăt tisăqqima n-
təmmənukəla d-sănatăt, təšrăɣăm tiwsaten
ti n-mărawăt d-sănatăt n-Iṣrayil.

29 Ere oyyăn ihănan-net d-ayətma-s d-šătma-
s d-ti-s d-ma-s d-məddana-s d-išəkraš-net dăɣ-
ăddimmăt-in, ilmədet a-s ad-ijrəw a-wa hin-oyyă
ija temeḍe n-anəḍfus, ijrəw daɣ tămudre ta
tăɣlălăt.
30 Ălwăxla a-s a ăjjeen dăɣ-wi ăzzarnen ašăl-
i-dăɣ, ad-ijjəš ajilal, a ăjjeen daɣ dăɣ-wi hănen
ajilal ašăl-i-dăɣ, ad-izar.»

20

Isălan n-măssi-s n-ašəkrəš d-inaxdimăn-net

1 Issăɣlăy-tăn Ɣisa tangalt ḍarăt-a-wen, inn’-
asăn: «Təmmənəya n-Măssinăɣ, tănifăqqa d-
ăhaləs ilan ašəkrəš-net; ăffăw-t ɣas, ifăl ehăn-
net, immăɣ i-inaxdimăn issăxdăm ašəkrəš-net
n-lăɣnăb.
2 Ănmănnăk dăr-săn făll-timẓal n-ărriyal n-
aẓrəf i-ašăl təzzar, ăssok’-en ašəkrəš-net i-ad-t-
əxdəmăn.
3 Ij’ agdəlset ɣas, olăs azăjor, ijrăw iyyăḍ
ăqqimnen ădiwănnen wăr-išla hărăt, iḍkăl-tăn;
4 əntăneḍ-dăɣ, inn’-asăn: ‹Ăglăt kăwăneḍ-
dăɣ tăxdəmăm dăɣ-ašəkrəš-in wa n-lăɣnăb, ad-
kăwăn-ăkfăɣ ălxaqq n-tide-năwăn›;
5 əglăn, əxdămăn. Təjă tarăhut ɣas, olăs aḍkul
n-iyyăḍ, olăs daɣ iji n-a-wen s-tezzar.
6 Təglă takkăṣt ɣas, izjăr daɣ, inhăy iyyăḍ
əbdadnen wăr tăn-išla hărăt, inn’-asăn:
‹Kăwăneḍ ma s-təbdadăm ašăl iket-net, wăr
t-illa a kăwăn-išlan?›
7 Ǝnnăn-as: ‹Wăr t-illa ere hanăɣ-ikfan
əššăɣəl.› Inn’-asăn: ‹Ăkkăt kăwăneḍ-dăɣ
ašəkrəš-in, təxdəmăm dăɣ-s.›
8 Toḍă tăfukt ɣas, issăɣră-dd măssi-s n-
ašəkrəš ănaẓraf-net, inn’-as: ‹Ǝɣər-dd in-
axdimăn, təẓləd-asăn, sănt s-wi dd-əšrăynen har
təkkəd wi dd-ăzzarnen.›
9 Ǝjrăwăn wi dd-osănen šămad təgla takkăṣt
timẓal-năsăn; hak iyyăn ijraw ărriyal n-aẓrəf wa
ămoosăn timẓal n-ašăl.

10 Osăn-dd ḍarăt-a-wen wi dd-ăzzarnen s-
ălxidmăt ija ɣur-săn a-s, ad-ajărăn inaxdimăn-
wi dd-əšrăynen timẓal măšan, əjrăwăn əntăneḍ-
dăɣ ărriyal n-aẓrəf šund wa əjrăwăn inaxdimăn
wi n-tišrayăt dăɣ-ălxidmăt.
11 Əjrăwăn timẓal-năsăn ɣas, ăbjănjănăn făll-
măssi-s n-ašəkrəš, ad-has-jannen:
12 ‹Ajăn wădden inaxdimăn-wi dd-əšrăynen,
iyyăn n-ăssaɣăt ɣas a jăn əxdamăn, a-s ija
a-wen năkkăneḍ, ašăl imdan a nəja nəxdam,
siknənniwət-anăɣ tăfukt. Ɣas əndek əmmək wa
s-ila a-s ad-dăr-săn nagdăh timẓal?›
13 Innă măssi-s n-ašəkrəš i-iyyăn dăɣ-săn:
‹Amidi-nin, wăr-əkšeɣ ălxaqq-năk, wădden
ărriyal n-aẓrəf a făll-nənnăfhăm, əkfeɣ-ak-t, ma
tărhed daɣ?
14 Ərməs ehăre-năk, təgləd. Ma dăɣ-kăy-
ikma a-s ăsisăgdăhăɣ-kăy dăɣ-aẓrəf-in kăyy-i
dd-ăzzarăn, tajjăd dăɣ-i erk asăwaḍ, d-wa dd-
išrăyăn?
15 Ajăn wădden a-wa ehăre-nin s-ăddoobeɣ
ad-has-ăjăɣ a-wa s-ărheɣ. Ma dăɣ-kăy-ikma a-s
olaɣăɣ?› »
16 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Əlmədăt a-s s-
əmmək-wen-dăɣ a-s ăddinăt wi hănen ajilal, ad-
izarăn măšan, wi ăzzarnen, ad-əjjəšăn ajilal.»

Ăsihe wa s-kăraḍ d-itajj Ɣisa isălan n-tamăttant-net d-tanăkra-net
(Marqəs 10:32-34; Luqa 18:31-34)

17 Ălwăqq wa d-irmăs Ɣisa tamdujt ta n-
Yărussălam, ikkăs-dd inəṭṭulab-net s-takše,
inn’-asăn:

18 «Ǝnhəywăt, năkkăneḍ-da-hi ăjoẓăynen,
nəkka Yărussălam-i-dăɣ mad-ăttărmăs Ăgg-
ăgg-adəm i-ad-ijjəš ifassăn n-imănokalăn n-kăl-
tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt; ad-t-siḍəwən
dăɣ-ăššăreɣa-năsăn, əɣtəsăn-as tamăttant,
19 əjən-t dăɣ-ifassăn n-inəẓẓulam†-i t-maden-ăj
tekăškăšt, əjən dăɣ-s tiwit s-ebărtăk, əṣləbăn-
t făll-tajəttewt i-ad-ămmăt măšan, ašăl wa n-
kăraḍ ḍarăt tamăttant-net, ad-dd-inkăr jer-
inəmmuttan.»

A-wa təttăr ma-s n-dăgg-Zăbdi dăɣ-Ɣisa (Marqəs 10:35-45)

20 Dăɣ-a-wen-dăɣ, ad-dd-tosa hănne-s n-Zăbdi
Ɣisa, ənta d-məddana-s wi n-əssin, tărkăɣ data-
s, tənn'-as tărha a dăɣ-s təttăr hărăt iyyăn.
21 Inn'-as Ɣisa: «Ma tărhed?» Tənn'-as:
«Ǝssin ilyaḍăn wi leeɣ, əntăneḍ da, ăj'-ahi
ărkăwăl n-a-s ašăl wa dd-mad-tăqqəlăd dăɣ-
Təmmənəya-năk, ad-săqqaymǝd iyyăn daw-
aɣil-năk, săqqaymǝd wa iyyăḍăn daw-tăšalje-
năk.»
22 Ăwwežăb-as Ɣisa, inn'-as: «Kăwăneḍ,
wăr təssenăm a dăr-săstanăm. Ajăn
năkk, kara n-tisnant wa s-ilkam ad-t-ăswăɣ,
tăddoobem tesăse-net?» Ǝnnăn-as dăgg-Zăbdi:
«Năddoobăt-t.»

---

† **20:19** **20:19** — Ɣur-kăl-Ălyăhud, ere wărăn ămoos ăgg-Ălyăhud s-alăṣăl meɣ ere wărăn ilkem i-ăddin-năsăn, iket-net, ănăẓẓalim a ămoos. A-wen-dăɣ a făl tiwsaten ti iyyăḍnen iket-năsnăt, ti n-inəẓẓulam. — Ašăl-i-dăɣ, ănăẓẓalim, ăkafăr (ere wărăn issen s-Măssinăɣ).

23 Inn’-asăn Ɣisa: «Tidət lab a-s ad-tənhəyăm
ălɣizabăt šund wa mad-ənhəyăɣ măšan, dăɣ-
isălan wi n-taɣimit daw-aɣil-in d-tăšalje-nin,
wădden năkk a ihakkăn a-wen; Abba-nin a t-
ihakkăn i-wi s-t-ăsmăjnăt.»

Mijraw wa n-tidət

24 Ǝslăn inəṭṭulab wi iyyăḍnen n-măraw i-a-
wen ɣas, ijjăš-tăn ălhăm făll-ayətma-win-dăɣ n-
əssin.
25 Iɣr’-en-dd Ɣisa iket-năsăn s-iman-net, inn’-
asăn: «Təssanăm a-s imănokalăn ăxkămăn
făll-kăl-ăkall-năsăn s-ăṣṣahăt; kăl-əlxəkum daɣ,
wăr lămmeḍăn făll-kăl-ăkall
26 măšan, kăwăweḍ, wăr jem a-wen; wa dăɣ-
wăn irhăn mijraw, umaset ănaxdim i-imidiwăn-
net,
27 ere dăɣ-wăn irhăn tăzert, umaset akli n-
imidiwăn-net təzzar,
28 s-əmmək wa s-Ăgg-ăgg-adəm, wăr dd-
ămesăl s-ăddunya i-ad-has-əxdəmăn ăddinăt,
ămešăl-dd săr-s i-ad-ixdəm ənta iman-net,
ăkf iman-net, ămmăt i-ad-isəddărfət ăddinăt
ăjjootnen dăɣ-ibăkkaḍăn-năsăn.»

Iməddorɣal wi n-əssin ăzozăy Ɣisa
(Marqəs 10:46-52; Luqa 18:35-43)

29 A-s dd-izjăr Ɣisa d-inəṭṭulab-net taɣrəmt ta
n-Žărriko, təlkăm-as tamətte tăjjeet.
30 Igla har a ənḍărrăn, əssin iməddorɣal da-
dăɣ, ăqqiimăn dăɣ-asălim n-zăbo wa dd-ija.
Ǝslăn a-s Ɣisa a okayăn ɣas, ad-saɣăren, jannen:
«Ya Ăgg-Dawəd, aḍən-anăɣ tăhanint!»

31 Ɣattăl-tăn tamətte i-ad-hin-susəmăn măšan,
ăsɣăren dăɣ-išənnawăn: «Ya Ălɣalim, Ăgg-
Dawəd, aḍən-anăɣ tăhanint!»
32 Isl’-asăn Ɣisa, ibdăd, iɣr’-en-dd, inn’-asăn:
«Ma s-tărham ad-hawăn-t-ăjăɣ?»
33 Ǝnnăn-as: «Ălɣalim, arr tiṭṭawen-nănăɣ i-
ad-nənhəy.»
34 Tănɣ’-e tăhanint-năsăn, iḍăs tiṭṭawen-
năsăn, ămerănăt ăssaɣăt-wen-dăɣ, olăsăn
ahănay; əlkămăn-as ḍarăt-a-wen.

21

Ujəš n-Ɣisa i-aɣrəm wa n-Yărussălam

(Marqəs 11:1-11; Luqa 19:28-40; Exya 12:12-19)

1 Ohăẓ-in Ɣisa d-inəṭṭulab-net Yărussălam, iha
ămăra taɣrəmt ta n-Bătfaži, edes i-taḍaɣt ta
tăsijătăt ihəškan wi n-əzzăytun, ăšmašăl əssin
dăɣ-inəṭṭulab-net,
2 inn’-asăn: «Ăkkăt tadăbayt ta n-data-
wăn, təjjašăm-tăt ɣas, ad-dăɣ-s təjrəwăm tešeḍt
təkrafăt s-t-illa ăẓa-net edes-has; arăt-tăt-dd,
təlwəyăm-ahi-tăt-dd ənta d-ăẓa.
3 Ere hawăn-innăn hărăt, ănnăt-as: ‹Ălɣalim
a dăɣ-săn ilan əššăɣəl,› afăl has-tənnăm a-wen,
ad-hawăn-dd-ăyy tešeḍt hakd d-ăẓa-net.»
4 Ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa innă ănnăbi
n-Măssinăɣ a-s innă:
5 «Ănnăt i-kăl-Yărussălam:
Ǝnhəywăt, ikk’-iwăn-in ămănokal-năwăn,
ikk’-iwăn-in s-əmmək wărăn inbej tiṭṭ,
ešeḍ ɣas a inay

ara n-tešeḍt ɣas a inay.»
6 Ǝglăn inəṭṭulab, jăn a-wa hasăn-inna Ɣisa;
7 wătăn-as-dd tešeḍt d-ăẓa-net, əstăjăn-asăn
isəlsa-năsăn təzzar, inăy Ɣisa ăẓa.
8 Ad-fattăɣ ya tamətte iket-net, isəlsa făll-
tabarăt-ta ija, nakkăḍăn-dd iyyăḍ ileḍleḍăn
dăɣ-ihəškan, săns'-en-tăn dăɣ-zăbo-wa ija i-
asəmɣar-net.
9 Tăseɣărăt tamətte-ta has-tăzzarăt hakd ta has-
təlkămăt, janna:
«Ozana!
Năkfet Măssinăɣ semɣar
dăɣ-təssəba n-Ăgg-Dawəd,
Ija Măssinăɣ ălbăraka dăɣ-wa dd-osăn dăɣ-isəm
n-Emăli,
Imɣaret isəm n-Emăli dăɣ-išənnawăn iket-dăɣ-
năsăn!»
10 Ijjăš-dd Ɣisa Yărussălam ɣas, ămramăr aɣrəm
iket-dăɣ-net, hak ăwadəm-dăɣ, ibdad, ijanna i-
amidi-net: «Ma ămoos ăwadəm-wa hanăɣ-dd-
ijjăšăn?»
11 Ad-janna tamətte ta təlkămăt i-Ɣisa: «A-wa
Ɣisa, ănnăbi wa dd-ifălăn Năṣirăt ta n-Galila.»

Iššəšdăj Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn
(Marqəs 11:15-19; Luqa 19:45-48; Exya 2:13-22)

12 Ijjăš Ɣisa ḍarăt-a-wen ehăn n-ămudd wa
măqqărăn ihăn Yărussălam, ad-dăɣ-s isattăɣ
ăttuẓẓar d-imăžănšan-năsăn, ăsbărăɣwăl
tisəskar ti n-kăl-amăhaš n-iẓărfan, ijjar-in
tisăqqima n-ăttuẓẓar n-tidăberen,
13 isattăɣ-tăn, ijann'-asăn: «Wădden iktab a-s,
innă Măssinăɣ:

‹Ehăn-in, ad-umas ehăn n-tittar›;
măšan kăwăneḍ jăm-t, tasəssihărt n-imăkrăḍăn.»
14 Iha Ɣisa ehăn n-ămudd-en-dăɣ a-s t-dd-osăn
iməddorɣal d-inəbdan, ăzozăy-tăn.
15 Ǝggădăn aratăn hanen ehăn n-ămudd-en-
dăɣ, ad-saɣăren, jannen:
«Ozana!
Năkfet Măssinăɣ semɣar dăɣ-təssəba n-Ăgg-Dawəd!»
Ǝnhăyăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt tikunen-ti s-iket tănăt-ija, əslăn i-a-wa jannen aratăn ɣas, ijjăš-tăn ălhăm făll-Ɣisa.
16 Ǝggădăn-dd săr-s, ənnăn-as: «Ajăn kăyy, wăr
səlləd i-a-wa jannen aratăn-wi-dăɣ?» Inn’-asăn Ɣisa: «Sallăɣ-asăn.» Olăs, inn’-asăn: «Ajăn wăr tăɣrem a-wa innă Măssinăɣ dăɣ-əlkəttab-net, a-s innă:
‹Imawăn n-aratăn d-imărkăsăn
ad-dd-zajjăr təmmal i-Măssinăɣ.› »
17 Ifăl Ɣisa edăgg-en ɣas, odwa tadăbayt ta n-
Bitanya.

Ahəšk wa ilɣăn Ɣisa
(Marqəs 11:12-14, 20-26)

18 Ăffăw, iqqăl Ɣisa Yărussălam dăɣ-a-s ălluẓ.
19 Dăɣ-tekle-net, inhăy ahəšk n-ašar iɣtan dăɣ-
asălim n-zăbo, ikk’-e-hi-dd măšan, wăr fălla-s ijrew ar ifărketăn, wăr t-hen aratăn. Imməjrăd i-ahəšk, inn’-as: «Ija Măssinăɣ a-s wăr-ilkem ad-torawăd!» Ăqqur-in ahəšk-en s-iyyăt ălwăqq-wen-dăɣ.

20 Ǝnhăyăn inəṭṭulab a-wen ɣas, ăqqănăn
iɣăfawăn-năsăn ad-jannen: «Ǝndek əmmək wa
s-hin-ăqqur ašar wa-dăɣ s-iyyăt?»
21 Inn'-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-awăn a-s afăl
itbat immun-năwăn, wăr t-illa ăššăk t-ihan, ad-
tudabem iji n-a-wa jeɣ i-ašar-wa-dăɣ, təgləm făw
har afăl tənnăm i-aḍaɣ wa-dăɣ: ‹Tălbăy-dd dăɣ-
edăgg wa hed, tăɣtəd dăɣ-ejărew wa səmmăn
dihen›, ad-ăj a-wa tənnăm.
22 A dăɣ-dălăm Măssinăɣ s-ulh omanăn-dăɣ,
ad-hawăn-t-ăkf.»

Măjrăd wa ija Ɣisa d-imănokalăn n-kăl-tikutawen dăɣ-ehăn n-ămudd
(Marqəs 11:27-33; Luqa 20:1-8)

23 Ijjăš Ɣisa ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
isaɣra tamətte dihen a-s t-dd osăn imănokalăn
n-kăl-tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil, ənnăn-
as: «Mi kăy-ikfăn turhajăt n-amišəl n-tikunen-
ti-dăɣ? Mi kăy-ikfăn tărna-ta-dăɣ s-tăjjăd a-wa
tăjjăd?»
24 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «Ad-
hawăn-ăjăɣ năkk-dăɣ asəstan iyyăn, afăl hi-
tăwwežăbăm, ad-hawăn-ăllăɣeɣ năkk-dăɣ ere
wa hi-ikfăn turhajăt ta s-tamašalăɣ a-wa tăjjăɣ.»
25 Inn'-asăn: «Mi dd-ăšmašălăn Exya wa
n-Enəsselmăɣ i-ad-isəlmăɣ ăddinăt dăɣ-aman?
Ak Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn meɣ dăgg-
adəm ɣas?» Inn'-asăn a-wen ɣas, əqqălăn-dd,
ămmiizăɣăn jer-iman-năsăn, jannen: «Afăl has-
nənna: ‹Măssinăɣ a t-dd-ăšmašălăn›, ad-hanăɣ-
ănn: ‹Adiš, mafăl wăr tomenăm s-a-wa hawăn-
innă.›

26 Afăl has-nənna daɣ dăgg-adəm ɣas a t-
dd-ăšmašălnen, ad-fălla-năɣ tiḍəw tamətte-ta-
dăɣ ed təkkas iket-net ăššăk a-s Exya ănnăbi n-
Măssinăɣ a ămoos.»
27 Ǝqqălăn-t-dd, ənnăn-as: «Wăr nəssen.»
Inn'-asăn Ɣisa: «Adiš năkk-dăɣ, wăr hawăn-e-
ăllăɣeɣ ere wa hi-ikfăn tărna ta s-tăjjăɣ a-wa
tăjjăɣ.»

Aratăn wi n-əssin

28 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-ăddinăt wi has-
ăsijădnen: «Ma tənnăm dăɣ-tanfust-ta-dăɣ?
Ătwănna, kăla t-illa ăhaləs ilan əssin aratăn.
Ašăl iyyăn, iɣră-dd dăɣ-săn wa iššămăn, inn'-
as: ‹Alyaḍ-in, ašăl-i, ăkk ašəkrəš wa n-lăɣnăb,
tăxdəmăn dăɣ-s.›
29 Inn'-as rure-s, wăr-igla măšan, a ənḍărrăn
ḍarăt-a-wen, ămmujrăẓ, ikk' ašəkrəš, ixdăm
dăɣ-s.
30 Iɣră-dd daɣ wa s-əssin, inn'-as a ənnin-dăɣ
innă i-wa ăzzarăn. Inn'-as rure-s, igla măšan, a-s
dd-təšrăy tanfust, wăr-igla.
31 Ămăra, əndek dăɣ-săn wa ămešălăn er-
het n-abba-net?» Ǝnnăn-as ăddinăt: «Un,
wa ăzzarăn.» Inn'-asăn Ɣisa: «Ăsidătteɣ-
awăn a-s kăwăneḍ-i hannăyăɣ, ad-hawăn-izarăn
kăl-tiwse d-tălkăxbaten ujəš n-Təmmənəya n-
Măssinăɣ.
32 Exya, a-s kăwăn-dd-osa, issəkn'-iwăn
tabarăt ta n-iqqud măšan, tunjăyăm tomănăm
s-a-wa hawăn-innă, a-s ija a-wen kăl-tiwse

d-tălkăxbaten, omănăn săr-s; tăjjihăm i-a-wen-
dăɣ iket-net măšan, wăr tătubăm, tamənăm
s-a-wa hawăn-innă.»

Inaxdimăn wi n-inăllăbăsăn
(Marqəs 12:1-12; Luqa 20:9-19)

33 Issăɣlăy Ɣisa tamətte tangalt tiyyăt dăɣ-
innă: «Săjdăt! Kăla t-illa ăhaləs ilan təfărre-
net, ij'-as afăraj, ija dăɣ-s ašəkrəš n-lăɣnăb,
ija daɣ dăɣ-ašrut-net iyyăn, edăgg wa dăɣ-
iẓimməw lăɣnăb, iday dăɣ-s edăgg n-soro
i-ămagaẓ-net; ifăr-t ḍarăt-a-wen i-inəsduma
iyyăḍ təzzar, ikk' ăkall iyyăn.
34 Tăwwăḍ-dd tăqqăn n-amili n-ašəkrəš ɣas,
ăšmašăl-dd s-inəsduma inaxdimăn-net, i-ad-
has-dd-awəyăn folăt-net dăɣ-a-wa dd-orăw
ašəkrəš;
35 măšan, ănaxdim săr-săn dd-ăšmašăl-dăɣ,
ad-t-ărməsăn, ad-tithəkken meɣ jăn iman-net
meɣ t-əkfăn sămmăjori n-tihun.
36 Olăs-dd daɣ ašəmmišəl n-inaxdimăn iyyăḍ
săr-săn, issəlkăm-asăn-dd daɣ i-ăjjootnen
ojărnen wi săr-săn ăšmašăl s-tizarăt; jăn-asăn a
ənnin-dăɣ jăn i-wi hasăn-dd-ăzzarnen.
37 A-s təšrăy tanfust, rure-s iman-net a săr-săn
dd-ăšmašăl ed, inna dăɣ-iman-net: ‹Ǝnta ya i n-
rure-ɣ, ănihăjja s-ad-t-səmɣărăn.›
38 Măšan, ənhăyăn inəsduma rure-s wa
dd-imalăn ɣas, ănmănnăn jer-iman-năsăn:
‹Ǝnhəywăt-ak, amăkkasu-net; əyyăwăt, năjet
iman-net i-ad-hanăɣ-dd-tăqqəl tăkasit-net.›
39 Osă-dd ɣas, ərmăsăn-t, əzjărăn dăr-s
ašəkrəš, ănɣăn-t kərəf.»

40 Inn’-asăn Ɣisa: «Ma tordam, wi-dăɣ in-
axdimăn, ma hasăn-mad-ăj măssi-s n-ašəkrəš
afăl tăn-dd-osa, ənta iman-net?»
41 Ǝnnăn-as ăddinăt: «Adiš, afăl dd-osa
iməkkərukaḍ-wi-dăɣ, wăr hasăn-e-aḍən
tăhanint, ad-tăn-ilhəs iket-dăɣ-năsăn, aləs tefert
n-ašəkrəš-net i-iyyăḍ t-e-əkfənen folăt-net afăl
dd-ăwwăḍ ăzzăman wa n-amili n-ašəkrəš.»
42 Inn’-asăn Ɣisa: «Adiš kăwăneḍ, kăla
wăr tăɣrem edăgg wa innăn dăɣ-əlkəttab n-
Măssinăɣ a-s:

‹Tăhunt ta hin-jărăn ălbănnatăn s-ənnăn wăr
tənfa hărăt,

ənta a-s a-s təšrăy tanfust,

tămoos tăhunt ta tufăt n-aɣmăr hakkăt ăṣṣahăt
ehăn;

a-wen iket-net Măssinăɣ ad-t-ijăn i-ad-umas

tăqqăn n-eɣăf dat-tiṭṭawen-nănăɣ.› »
43 Inn’-asăn Ɣisa: «Janneɣ-awăn ămăra a-s
dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl, Təmmənəya n-
Măssinăɣ, ad-dăɣ-wăn tăttărmăs, tətwəkf i-
tamətte tiyyăt madăt-tămašăl a-wa hasăn-tənnă
dăɣ-erhet n-Măssinăɣ.» [
44 Tăhunt-ta-hi, ere fălla-s oḍăn, ad-ărrăẓrăẓ;
ere făll-toḍa daɣ, ad-t-təlkəẓ.]
45 Ǝslăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-
faris i-tangalen-tin-dăɣ tăn-issăɣlăy Ɣisa ɣas,
əlmădăn a-s əntăneḍ-en-dăɣ a-s iha ti-năsăn.
46 Ǝttărăn ad-t-ərməsăn măšan, ăksuḍăn
tamətte ed, təkkas ăššăk a-s Ɣisa, ănnăbi a
ămoos.

22

Isălan n-amăjaru wa măqqărăn (Luqa 14:15-24)

1 Issăɣlăy Ɣisa daɣ tamətte tangalen dăɣ-isălan
n-Təmmənəya n-Măssinăɣ, innă:
2 «Təmmənəya ta n-Măssinăɣ, ăddoobăt
ăwadəm ad-tăt-isənnəfăqq d-tanfust n-
ămănokal isidubunăn rure-s. Ašăl wa d-ităjj
a-wen, ăsmăjarăt-dd ăddinăt ăjjootnen s-ehăn-
net.
3 Ămmujnăt-dd hărăt iket-net ɣas, ăšmašăl
inaxdimăn-net s-ăddinăt wi dd-iɣra s-aẓli ašăl-
wen-dăɣ; măšan, unjăyăn iket-dăɣ-năsăn s-ad-
dd-asən.
4 Olăs săr-săn ašəmmišəl n-eklan săl
winnin-dăɣ ăzzarnen, inn'-asăn: ‹Ăglăt,
ănnăt i-ăddinăt: tăwwăɣăm-ahi, imənsiwăn,
ămmujnen, əssănɣăɣ-awăn a-wa iddăren iket-
net jer-wa n-iwan hakd wa n-taɣsiwen; əyyăwăt
šik, kăwăneḍ ɣas a-s iqqal aẓli ămăra.›
5 Wăr jen teɣăre ta tăn-dd-ija hărăt, iglă hak
iyyăn dăɣ-əššăɣəl-net: wa ikkăn ašəkrəš-net, wa
ikkăn mamăla-net;
6 əggădăn-dd iyyăḍ făw, ərmăsăn hărăt
dăɣ-inaxdimăn wi dd-ăšmašăl ămănokal,
ăsmăḍrăyăn iyyăḍ, jăn iman n-iyyăḍ.
7 Ǝjjăšăn isălan ămănokal ɣas, ijjăš-t ălhăm,
iɣră-dd ejhăn n-əssărdusa-net, issəgl'-en i-
ad-əlhəsăn imăjjan n-iman-win-dăɣ, səntəsăn
aɣrəm-năsăn.
8 Innă ḍarăt-a-wen i-inaxdimăn-net iyyăḍ:
‹Imənsiwăn wi n-aẓli, əskărăn-dd, măšan

ăddinăt wi dd-ăsmăjareɣ săr-săn, wăr dăr-săn ănhăǰǰăn,
9 ăɣlăt ămăra, ilalăt tišarriten n-aɣrəm ti dăɣ-tažămmaɣăn ăddinăt, ere dăr-tămmoqqăsăm-dăɣ, səmməjurum-t-dd s-ehăn-in.›
10 Ăllilăn inaxdimăn tišarriten iket-dăɣ-năsnăt, ăsdăwăn-dd a-wa əjrăwăn dăɣ-ăddinăt iket-net jer-wi n-erk ăddinăt hakd-dăɣ wi n-iməssorha, iḍnăy ehăn tamətte.
11 Ijjăš-dd ămănokal făll-tamətte i-ad-tăt-isəbbărrək. Ăzjăzza tamətte, ijrăh-in a-s ih’-et ăhaləs wărăn ija isəlsa wi s-ănihăǰǰa s-ad-tăn-ăj ere ihan aẓli, wăr-ăssahăɣ ašăl.
12 Issăɣr’-e-hi-dd, inn’-as: ‹Măndam! Ǝndek əmmək wa s-dd-təǰǰăšăd edăgg-wa-dăɣ a-s wăr tăssahăɣăd ašăl?› Wăr t-illa a has-inna ăhaləs-en.
13 Inna ămănokal i-inaxdimăn-net iyyăḍ: ‹Ărməsăt-t, təkrədăm iḍarăn-net hakd ifassăn-net, təjrəm-t-in dăɣ-tihay ti n-ajăma i-ad-ihall, iẓiməkărkiẓ isenăn făl tămujriẓt.›
14 Tidət, ătwăɣrăn-dd ăddinăt ăǰjootnen măšan, wăr əǰjətăn wi ənnəfrănnen.»

Isălan n-tiwse i-ămănokal Qăyṣăr (Marqəs 12:13-17; Luqa 20:20-26)

15 Ănmăkkăsăn kăl-faris s-takše ḍarăt-a-wen, ad-tattărăn əmmək s-ăswănnăn Ɣisa a wărăn itətwənn i-ad-t-səttărməsăn.
16 Ăšmašălăn-dd săr-s hărăt dăɣ-inəṭṭulab-năsăn ăddewnen d-iyyăḍ la taggayt ta n-kăl-Harudəs; osăn-t-dd, ənnăn-as: «Ălɣalim, nəssan a-s tidət ɣas a janned, wăr săɣrid ar

tabarăt ta n-tuksəḍa n-Măssinăɣ, wăr tăkkulăd
d-a-wa jănnen ăddinăt, wăr tăn-tăẓmăẓlăyăd;
17 ămăra, lăɣăt-anăɣ, dăɣ-a-wa hannăyăd:
ak iwar-anăɣ ad-nəẓəl tiwse i-ămănokal wa
măqqărăn Qăyṣăr meɣ?»
18 Ilmăd Ɣisa ɣur-iman-net erk ənniyăt n-
asəstan wa t-jăn ɣas, inn’-asăn: «Ălmunafeɣăn
yaden! Mafăl hi-tižărrubum?»
19 Inn’-asăn ḍarăt-a-wen: «Săknăt-ahi-dd
ărriyal n-aẓrəf wa s-təẓẓalăm tiwse», əkfăn-as-
t-dd.
20 Inn’-asăn: «Mi lăn ăṭṭăṣwer d-isəm wa t-
iwărăn?»
21 Ǝnnăn-as: «I n-ămănokal Qăyṣăr.» Inn’-
asăn: «Adiš, suɣəlăt i-ămănokal wa măqqărăn
a-wa făla-wăn ila, təkfəm daɣ Măssinăɣ a-wa
făla-wăn ila.»
22 Iqqăn ălwižab-wen-dăɣ tăn-ikfa iɣăfawăn
n-ăddinăt. Fălăn Ɣisa ḍarăt-a-wen, əglăn.

Ăwwežăb Ɣisa dăɣ-isălan n-tanăkra jer-inəmmuttan
(Marqəs 12:18-27; Luqa 20:27-40)

23 Ašăl-wen-dăɣ iman-net ad-dd-əbdădăn data-
s ăddinăt la taggayt ta n-kăl-sadus-i jannănen a-
s wăr təlkem tanăkra jer-inəmmuttan, afăl ăba
ăwadəm, əmdăn isălan-net; əssəstănăn-t,
24 ənnăn-as: «Ălɣalim, inn’-anăɣ ănnăbi
Mosa: ‹Afăl ădobăn ăhaləs, ăba-t wăr-oher
ara d-hănne-s, idubənet-tăt ăŋŋa-s i-ad-ikrəš
əzzurəyăt i-ăŋŋa-s wa ăba, i-ad-wăr hin-itiləm
isəm n-wa ăba făll-ărori n-ăkall.›
25 Ămăra, əkkəs-anăɣ dăɣ-tăqqăn n-eɣăf. Kăla
hanăɣ-hăn əssa ayətma; ădobăn dăɣ-săn wa

n-amăqqar, ăba-t wăr ikreš ara. Tăqqimă-dd
hănne-s i-ăŋŋa-s wa has-ilkămăn
26 măšan, ăba-t ənta-dăɣ wăr-oherăn ara,
tăqqimă-dd i-wa s-kăraḍ ḍarăt-a-wen; təgla tan-
fust s-əmmək-wen-dăɣ har wa n-əssa.
27 Ḍarăt iba-năsăn iket-năsăn, ăba tamăḍt
ənta-dăɣ.
28 Năssistăn-kăy: ašăl wa n-tanăkra jer-
inəmmuttan, əndek dăɣ-əssa ayətma-win-
dăɣ wa s-mad-tumas hănne-s ed, ənhayăn-tăt
adubən iket-năsăn?»
29 Inn'-asăn Ɣisa: «Tidət-dăɣ a-s kăwăneḍ
toškam ed a-wa ənnăn əlkəttabăn hakd-dăɣ a-
wa dăr-togdăh tărna n-Măssinăɣ, wăr t-illa a
dăɣ-s təfhamăm.
30 Ašăl wa ilkămăn, meddən hakd tiḍeḍen, ad-
ăbas tidubunăn ed ad-ṭalăh tămudre-năsăn d-ta
n-ănjălosăn wi hănen išənnawăn.
31 Ămăra, dăɣ-isălan wi n-tanăkra n-
inəmmuttan, ajăn wăr tăɣrem a-wa hawăn-inna
Măssinăɣ, a-s innă:
32 ‹Năkk a-s Măssinăɣ n-Ibrahim d-Isxaqq d-
Yaqub›? A-wen, ălmăɣna-net a-s ăddinăt-win-
dăɣ, han ălžănnăt, tiimələn Măssinăɣ; ənnăr
wăr-ədderăn, wăr təjjən a-wen. Măssinăɣ,
wădden inəmmuttan a-s ămoos Măssinăɣ,
ămoos-t i-wi əddărnen.»
33 Ijrăẓ a-wen-dăɣ issăɣra Ɣisa i-tamətte ta has-
tăsijădăt.

Alămăr wa ufăn
(Marqəs 12:28-34; Luqa 10:25-28)

34 Ǝslăn kăl-faris i-əmmək wa s-ăssoḍăf Ɣisa
kăl-sadus imawăn-năsăn ɣas, əžžəmmăɣăn-dd
əntăneḍ-dăɣ săr-s.
35 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-săn n-ălɣalim n-
Ăṭṭăwrăt, ija i-Ɣisa asəstan dăɣ-otas irrum-net.
36 Inn'-as: «Ălɣalim, ma ămoos ɣur-Măssinăɣ
alămăr wa ojărăn?»
37 Inn'-as Ɣisa: «Alămăr wa ojărăn da:
‹Ad-tărhəd Emăli-năk Măssinăɣ s-ulh-năk imda,
tărhəd-t s-iman-năk əmdan,
tărhəd-t s-tayətte-năk iket-net.›
38 Ǝnta-den-dăɣ alămăr wa ăzzarăn dăɣ-
alămărăn, ənta daɣ a ojărăn dăɣ-alămărăn.
39 Ill'-ee daɣ wa s-əssin wărăn dăr-s iẓley:
‹Ad-tărhəd ănhăraj-năk s-əmmək wa s-tărhed
iman-năk.›
40 Alămărăn-win-dăɣ n-əssin a iṭṭafăn a-wa innă
alămăr n-Măssinăɣ d-a-wa ənnăn ănnăbităn
iket-net.»

Ɣisa Ălmasex, ojăr tumast n-ahăya n-Dawəd (Marqəs 12:35-37; Luqa 20:41-44)

41 Inhăy Ɣisa ažəmmăɣ wa fălla-s dd-jăn kăl-
faris ɣas, issəstăn-tăn, inn'-asăn:
42 «Ak ma tordam, Ălmasex, mi iqqal? Mi s-
ămoos Rure-s?» Ǝnnăn-as: «Dawəd.»
43 Inn'-asăn Ɣisa: «Kunta Ălmasex rure-s n-
Dawəd, adiš, mafăl has-ijanna Dawəd s-măjrăd
ija Unfas Šăddijăn dăɣ-emm-net: ‹Emăli?›
44 Dawəd en-dăɣ a imməjrădăn s-tărna n-
Unfas Šăddijăn, innă:
‹Inna Emăli Măssinăɣ i-Emăli-nin:
Ǝyyăw, ɣayəm daw-aɣil-in

har ăjăɣ išənja-năk daw-iḍarăn-năk.›
45 Ɣas kunta Dawəd iman-net iɣarr Ălmasex s-
isəm ‹Emăli›, əndek əmmək wa s-ăddoobăt ad-
umas rure-s?»
46 Wăr tăn-ijješ ere t-ikfan ălwižab n-asəstan-
wen-dăɣ hasăn-ija; ijrăw dăɣ-săn ălɣafyăt
ɣur-ašăl-wen-dăɣ, ăbas t-illa-i dăɣ-săn ihălăn
asəstan-net ḍarăt-a-wen.

23

Issəḍlăm Ɣisa ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris (Marqəs 12:38-39; Luqa 11:43, 46; 20:45-46)

1 Iḍkăl Ɣisa măjrăd ḍarăt-a-wen, imməjrăd i-
tamətte d-inəṭṭulab-net, innă:
2 «Ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-kăl-faris a iwar
ăttăfăssir n-Ăṭṭăwrăt ta n-Mosa i-ăddinăt.
3 Tamašalăt a-wa hawăn-jănnen iket-net,
măšan, he kăwăneḍ, wăr təttəlălăm ijităn-năsăn
făl-a-s a-wa jănnen, wăr-oher hărăt d-a-wa
tajjăn.
4 Tajjăn fărəḍăn n-Măssinăɣ ăẓuk sawarăn
iẓerhan n-ăddinăt, šahăššalăn-tăn amišəl-
năsăn, a-s ija a-wen, wăr tăn-iha ad-hasăn-ilalăn
s-aggay-năsăn wăla-dăɣ s-emm n-assəkăḍ.
5 A-wa tamašalăn iket-net, i n-təssəba ɣas n-ad-
tăn-in-əjrăhăn ăddinăt, šallăjăn ikətban ojărnen
wi n-ăddinăt, tajjăn isəlsa ăhobătnen,
6 ărhan taɣimit dăɣ-idăggan wi ănnuflăynen
dăɣ-imjora d-ihănan n-ăddin wi n-kăl-Ălyăhud,
7 ijraẓ-asăn ad-hasăn-tajjăn ăddinăt isofan
dăɣ-tišărriten, titwăɣrin s-isəm: ‹Ălɣalim,
ălɣalim!›

8 Kăwăneḍ, wăr jem a-wen, wăr tărḍem
titwăɣrim s-isəm: ‹Ălɣalim› ed Ălɣalim-năwăn,
iyyăn ɣas, kăwăneḍ, ayətmatăn a tămoosăm.
9 Wăr tăɣrem ăwadəm wăl’ iyyăn s-isəm
‹Abba› ed Abba iyyăn ɣas a lam, a t-ămoosăn,
Abba-năwăn wa ihăn išənnawăn.
10 Wăr tărḍem ɣarrăn-kăwăn ăddinăt s-isəm:
‹Ămănokal›, ed wăr lem ar iyyăn n-Ămănokal,
a t-ămoosăn: Ălmasex.
11 Wa ojărăn dăɣ-wăn, umaset akli n-
imidiwăn-net.
12 Ere iḍkălăn iman-net-dăɣ, ad-irəs măšan,
wa ăsrăsăn iman-net, ad-t-iḍkəl Măssinăɣ.»

Iməskay kăl-faris d-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
(Marqəs 12:40; Luqa 11:39-42, 44, 47-51; 20:47)

13 «Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden! Ǝnhəywăt ɣas,
kăwăneḍ a itiṭəbbun Təmmənəya n-Măssinăɣ i-
ăddinăt; ălwăxla, a-s wăr tăt-təjjəšăm, ăddinăt
daɣ wi ărhanen ujəš-net, gaddălăm-asăn s-a-
wen.
[
14 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden! Kăwăneḍ a
itihăɣăn a-wa ihăn ifassăn n-tinuḍăfen, tajjăm
imaddăn šəjrootnen i-ad-kăwăn-in-əjrăhăn
ăddinăt, ilkam dăɣ-wăn ăššăreɣa səmmăn.]

15 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-
kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden! Wăr t-illa edăgg
wăr təkkəm făll-ăkall wăla făll-aman i-ad-dăɣ-s

dd-təjrəwăm ăwadəm iyyăn ɣas jăm dăɣ-ăddin-
năwăn măšan, igdăh-as ɣas ad-hawăn-ilkəm i-
ad-t-səmmuttəyăm, umas, u-žohănnăma s-tojăr
ămăra tăllăbăst ta ija ta jăm s-əssin ihăndăggan.
16 Iməskay kăwăneḍ-i n-imalwayăn dărɣalnen.
Jannem: afăl ihăḍ ăwadəm s-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn, wăr t-iwer ărkăwăl n-tahuḍe-
net măšan, afăl ihăḍ s-orăɣ wa t-ihăn, iwar-t
ărkăwăl n-tahuḍe ta ija.
17 Tidət-dăɣ a-s irmas-kăwăn iba n-tayətte,
dărɣalăm. Ajăn, ehăn n-ămudd wa măqqărăn,
ma iẓlay d-orăɣ wa t-ihăn? Wădden təšədje-ta-
dăɣ ija ehăn n-ămudd, a dd-torăwăt əlləllu wa
ija orăɣ wa t-ihăn?
18 Jannem daɣ: ere ihăḍăn s-isəm n-edăgg wa
n-tikutawen, wăr t-iwer ărkăwăl n-tahuḍe-net
măšan, afăl ihăḍ s-takute-ta tənsăt făll-edăgg-
en, iwăr-t ărkăwăl n-tahuḍe ta ija.
19 Iməddorɣal yaden! Ajăn wădden tihusay
n-edăgg wa n-tikutawen a ăshăsken takute ta
fălla-s isănsa ăwadəm.
20 Tidət a-s ere wa ihăḍăn s-isəm n-edăgg wa
n-tikutawen, ihăḍ daɣ s-a-wa fălla-s insăn iket-
net,
21 wa ihăḍăn daɣ s-ehăn n-ămudd wa
măqqărăn, adiš, Măssinăɣ-i n-Măssi-s n-ehăn-
en a ihăḍ.
22 Wa ihăḍăn s-išənnawăn, wădden
tasăqqimit ta făll-ăminakăl Măssinăɣ a-s ihăḍ,
Măssinăɣ iman-net a ihăḍ.
23 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden! Hakkăm s-
iqqud a-wa ămoosăn tămukăst-năwăn dăɣ-wăla

ənnăɣnaɣ d-ăkamən d-tiyəššawen-ti iyyăḍnen
măšan, tăsisăndărăm dăɣ-amišəl n-a-wa ifrăḍ
alămăr dăɣ-isălan n-ălɣădalăt n-ulh, d-tăhanint,
d-immun s-Măssinăɣ; hărătăn-win-dăɣ a-s
ănihăjja a-s təssəntăm săr-săn, səlkəmăm-asăn
amišəl n-wi iyyăḍnen olăɣnen.
24 Imalwayăn dărɣalnen a tămoosăm,
šănšašăm a-wa săssăm i-ad-wăr dăɣ-s dd-
itaɣiməy wăla ešš iyyăn ɣas uhən-dăɣ, a-wa
hin-sitrəjjim dăɣ-tisatten-năwăn, ogdăh d-amnəs
təmɣăre.

25 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden! Kannăm
ašəšdaj n-afălla n-karatăn d-ikassăn-năwăn, a-
s ija a-wen, ammas n-ulhawăn-năwăn, ixla;
šašdajăm tiɣəswen-năwăn, a-s ija a-wen, ammas
n-ulhawăn-năwăn, wăr-iḍney ar tikra d-əwwəli.
26 Ya kăl-faris-i n-iməddorɣal, sirədăt ammas
n-karatăn d-ikassăn-năwăn i-ad-išdajăn təzzar,
ad-saradăm afălla-năsăn.

27 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden! Tolăhăm ɣas
d-tiẓəska wăššarnen s-ăshăskăt ăwadəm afălla-
năsnăt, a-s ija a-wen, ammas-năsnăt, wăr t-iha
ar iɣăsan n-măɣsoy d-mărkăhaw isamăḍasăn.
28 Ǝnta-den-dăɣ a-wa dăr-toolăhăm; saknem
ăddinăt ălmăt a-s tăɣdalăm, a-s ija a-wen,
ammas n-ulhawăn-năwăn, wăr-iḍney ar
təlmənufăɣa d-tăxărme.

29 Iməskay kăwăneḍ-i n-ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt
d-kăl-faris, ălmunafeɣăn yaden! Kăwăneḍ a
salmadnen ăddinăt s-idăggan wi dăɣ-əẓkăn

ănnăbităn, sahaskem iẓəkwan wi n-imaɣdalăn
wi n-ibda ăba;
30 išl’-iwăn a-wen-dăɣ măšan, jannem: ‹Ǝnnăr
nəzzaɣ dăɣ-ăzzăman n-abbatăn-nănăɣ, wăr dăr-
săn nətumas imăjjan n-iman n-ănnăbităn-wi s-
əssănɣălăn ašni-năsăn.›
31 Jannen a-wen-dăɣ uhən-dăɣ wăr hin-
təjrehăm a-s asətbat ɣas a tajjăm n-a-s,
tămoosăm ihăyawăn n-abbatăn-năwăn-wi janen
iman n-ănnăbităn.
32 A-wa əssəntăn abbatăn-năwăn ɣas a hin-
samdem.
33 Taššălen a tămoosăm, wăr təẓleyăm d-
tanăɣwăt. Lăɣătăt-ahi ɣas əndek əmmək wa s-
mad-tăɣləsăm dăɣ-žohănnăma?
34 Dăɣ-təssəba n-a-wen-dăɣ a făl săr-wăn-in-
ăšimăšălăɣ hărăt dăɣ-ănnăbităn d-iməssorha d-
ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt; ad-təjəm iman n-iyyăḍ,
təṣləbăm iyyăḍ, təjəm tiwit s-ibărtăkăn dăɣ-
iyyăḍ dăɣ-ihănan n-ăddin-năwăn, tăqquzzəbum
iyyăḍ s-aɣrəm-aɣrəm
35 i-ad-dăɣ-wăn əḍmənăn iman n-e d t-illăm
ămaɣdal s-jam iman-net bănnan făll-ărori n-
ăkall-i-dăɣ, ɣur-ašni n-Xăbălla wa n-ămaɣdal
ăba hundăɣ har ašni n-Zăkărya wa n-ăgg
Bărăyka-i s-ătwăjjăn iman-net jer-edăgg wa
šăddijăn ihăn ehăn n-ămudd wa măqqărăn d-
edăgg wa dăɣ-raqqănăt tikutawen.
36 Ăsidătteɣ-awăn a-s ăddinăt-win-dăɣ ăba,
əḍmanăn iman-năsăn dăɣ-kăl-əzzurəyăt-ta-
dăɣ.»

Tahăla n-Ɣisa făll-Yărussălam (Luqa 13:34-35)

37 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen: «Yărussălam,
ya Yărussălam! Tamăskoyt kămm-i tăjjăt
iman n-ănnăbităn, hakkăd sămmăjori n-tihun
inəmmušal wi săr-m dd-ăšmašăl Măssinăɣ,
əndek ɣas a-wa-dăɣ wăr jeɣ dăɣ-utăr n-asdu n-
imuzăɣăn-năm šund a-wa tăjj tekăzzit i-ikărtăn-
net daw-tafriwen-net măšan, təssəndărăm-ahi.
38 Ămăra, ənhəywăt, isălan əmdăn, ad-
kăwăn-ăyy Măssinăɣ d-iman-năwăn, umas
ehăn-năwăn timšar.
39 Ăssiilmădăɣ-kăwăn, wăr t-ih' ăššăk a-wen,
ăbas ilkam ad-hi-tənhayăm hundăɣ har ašăl wa
d-mad-taləsăm tənna n-a-s: ‹Naməlet wa dd-
osăn s-isəm n-Emăli!› »

24

Terăẓẓe n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn (Marqəs 13:1-2; Luqa 21:5-6)

1 Ălwăqq wa d-ifăl Ɣisa ehăn n-ămudd
wa măqqărăn, ohăẓăn-t-dd inəṭṭulab-net,
ăddoqqen-as tihusay n-akăros wa ija ehăn
n-ămudd wa măqqărăn.
2 Islă i-təmmal ta tăjjăn i-ehăn-en ɣas, inn'-
asăn: «Wădden hannăyăm tihusay n-edey-wa-
dăɣ? Ăsidătteɣ-awăn a-s ilkam ašăl d-wăr
mad-dăɣ-s dd-tăqqayəm wăla-dăɣ tăhunt tiyyăt
warăt tamidit-net ed, ad-ăttăɣtăɣ iket-dăɣ-net.»

Išmal n-sămdo (Marqəs 13:3-23; Luqa 21:7-24; 17:22-24)

3 Ikkă Ɣisa ḍarăt-a-wen taḍaɣt ta tăssidwălăt
ihəškan wi n-əzzăytun, ăqqima. Ohăẓăn-t-
dd inəṭṭulab-net, ənnăn-as dăɣ-tenere n-iman-
năsăn: «Ălɣalim, lăɣăt-anăɣ, hărătăn-win-dăɣ
s-tənned, əmme d-mad-əjən? Ǝkkəs-anăɣ dăɣ-
taɣdărt n-išmal n-uɣəl-năk d-tăməddawt n-
ăddunya.»

4 Ăwwežăb-asăn Ɣisa, inn'-asăn: «He
kăwăneḍ, ăjăt ənniyăt; wăr kăwăn-išăšket
ăwadəm wăl' iyyăn
5 făl-a-s, ad-kăwăn-dd-asən ăddinăt ăjjootnen
ăwwaynen isəm-in, ănn hak iyyăn dăɣ-săn:
‹Năkk a-s Ălmasex›, šiškən s-a-wen-dăɣ ăddinăt
ăjjootnen.
6 Ad-təsləm i-isălan n-imjărăn d-măhewəl n-
imjărăn, wăr tăxwelăm ed ilzam ad-ăj a-wen
măšan, sămdo n-ăddunya ənta, wăr-ija hărwa.
7 Ad-təknəs tawset tamidit-net, iknəs əddəwəl
amidi-net, ăj laẓ, iškəḍkəḍ ăkall dăɣ-idăggan
ăjjootnen,
8 sănto n-tăməddawt n-ăddunya ɣas a-wa,
olăh d-sănto n-tiẓẓurt ta rămmăsăt tamăḍt s-
išwar təjraw eɣăf-net.
9 Ad-kăwăn-ăqqəzzəbun ăddinăt, əjən iman-
năwăn kərəf, akəḍnăt dăr-wăn tiwsaten iket-
dăɣ-năsnăt, dăɣ-ăddimmăt n-isəm-in wa kăwăn-
iwarăn.
10 Ad-təjməḍ tuksəḍa n-Măssinăɣ ulhawăn n-
i ăjjootnen dăɣ-wăn, tənmăɣdărăm jer-iman-
năwăn, tənməkyəḍăm jer-iman-năwăn,
11 asən-dd ănnăbităn n-bahu ăjjootnen,
šənnəməšrəyăn ăddinăt ăjjootnen.

12 Ad-ăj iba n-iqqud təmɣăre ta-dăɣ făl
ad-tismaḍ tărha n-Măssinăɣ dăɣ-ulhawăn n-
ăddinăt ăjjootnen
13 măšan, ere wa ăkoyădăn dăɣ-alkum-hahi
dăɣ-immun-net har ašăl wa d-imda a-wen-dăɣ
iket-net, ad-iɣləs.
14 Ad-ətwəjjən isălan n-Ălənžil n-Təmmənəya
n-Măssinăɣ i-tiwsaten n-ăddunya iket-dăɣ-
năsnăt i-ad-əslənăt i-isălan-win-dăɣ təzzar,
təmdəw ăddunya.»

Erk ăzzămanăn wi dd-malənen

15 Inna Ɣisa daɣ: «Afăl ašăl wa d-tənhăyăm
ănabxas wa n-eməkkărekăḍ s-innă ănnăbi
Danyăl har dd-ijjăš edăgg wa šăddijăn ihăn ehăn
n-ămudd wa măqqărăn ad-t-isamăḍas, [ašăl-
en, ăwadəm wa iɣarrăn isălan-wi-dăɣ, ijrăhet
ălmăɣna-năsăn!]
16 Ašăl-en, wi hănen teje ta n-Ălyăhudəyăt,
jawăḍnet dăɣ-azzal s-ašrut wa n-iḍaɣăn;
17 wi dd-ogăẓ ašăl-en əwarăn afălla n-ihănan,
wăr dd-təzəbbutnet i-ad-əḍkəlăn a hasăn-ihan
ammas n-ehăn, jawăḍnet dăɣ-azzal.
18 Wi dd-ogăẓ ašăl-en han išəkraš, wăr dd-
tăqqălnet ḍara-săn i-ad-əḍkəlăn isəlsa-năsăn.
19 Timəskay tiḍeḍen ti mad-ijrəw ašăl-en-dăɣ
lanăt ənniyăt meɣ siḍuḍnăt, ed ad-tăẓẓăwăt
talɣa-năsnăt.
20 Ǝttărăt dăɣ-Măssinăɣ ad-wăr itəmzəyyit
ajiwəḍ-năwăn d-ăzzăman wa n-akăsa meɣ
tajrəst meɣ d-ašăl n-əssəbət-i n-tăsonfat.
21 Ăzzăman-en, ad-tăj tissust tăssuksăḍăt s-
ad-dd-tăxlăk ăddunya-dăɣ, wăr kăla ătiwănhăy

šund ənta făll-ărori n-ăkall; ad-təmdəw
ăddunya daɣ, wăr-ilkem ad-ija a dăr-s olăhăn.
22 Afăl wăr-ifneẓ Măssinăɣ dăɣ-tăqqăn n-
tisnant ta hăt išilan-en-dăɣ, wăr t-illa ere
madăn-iɣləs; măšan ad-išəkšəl Măssinăɣ tăqqăn
n-tiẓẓurt-ten-dăɣ dăɣ-təssəba n-ăddinăt wi
ăsnăfrăn i-əlɣəllas.
23 Dihen, afăl hawăn-innă ăwadəm:
‹Ənhəywăt-t-ak Ălmasex, ənta da› meɣ: ‹Ənta
den›, wăr t-təflesăm.
24 Ad-dd-asən ălmasexăn n-bahu d-ănnăbităn
n-bahu, əjən ijităn d-hărătăn ăssuksăḍnen,
šiškən ənnăr ămmukkăn a-wen wăla ăddinăt wi
ăsnăfrăn Măssinăɣ.
25 He kăwăneḍ, əkkasăɣ-kăwăn dăɣ-taɣdărt
hărwa wăr jen hărătăn-win-dăɣ.
26 Ere hawăn-innăn: ‹Ənhəywăt, Ălmasex wa
n-Ămaɣlas, osă-dd, iha tenere-ta›, wăr təkkem
dihen; meɣ daɣ afăl hawăn-ătwănna: ‹Ih’ ehăn
iyyăn dihen›, wăr t-təflesăm.
27 Ăgg-ăgg-adəm, ad-alăh ass-net d-essam-i s-
e-d issăm dăɣ-emăynăj, ad-itwənhəy asmăɣmăɣ-
net dăɣ-atăram.
28 Dihad t-təlla tamăɣsoyt, ad-itajj ellay.»

Uɣəl n-Ɣisa Ălmasex
(Marqəs 13:24-27; Luqa 21:25-28)

29 Ăssewăḍ Ɣisa făll-a-wen, innă:
« ‹Təmda ɣas tisnant n-išilan-win-dăɣ,
ad-əlsənăt tihay tăfukt,
iba təməlle n-ewăr;
ətrəkken-dd etran,
ənhəynəhəyăn iməṣṣuha wi hănen išənnawăn.›

30 Ălwăqq-wen-dăɣ, a dd-e-tənfiləl tamătart
ta sălmadăt s-ass n-Ăgg-ăgg-adəm dăɣ-
išənnawăn, ad-šoršənăt tiwsaten ti wărnen
ărori n-ăkall, ad-t-ənhəynăt, imal-dd, inay
tijărăken, təlkam-as tărna-net d-ălxurmăt-net.
31 Dihen, ad-išəmmišəl ănjălosăn-net i-ad-
săhəḍăn tăsinsăɣt s-afălla, sədwən-dd săr-s e d
t-illăm ere ăsinăfrăn Măssinăɣ dăɣ-e d t-təllăm
tamdujt, səntən dăɣ-ašrut iyyăn, səmdəwăn-dd
s-ašrut wa iyyăḍăn.»

Ăjăt ənniyăt
(Marqəs 13:28-31; Luqa 21:29-33)

32 «Səjrăhăt ɣas əmmək wa s-idaggăl ašar:
wădden e-d t-tənhăyăm a-s dd-inšăr har
lămmeḍăn ifărketăn-net, ad-tənnəm, os'-anăɣ
ăzzăman wa olăɣăn;
33 əmmək-wen-dăɣ daɣ a-s afăl tənhăyăm
išmal-wi-dăɣ s-hawăn-ənneɣ har jăn, adiš
əlmədăt a-s Ăgg-ăgg-adəm, ohăẓ-dd uɣəl-net,
os'-iwăn făw.
34 Ăsidătteɣ-awăn a-s wăr-e takəy əzzurəyăt-
ta-dăɣ, wăr jen hărătăn-win-dăɣ s-hawăn-ənneɣ
iket-dăɣ-năsăn.
35 Ojăr tărăɣse ija ad-ib' išənnawăn d-ăkall,
uhən ad-iba tənna-nin.»

Ɣaymăt tăsidăwăm i-ass n-Ăgg-ăgg-adəm
(Marqəs 13:32-37; Luqa 17:30, 34-36)

36 Innă Ɣisa daɣ ḍarăt-a-wen: «Ămăra, dăɣ-
isălan n-ašăl d-ăssaɣăt wa d-mad-əjən hărătăn-
win-dăɣ, wăr t-illa ere t-issanăn; wăr t-əssenăn

ănjălosăn wi hănen išənnawăn wăla Ăgg-ăgg-
adəm; Abba ɣas, a t-issanăn.
37 Ass n-Ăgg-ăgg-adəm, ad-alăh a-wa dăɣ-s-e-
ijən d-a-wa ijăn dăɣ-išilan wi n-ănnăbi Nox.
38 Ăzzăman wa n-Nox, dat-anji wa n-
ḍuf, tayăwanăn ăddinăt, sassăn, tidubunăn,
sidubunăn har ašăl wa d-ijjăš Nox turăft n-aman
ta măqqărăt s-has-innă Măssinăɣ ad-tăt-ikən.
39 Wăr t-illa a-s tăn-ha tijya-net har făllа-săn
dd-oḍăn aman wi n-anji wa n-ḍuf, olăm-tăn-in
iket-dăɣ-năsăn. Šund a-wen-dăɣ ijăn a madăn-
ăj ašăl wa dd-mad-dd-ass Ăgg-ăgg-adəm.
40 Ašăl-en, ad-ăddewăn əssin meddən dăɣ-
tenere, ămmăḍkăl iyyăn, itwəyy-dd iyyăn,
41 ad-taddăhnăt sănatăt tiḍeḍen dăɣ-iyyăn
edăgg, tammăḍkăl tiyyăt, tətwəyy-dd tiyyăt.
42 A-wen-dăɣ a făl, ɣaymăt tokayăm ed wăr
təssenăm ašăl n-ass n-Emăli-năwăn.
43 Wădden kăwăneḍ iman-năwăn təssanăm a-
s ənnăr issan măssi-s n-ehăn ălwăqq wa s-t-dd-
itis emăkrăḍ s-ehăḍ i-ad-ărẓ ehăn-net, iket-di,
wăr-itəṭṭəs i-ad-has-ărẓ emăkrăḍ ehăn-net.
44 A-wen-dăɣ a făl, ɣaymăt tăsidăwăm,
tăɣtafăm ed, Ăgg-ăgg-adəm, ad-dd-ass s-ăssaɣăt
d-wăr făllа-s jem.

Tangalt ta n-ănaxdim wa olăɣăn d-wa n-enăllăbăs
(Luqa 12:41-48)

45 Ănaxdim wa n-ămaɣdal ijrăhăn hărăt, ənta
a mad-isăɣləf măssi-s təla-net i-ad-ănnihăḍ făll-
inaxdimăn-net wi iyyăḍnen, isamănsaw-tăn e-d
ija ălwăqq n-a-wen.

46 Tənḍəḍ i-ănaxdim wa mad-ijrəw măssi-s
ăddunkăt dăɣ-ălxidmăt wa dăɣ-t ija, ălwăqq s-
t-dd-osa-dăɣ.
47 Ăsidătteɣ-awăn a-s ănaxdim-en, ad-t-isăɣləf
măssi-s təla-net iket-net,
48 măšan, erk ănaxdim ənta, ad-ănn dăɣ-iman-
net: ‹Năkk, măssi-ɣ, ăhoja-hin făll-i, ăbas dd-
iqqal›,
49 ad-iḍannăy imidiwăn-net wi iyyăḍnen tiwit,
itatt, isass ənta d-imăswan n-əlxəmăr,
50 ănaxdim-wen, ilkam ad-t-dd-iɣdăr măssi-s
dăɣ-ašăl d-ăssaɣăt d-wăr fălla-s ija, ilməd s-erk
əššăɣəl wa t-išlăn a ija a-wa-dăɣ,
51 afăl t-dd-osa, ad-t-iqquzzəbət, isărtəy-t d-
ălmunafeɣăn dăɣ-tihay ti n-ajăma wăr-iha ar
tahăla d-aẓəmmăkărkəẓ n-isenăn făl tămujriẓt.»

25

Tangalt ta n-timawaḍen

1 Ija Ɣisa i-ăddinăt tangalt tiyyăt daɣ dăɣ-
hasăn-innă: «Təmmənəya ta n-Măssinăɣ,
tănifăqqa d-mărawăt timawaḍen wăren əzzey
meddən əḍkălnen tiftəl-năsnăt s-ehăḍ i-ad-
əlkəḍnăt i-ămaẓlay s-edăgg-wa-dăɣ ităjj aẓli.
2 Səmmosăt dăɣ-timawaḍen-tin-dăɣ, ijraw-
tănăt iba n-tayətte, səmmosăt ti iyyăḍnen,
timəssorha.
3 Ălwăqq wa d-gilləwnăt, əḍkălnăt ti ijrăw
iba n-tayətte tiftəl-năsnăt măšan, wăr dăɣ-snăt
jenăt aman n-kărănžil hasnăt-əgdăhnen.
4 Ti n-timəssorha əntănăteḍ, jănăt aman dăɣ-
butəlăn s-edes, ăwwăynăt-tăn.

5 Ad-simăqqulnăt ya ḍarăt a-wen i-ămaẓlay.
Tăqqălnăt-as, tăqqălnăt-as har ălḍăšnăt, ilɣăd-
tănăt-in eḍəs iket-năsnăt.

6 Šămad igl’ ehăḍ ad-ija eɣări innăn: ‹Ămaẓlay
ya, iwwăḍ-dd, səlkəḍăt-as.›
7 Ənkărnăt-dd timawaḍen iket-năsnăt,
əḍkălnăt tiftəl-năsnăt.
8 Əggădnăt-dd ti ijrăw iba n-tayətte, ənnănăt
i-ti n-timəssorha: ‹Năkkănăteḍ ya, tiftəl-nănăɣ,
išwar ămmutnăt, ăkfəmăt-anăɣ-dd hărăt n-
aman.›
9 Ənnănăt-asnăt ti n-timəssorha: ‹A făw,
wăr năddobăt ed a-wa nəṭṭaf dăɣ-aman, wăr
hanăɣ-igdeh iket-nănăɣ, ăkkəmăt u-mamăla,
žănšəmăt-dd aman i-iman-năkmăt.›
10 Əglănăt i-ad-dd-žənšənăt aman, osă-dd
ămaẓlay ḍara-snăt. Ănmăjjašnăt dăr-s ti n-
timəssorha ăsdăwnen i-a-wen, ammas n-ehăn
təzzar, ăṭṭubben ishar n-edăgg.
11 A ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, əqqălnăt-dd ti
ijrăw iba n-tayətte, ad-takăwkawnăt ashăr, jan-
nenăt: ‹Măndam, măndam! Arr-anăɣ-in emm
n-ehăn.›
12 Măšan, inn’-asnăt măssi-s n-edăgg:
‹Ălɣafyăt-năkmăt, wăr kămăt-əzzeyăɣ.› »

13 Innă Ɣisa ḍarăt-a-wen i-inəṭṭulab-net: «A-
wen-dăɣ a făl, ɣaymăt tokayăm ed wăr təssenăm
ašăl wăl’ ăssaɣăt wa s-dd-mad-dd-ass Emăli.»

Tangalt ta n-isuf wi ităjj Măssinăɣ (Luqa 19:11-27)

14 Olăs daɣ Ɣisa, innă: «Təmmənəya n-
Măssinăɣ, tănifăqqa d-isălan n-ăhaləs iyyăn dd-
ijjăš ənniyăt n-asikəl, ăssawăḍ tekle ɣas, issăɣră-
dd inaxdimăn-net, ij’ ehăre-net iket-net jer-
ifassăn-năsăn i-ad-săr-s ăxdəmăn;
15 ikf’-iyyăn səmmos ibəlɣan n-orăɣ, wa
iyyăḍăn, ikf’-e əssin ibəlɣan, wa s-kăraḍ, ikf’-e
iyyăn n-ablăɣ; hak iyyăn-dăɣ, ikf’-e s-a-wa dăr-
togdăh tardast-net təzzar, ăssokăl.
16 Šik-dăɣ a-s hin-ămmummălăt wa n-səmmos
ibəlɣan, orăɣ-net, irbăx fălla-s səmmos ibəlɣan
iyyăḍ.
17 Wa n-əssin daɣ, ija šund a-wen-dăɣ, irbăx
făll-wi-net, əssin iyyăḍ daɣ.
18 Wa n-iyyăn n-ablăɣ n-orăɣ, iglă, iɣăš-as anu,
təzzar inbăl dăɣ-s a-wa t-ikfa măssi-s.

19 Ăhoja-hin măssi-săn dăɣ-asikəl har ašăl wa
dd-iqqăl; osă-dd ɣas, iɣră-dd inaxdimăn-net i-
ad-has-əjən ălmeḍan n-a-wa tăn-issăɣlăf.
20 Os-e-hi-dd wa n-səmmos ibəlɣan n-orăɣ,
ăwway daɣ səmmos ibəlɣan wi dd-irbăx; inna
i-măssi-s: ‹Măssi-ɣ, səmmos ibəlɣan n-orăɣ wi
hi-təssăɣlăfăd, əntăneḍ da, ărbăxăɣ-dd făla-săn
səmmos iyyăḍ.›
21 Inn’-as măssi-s: ‹Ehoyd! Ănaxdim ifranăn
ha tafləst a tămoosăd; šămad h’-ik tafləst dăɣ-
a-wărăn əjjət, adiš ad-kăy-săɣləfăɣ a ăjjeen.
Ǝyyăw ɣayəm edes-in, ad-nahăr tedăwit ta jeɣ.›
22 Osă-dd ḍarăt-a-wen wa n-əssin ibəlɣan n-
orăɣ, inna i-măssi-s: ‹Măssi-ɣ, əssin ibəlɣan-
wi hi-təssăɣlăfăd, ărbăxăɣ-dd făla-săn əssin
iyyăḍ.›

23 Inn’-as măssi-s: ‹Ehoyd! Ănaxdim ifranăn
ha tafləst a tămoosăd; šămad h’-ik tafləst dăɣ-
a-wărăn əjət, adiš ad-kăy-săɣləfăɣ a ăjjeen.
Ǝyyăw ɣayəm edes-in, ad-nahăr tedăwit ta jeɣ.›
24 Išrăy-dd wa n-iyyăn n-ablăɣ, innă i-măssi-
s: ‹Măssi-ɣ, əssanăɣ a-s kăyy emăṣṣehi a
tămoosăd, tijlubud a wăr tăddomed, tiləyəd
ašəkrəš dăɣ-wăr tənferăd hărăt,
25 jeɣ-ak tuksəḍa-ta-dăɣ făl təgled ɣas, əgleɣ
năkk-dăɣ, jeɣ anu i-ablăɣ n-orăɣ wa hi-
təssăɣlăfăd, ənbălăɣ-t dăɣ-s; ənta da, ərməs
təla-năk.›
26 Inn’-as măssi-s: ‹Kăyy wa-hi, erk ănaxdim
n-eməssendəd a tămoosăd! A-s təssănăd a-s
tijlubeɣ a wăr-ăddomeɣ, tiləyăɣ ašəkrəš dăɣ-
wăr ənferăɣ hărăt,
27 mafăl wăr jed aẓrəf-in dăɣ-bănk i-ad-
ăttăḷḷăɣăɣ hărăt făllа-s afăl dd-ăqqălăɣ?›
28 Inna i-ăddinăt ḍarăt-a-wen, ad-dăɣ-s
ahăɣăn ablăɣ n-orăɣ wa iṭṭăf, əkfən-t i-wa
n-măraw ibəlɣan.
29 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s ăwadəm wa ilăn
hărăt ad-has-iwwaḍ, ijat a-wa ila măšan, wa
wărăn ila hărăt, ad-dăɣ-s ăttărmăs wăla a-wa
iṭṭăf.
30 ‹Ămăra, amălɣon wa-hi, ərməsăt-t, təjrəm-
t-in dăɣ-tihay ti n-ajăma wăr iha ar tahăla d-
aẓəmmăkărkəẓ n-isenăn făl tămujriẓt.› »

Ăššăreɣa wa n-tilkamăt

31 Innă Ɣisa daɣ: «Ašăl wa dd-mad-iqqəl
Ăgg-ăgg-adəm dăɣ-ălxurmăt-net ăddew d-

ănjălosăn-net, ad-ăqqayəm făll-tasăqqaymut-net ta n-ălxurmăt i-ad-imnukəl.
32 Ašăl-en, ad-dd-ăqqaymənăt data-s tiwsaten
n-ăddunya iket-dăɣ-năsnăt, iẓəmmăẓləy
ăddinăt s-əmmək wa s-iẓamăẓlay amăḍan
tahrut i-ad-ibḍəw tihatten d-išulaɣ.
33 Dihen, ad-ăj tihatten daw-aɣil-net, ăj išulaɣ
daw-tăšalje-net.
34 Tihatten ti t-əllănen daw-aɣil-net, ad-hasnăt-
ănn ămănokal: ‹Ǝyyăwmăt, kămăteḍ-i n-
timəssunḍaḍ n-Abba-nin, uhənmăt təmmənəya
ta hakmăt-ăsmăjnăt Abba a dd-tăxlăk ăddunya.
35 Ašăl wa d-ălluẓăɣ, kămăteḍ a hi-ăswăyănăn,
a-s ăffudăɣ, kămăteḍ a hi-issəswăn, a-s hakmăt-
ămjareɣ, tăsbărrăkmăt-ahi,
36 a-s ɣăluləɣ, təssəlsămăt-ahi, a-s ărhinăɣ,
təssəfărmăt-ahi, a-s heɣ takărmut, jămăt-ahi-dd
ăsafu.›
37 Afăl inn’ ămănokal a-wen-dăɣ, ad-has-
ənnən imaɣdalăn wi t-əllănen dihen: ‹Emăli,
əmme d-kăy-nənhăy tălluẓăd, nəššəkš’-ik?
Ǝmme d-kăy-nənhăy tăffudăd, nəssəsw’-ik?
38 Ǝmme hanăɣ-dd-tămjared har kăy-
năsbărrăk? Ǝmme d-ɣăluləd har kăy-nəssəlsa?
39 Ǝmme d-tărhinăd meɣ əmme d-təjjăšăd
takărmut har hak-in-nəja ăsafu?›
40 Dihen, ad-hasăn-ănn ămănokal: ‹Ăsidătteɣ-
awăn a-s hak ăssaɣăt d-jăm a-wen-dăɣ i-
iyyăn dăɣ-ayətma-ɣ dăɣ-ăddunya, kud-dăɣ wa
ənḍărrăn dăɣ-săn, šund năkk a-s t-jăm.›
41 Ad-dd-innăḍ ămănokal ḍarăt-a-wen s-wi
wărnen tăšalje-net, ănn’-asăn: ‹Kăwăneḍ
iməlɣan ilɣan Măssinăɣ a tămoosăm, ăflăt

dat-i, ăkkăt temse ta tăɣlălăt tămmujnet i-Iblis
d-ănjălosăn-net,
42 făl-a-s kăwăneḍ, ălluẓăɣ data-wăn, wăr hi-
təššəkšăm; ăffudăɣ, wăr hi-təssəswăm;
43 ămjareɣ-awăn, wăr hi-tăsbărrăkăm;
ɣălulăɣ, wăr hi-təssəlsăm; ărhinăɣ, əjjăšăɣ
takărmut măšan, wăr hi-dd-jem ăsafu.›
44 Afăl hasăn-inna ămănokal a-wen, ad-has-
ənnən əntăneḍ: ‹Emăli, əmme kăy-nənhăy
tălluẓăd? Ǝmme kăy-nənhăy tăffudăd, meɣ
ɣăluläd, meɣ tămijared-anăɣ-dd, meɣ tărhinăd,
meɣ hed takărmut năqqim wăr hak-nəkna
hărăt?›
45 Ad-hasăn-ănn ămănokal: ‹Ăsidătteɣ-awăn
a-s ed wăr jem a-wen i-iyyăn dăɣ-ayətma-ɣ dăɣ-
ăddunya, kud-dăɣ wa ənḍărrăn dăɣ-săn, šund
năkk a-s wăr t-jem.›
46 Ăywa, wi-hi əntăneḍ, ad-hin-ətwəjărăn dăɣ-
tisnant ta tăɣlălăt măšan, imaɣdalăn əntăneḍ,
ad-əjjəšăn tămudre ta tăɣlălăt.»

26

Utăr n-asăɣdăr n-Ɣisa
(Marqəs 14:1-2; Luqa 22:1-2; Exya 11:45-53)

1 Ija Ɣisa măjrăd-wen-dăɣ ɣas, innă i-
inəṭṭulab-net:
2 «Təssanăm a-s əssin išilan a hin-ăqqimănen
i-ămudd wa n-Faṣka-i dăɣ-mad-ăttărmăs Ăgg-
ăgg-adəm, itwəṣləb făll-tajəttewt.»
3 Dăɣ-isălan n-a-wen-dăɣ a dăɣ-dd-
əžžəmmăɣăn imănokalăn n-kăl-tikutawen

d-inušămăn n-Iṣrayil dăɣ ehăn n-Qayăf wa
n-ămănokal n-kăl-tikutawen.
4 Ănmănnakăn dihen făll-əmmək wa s-mad-
săɣdărăn Ɣisa, əjən iman-net dăɣ-ufăr
5 măšan, ənnăn, wăr-ufa ad-ăj a-wen dăɣ-
ašăl wa n-ămudd i-ad-wăr təjj tamdərwayt dăɣ-
tamətte.

Tamăḍt ta təssănɣălăt aḍutăn făll-Ɣisa (Marqəs 14:3-9; Exya 12:1-8)

6 Ămjarăt Ɣisa ašăl iyyăn dăɣ-taɣrəmt ta n-
Bitanya i-ehăn n-ăhaləs s-isəm-net Simyon wa s-
kăla t-ijrăw jəri.
7 Ill'-e ɣur-s dihen-dăɣ, ăsiɣămăr dăɣ-edăgg
wa n-imənsiwăn, a-s t-dd-tosa tamăḍt tăwwayăt
butəl n-aḍutăn lanen ălqim ad-tăn-sanɣal făll-
eɣăf n-Ɣisa.
8 Ǝnhăyăn inəṭṭulab-net a-wen, wăr hasăn-
ijreẓ, ăhnăffen dăɣ-iman-năsăn ad-jannen:
«Šăɣšad yaden!
9 Aḍutăn-wi-dăɣ, mafăl wăr hin-ənšən, umas
ălqim-năsăn takute i-tilăqqiwen.»
10 Ilmăd Ɣisa a-wa kittəwăn, inn'-asăn: «Ma
s-naxxăsăm iman n-tamăḍt-i-dăɣ? Tihusay n-
hărăt, təj'-ahi-t!
11 Tilăqqiwen ya, əllanăt ɣur-wăn hărkuk, a-s
ija a-wen, năkk, ilkam ad-kăwăn-ăflăɣ.
12 Asănɣal wa făll-i ja aḍutăn-wi-dăɣ, ašəšwar
a dd-ja i-ăddinăt dăɣ-isălan n-ămukən n-taɣəssa-
nin i-aẓəkka.
13 Ăsidătteɣ-awăn a-s edăgg dăɣ-ătwăxṭăbăn
isălan n-Ălənžil dăɣ-ăddunya-ta-dăɣ, ad-dăɣ-

s ətwəsuɣəlăn isălan n-a-wa təja, i-ad-tăt-kittəwăn ăddinăt.»

Anu n-taɣdărt wa iɣăš Yahudəs
(Marqəs 14:10-11; Luqa 22:3-6; Exya 12:1-8)

14 Dăɣ-a-wen-dăɣ, a dd-iggăd Yahudəs Isxaryut
wa n-iyyăn dăɣ-inəṭṭulab wi n-măraw d-əssin,
ikk' imănokalăn n-kăl-tikutawen,
15 inn'-asăn: «Ma hi-hakkăm afăl hawăn-
əssăɣdărăɣ Ɣisa?» Ăssedănăn-as kăraḍăt
timərwen n-ărriyal n-aẓrəf, əkfăn-as-tăn.
16 Ad-itammăɣ Yăhudəs ɣur-ălwăqq-wen-dăɣ
i-tašləlt s-hasăn-t-ăstărmăs.

Ămudd wa n-Faṣka
(Marqəs 14:12-21; Luqa 22:7-14, 21-23; Exya 13:21-30; 1 Kur. 11:23-25)

17 Ašăl wa ăzzarăn n-ămudd wa n-Faṣka, dăɣ-
tamăkšanăt tijəlwen-ti wăr ha tăẓẓa, ənnăn
inəṭṭulab i-Ɣisa: «Ălɣalim, əndek diha d-
tărhed ad-nəsəssikəy imənsiwăn n-ămudd wa n-
Faṣka?»
18 Inn'-asăn: «Ǝjjəšăt aɣrəm, təkkəm ehăn n-
măndam, tənnəm-as, inn'-ak ălɣalim: ‹tăqqăn-
in, tohăẓ-dd; ad-səssikəyăɣ năkk d-inəṭṭulab-in
ămudd wa n-Faṣka dăɣ-ehăn-năk.› »
19 Jăn inəṭṭulab a-wa hasăn-innă Ɣisa, əglăn
ad-siməjnun imənsiwăn wi n-Faṣka.
20 Ij' ehăḍ ɣas, ănɣăyma Ɣisa d-inəṭṭulab wi
n-măraw d-əssin dăɣ-edăgg wa n-imənsiwăn.

Ăsfăkkăr-dd Ɣisa ămaɣdar-net

21 Tamănsawăn dihen-dăɣ a-s hasăn-innă:
«Ăsidătteɣ-awăn a-s iyyăn dăɣ-wăn a hi-madăn-
isəssăɣdăr.»
22 Ǝkmăn-tăn iman-năsăn a-s hasăn-innă
a-wen-dăɣ, ad-has-jannen s-iyyăn-iyyăn:
«Ălɣalim, ajăn năkk?»
23 Ăwwežăb-asăn, inn'-asăn Ɣisa: «Wa dăr-i
madăn-imzəyyət iji n-ăfuss dăɣ-ăkoss, ənta a hi-
madăn-isəssăɣdăr.
24 Tidət-dăɣ a-s Ăgg-ăgg-adəm, ad-t-iba ed a-
wen-dăɣ a ənnăn əlkəttabăn n-Măssinăɣ dăɣ-
isălan-net măšan, amăskoy ăwadəm wa t-
madăn-isəssăɣdăr! Ăwadəm-en, iššăm-as-in,
ad-wăr dd-ijješ ăddunya.»
25 Iggăd-dd Yăhudəs wa t-madăn-isəssăɣdăr,
innă ənta-dăɣ: «Ălfăqqi-nin, ăwadəm wa s-
jănned, adiš năkk?» Inn'-as Ɣisa: «Kăyy iman-
năk, tənned-tăn.»

Tasăktot šăddijăt
(Marqəs 14:22-26; Luqa 22:15-20; 1 Kur. 11:23-25)

26 Tattăn dihen-dăɣ a-s iḍkăl Ɣisa tajəlla,
ămmoy i-Măssinăɣ təzzar, irẓ'-et, ăẓun-tăt jer-
inəṭṭulab-net, inn'-asăn: «Uhənăt, ăkšăt, a-wa
taɣəssa-nin.»
27 Iḍkăl-dd daɣ kara han aman n-lăɣnăb
ăxxiimmărnen, ămmoy i-Măssinăɣ təzzar, ikf'-
asăn-t, inn'-asăn: «Uhənăt, ăswăt iket-năwăn;
28 a-wa ašni-nin wa ămoosăn ărkăwăl n-
tassaɣt ta tăynayăt d-Măssinăɣ. Ašni-nin,
ad-inɣəl dăɣ-təssəba n-tenăšše n-ibăkkaḍăn i-
ăddinăt ăjjootnen.

29 Ăssiilmădăɣ-kăwăn a-s, wăr-ilkem ad-
əsweɣ ad-dd-ijmaḍăn ara n-lăɣnăb hundăɣ har
ašăl wa d-mad-aləsăɣ năkk d-kăwăneḍ tesăse-
net, s-ălxal ăynayăn dăɣ-Təmmənəya ta n-Abba-
nin.»

Ilkam ad-ikkuddəl Bəṭrus Ɣisa
(Marqəs 14:27-31; Luqa 22:31-34; Exya 13:36-38)

30 Ăwwăy Ɣisa d-inəṭṭulab-net isuhaɣ n-
təmmal n-Măssinăɣ dd-əzjarnen əlkəttab wa n-
Ăẓẓăbur, əglăn ḍarăt-a-wen, əkkăn taḍaɣt ta
tăssidwălăt ihəškan wi n-əzzăytun.
31 Ǝwwăḍăn-in dihen ɣas, inn'-asăn:
«Xorəzzəma wa-hi madăn-irməs, ad-dd-arəw
akuddəl-năwăn hahi ehăḍ-i-dăɣ, tăjawăḍăm
iket-dăɣ-năwăn, təyyəm-ahi-dd năkk ɣas făl-a-s
iktab dăɣ-əlkəttab a-s:
‹Ad-əwətăɣ amăḍan, iba-t,
ămmăhăšnăt tihatten iket-năsnăt.› »
32 Inn'-asăn daɣ: «Afăl dd-ənkărăɣ jer-
inəmmuttan, ad-hawăn-izarăɣ s-teje ta n-Galila.»
33 Iggăd-dd Bəṭrus, innă i-Ɣisa: «Năkk iman-
in, kud ăjewăḍăn imidiwăn-in wi iyyăḍnen iket-
năsăn dăɣ, wăr mad-ăjawăḍăɣ, ăyyăɣ-kăy, făw!»
34 Inn'-as Ɣisa: «Ăsidătteɣ-ak a-s wăr mad-
ăj ekăz kăraḍ iɣoran ehăḍ-i-dăɣ s-wădden
tăkkudəlăd-ahi har kăraḍ ihăndăggan.»
35 Inn'-as Bəṭrus: «Năkk ɣas, kud-dăɣ
tamăttant a tihrăɣ dăr-k, wăr kăy-mad-
əkkuddəlăɣ.» Abăraj-wen-dăɣ ija Bəṭrus, a
jăn daɣ inəṭṭulab wi iyyăḍnen iket-dăɣ-năsăn.

Ăssaɣăt wa ikkăs Ɣisa dăɣ-ašəkrəš wa n-Žătsămmani
(Marqəs 14:32-34; Luqa 22:39-46)

36 Ăddew dăr-săn Ɣisa ḍarăt-a-wen s-ašəkrəš
iyyăn iknan asədwal n-ihəškan s-isəm-net
Žătsămmani, əwwăḍăn-in ɣas, inn’-asăn:
«Ɣaymăt, tăqqəlăm-ahi diha-dăɣ, ad-ədəlăɣ
Măssinăɣ, əqqəlăɣ-kăwăn-dd.»
37 Iššənkăš-in fălla-săn, ăddeew d-Bəṭrus d-
məddana-s n-Zăbdi wi n-əssin; ɣur-ăssaɣăt-
wen-dăɣ, ad-t-əssəntăn iman-net təkma, ixwăl.
38 Innă i-inəṭṭulab wi dăr-ăddew: «Ărɣan
iman-in, ărɣan har išwar hi-ăba, wăr hanăɣ-
ilăqqădet eḍəs.»
39 Iššənkăš-in daɣ fălla-săn a ənḍărrăn, irkăɣ,
ăsḍăs timme-net ăkall, ad-itəddal Măssinăɣ,
ijanna: «Ya Abba-nin, kunta ămmukkăn a-wen-
dăɣ, səssijəj-ahi tisnant-ta-dăɣ! Hakd a-wen-dăɣ,
ăjet erhet wa-năk wădden wa-nin.»
40 Iqqăl-dd Ɣisa inəṭṭulab-net wi n-kăraḍ,
ogăẓ-tăn-dd əṭṭasăn; issənkăr Bəṭrus, inn’-as:
«Ɣas kăwăneḍ, indăr-awăn wăla-dăɣ ad-dăr-i
tahərəm iyyăn n-ăssaɣăt ɣas dăɣ-wăr kăwăn-
ilɣed eḍəs!
41 Ǝnkărăt, ədəlăt Măssinăɣ i-ad-kăwăn-agəẓ
dăɣ-tănḍărbaten n-Iblis; ăgg-adəm, tidət-dăɣ, a-
s ăsidărhăn amišəl n-a ăjjeen ăhuusken măšan,
igdal-as iba n-ăṣṣahăt n-tumast-net amišəl n-a-
wa irha.»
42 Olăs-dd daɣ ăsihe wa s-əssin, iššənkăš-in
fălla-săn, ad-itəddal Măssinăɣ, ijanna: «Abba-
nin, kunta wăr t-illa făw əmmək s-ăɣlăsăɣ dăɣ-
tisnant-ta-dăɣ, adiš, ăjet erhet-năk.»

43 Olăs-tăn uɣəl, ogăẓ-tăn-dd, ij’-asăn eḍəs
alăɣad-wa-dăɣ făl hasăn-indăr wăla ad-arən
tiṭṭawen-năsăn.
44 Ifăl-tăn daɣ asihe wa s-kăraḍ, idăl daɣ
Măssinăɣ s-əmmək-wənnin-dăɣ.
45 Iglă, iqqăl-tăn-dd, issənkăr-tăn, inn’-
asăn: «Ɣas kăwăneḍ təṭṭasăm, sinfum hărwa?
Ənkărăt-dd ămăra, ăssaɣăt n-atărməs-in, ohăẓ-
dd. Ăgg-ăgg-adəm, ad-itwăɣdăr, ijjəš ifassăn
n-inăsbăkkaḍăn,
46 ənkărăt, ăglăt-anăɣ; os’-anăɣ wa hi-e-
isəssăɣdărăn.»

Atărməs n-Ɣisa

*(Marqəs 14:43-53; Luqa 22:47-53; Exya 18:2-
11)*

47 Wăr-issəmdă Ɣisa tənna n-a-wen-dăɣ a-s
Yăhudəs, wa n-iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net wi n-
măraw d-əssin da-dăɣ, ăsilăl tamətte tăjjeet
dd-ăšimašălăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-
inušămăn n-Iṣrayil; əšlajăn iyyăḍ tikobawen,
ăwwayăn iyyăḍ iboriyăn.
48 Tamətte-ten-dăɣ, ij’-as Yăhudəs wa n-
ămaɣdar tamătart dăɣ-has-inna: «Ăhaləs wa s-
hi-tənhăyăm har t-osăsăɣ dăɣ-idmarăn-in, ənta
a-s Ɣisa, ărməsăt-t.»
49 Osă-dd Yăhudəs, oɣăd iman-net s-Ɣisa, inn’-
as: «Ălfăqqi-nin, jeɣ-ak ăsafu!» Osăs-t dăɣ-
idmarăn-net.
50 Inn’-as Ɣisa: «Amidi-nin, ăj ya a-wa s-dd-
tosed». Toḍa tamətte făll-Ɣisa ălwăqq-wen-dăɣ,
tərmăs-t.

51 Iggăd-dd iyyăn dăɣ-inəṭṭulab-net, ilbăy-dd
tăkoba-net, ištăf-dd săr-s taməẓẓujt n-akli n-
ămănokal n-kăl-tikutawen.
52 Iɣtăl-t Ɣisa, inn'-as: «Suɣəl tăkoba-năk
dăɣ-titar-net; ere iknăsăn s-tăkoba, ad-ămmăt s-
tăkoba.
53 Ăddoobeɣ teɣăre n-Abba-nin ămăra-dăɣ,
afăl t-ăɣreɣ daɣ, šik-dăɣ a-s mad-săr-i dd-
išəmmišəl măraw ajhanăn n-ănjălosăn d-əssin
hi-ohăɣnen tinahăɣen
54 măšan afăl ija a-wen, əndek əmmək wa
s-mad-itbat a-wa făll-i ənnăn ănnăbităn dăɣ-
əlkəttabăn n-Măssinăɣ.»
55 Innă Ɣisa i-tamətte ḍarăt-a-wen: «Ajăn
năkk ănaɣtaf a ămoosăɣ a-s hi-dd-takkăm
d-tikobawen d-iboriyăn i-ad-hi-tărməsăm?
Wădden hannăyăm-ahi hak ašăl ăqqiimăɣ
dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn saɣreɣ, mafăl
wăr hi dăɣ-s tərmesăm?
56 Măšan, əlmədăt a-s a-wa ijăn iket-net, ija i-
ad-itbət a-wa ənnăn ănnăbităn dăɣ-əlkəttabăn.»
Ăjewăḍăn inəṭṭulab-net iket-năsăn, oyyăn-t-dd
ənta ɣas jer-išənja-net.

Tebădde n-Ɣisa dat-ăššăreɣa wa măqqărăn
(Marqəs 14:53-65; Luqa 22:54-55, 63-71; Exya 18:12-14, 19-24)

57 Təlwăy tamətte ta tərmăsăt Ɣisa s-Qayăf wa
n-ămănokal n-kăl-tikutawen-i s-a-s ităjj a-wen-
dăɣ ăžžimmăɣăn ɣur-s ălɣulam n-Ăṭṭăwrăt d-
inušămăn n-Iṣrayil.
58 Tamətte-en, ij'-as-dd Bəṭrus alkum šəjren
har təjjăš ammas n-ăɣalla n-ehăn n-ămănokal

n-kăl-tikutawen; osă-dd Bəṭrus, ijjăš ənta-dăɣ, igla ăqqima edes i-gărdităn, ad-isimăqqul i-ajilal n-tanfust-ta-dăɣ.
59 Ǝggădăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-
kăl-Sinhidrin† wi tirənen ăššăreɣa iket-năsăn, ad-tammăɣăn i-tajuhe n-bahu ənnăn făll-Ɣisa i-ad-t-siḍəwăn dăɣ-ăššăreɣa, sənnəhəjjən-t d-tamăttant;
60 ənnăn făll-as bahutăn ăjjootnen măšan,
wăr tăn-iha a ibdadăn făll-hărăt. Ǝggădăn-dd əssin ăddinăt ăjjəyhnen s-bahu,
61 ad-jannen: «Ăhaləs-i-dăɣ, năjjəyha a-s inna,
ăddoobăt ad-ănd ehăn n-ămudd wa măqqărăn n-Măssinăɣ, idəy-dd iyyăn ăynayăn dăɣ-edăgg-net dăɣ-kăraḍ išilan.»
62 Isl' ămănokal n-kăl-tikutawen i-a-wen ɣas,
ihă-dd ibdad, imməjrăd, innă i-Ɣisa: «Ma tənned dăɣ-a-wa făllа-k itawănnen? Măjrăd!»
63 Wăr t-illa a has-inna Ɣisa. Inn'-as ămănokal
n-kăl-tikutawen ălwăqq-wen: «Jarăɣ-kăy s-idəm n-Măssinăɣ-i iddărăn, lăɣăt-anăɣ kunta kăyy a-s Ălmasex wa n-Rure-s n-Măssinăɣ.»
64 Inn'-as Ɣisa: «Kăyy iman-năk, tənned-
tăn; ăssiilmădăɣ-kăy daɣ a-s ɣur-ašăl-i-dăɣ, ad-tənhəyăm Ăgg-ăgg-adəm, ăqqiima daw-aɣil n-Wa ilăn tărna iket-net, taləsəm-t daɣ ahănay, iqqal-dd, ifal-dd išənnawăn, inay tijărăken.»
65 Isl' ămănokal n-kăl-tikutawen i-a-wen-dăɣ
ɣas, ijjăš-t ălhăm, wa-dăɣ făl, irmăs err n-erăswăy-net, ăsɣărrawăt-t făll-iman-net, innă:

† **26:59** **26:59** A-wa ălžămaɣăt n-inušămăn d-imizărăn n-kăl-Iṣrayil wa itirən ăššăreɣa, əntăneḍ a-s ălqaḷḷităn, osaɣăn daɣ tamətte d-əlxəkum d-ăddin.

«A-wa ăskafăr, wădden sallăm-as a-s ăskafăr;
ma nətajj i-tijuhawen daɣ? Igdăh-anăɣ a-wa
dăɣ-inna meɣ ma tənnăm?»
66 Ǝnnăn-as: «Wa ənta, ănihăjja d-tamăttant!»
67 Ad-fălla-s situfăn, dabbăɣăn-as, ḍaẓẓăn dăɣ-
s iyyăḍ,
68 jannen-as: «Ǝyyaa Ălmasex, luləy ya,
tăllăɣed-anăɣ mi hak-istăɣăn?»

Akuddəl n-Bəṭrus i-Ɣisa Ălmasex

(Marqəs 14:66-72; Luqa 22:56-62; Exya 18:15-18, 25-27)

69 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ăqqiima Bəṭrus
dăɣ-təfărre n-ammas n-ăɣalla. Tos'-e-hi-
dd tănaxdimt tiyyăt, tənn'-as: «Kăyy-i-dăɣ
hannăyăɣ, kăla tăddewăd d-Ɣisa wa n-Galila?»
70 Ăkkuddăl Bəṭrus a-wen dat-ăddinăt
iket-năsăn, inn'-as: «Wăr-əssenăɣ a dăɣ-hi-
tăssewălăd.»
71 Innă Bəṭrus a-wen ɣas, ăškătarăš s-
emm n-ăɣalla n-ehăn, tənhăy-t daɣ tănaxdimt
tiyyăt, ad-janna i-ăddinăt wi t-əllanen dihen:
«Hannăyăm-t ăhaləs-wa-dăɣ, kăla ăddew d-Ɣisa
wa n-Năṣirăt.»
72 Ad-itəhhaḍ Bəṭrus išənnawăn d-ăkall,
ijanna: «Ăhaləs-wa-dăɣ s-hi-jănnem, wăr t-
əzzeyăɣ.»
73 A ənḍărrăn ḍarăt-a-wen, əkkăn-t-dd
ăddinăt əbdadnen dăɣ-ammas n-ăɣalla-en-dăɣ,
ənnăn-as: «Ijmaḍ-t ăššăk a-s kăyy-dăɣ, iyyăn
dăɣ-ăddinăt wi n-Ɣisa, temăslăɣt-năk iman-net
a tăsdăttet a-wen.»

74 Ad-ităhhaḍ Bəṭrus, ilaqqăn iman-net siha
d-siha, ijanna: «Ǝnneɣ-awăn, ăhaləs wa s-hi-
jănnem, wăr t-əzzeyăɣ.» Diha-dăɣ d-innă a-wen-
dăɣ, ad-iwăt ekăz ăɣora.
75 Iktă-dd Bəṭrus măjrăd wa s-kăla has-t-ija
Ɣisa, a-s has-inna: «Wăr mad-iwət ekăz ăɣora
ašăl-i-dăɣ s-wădden tăkkuddălăd-ahi har kăraḍ
ihăndăggan.» Izjăr ḍarăt-a-wen, ad-ihall a-wa-
dăɣ has-ja tisnant.

27

Tebădde n-Ɣisa dat-Bilatəs
(Marqəs 15:1; Luqa 23:1-2; Exya 18:28-32)

1 Ăffăw ɣas, əžžəmmăɣăn imănokalăn n-kăl-
tikutawen d-inušămăn n-Iṣrayil, əṭṭăfăn iyyăn
n-emm dăɣ-isălan n-iji n-iman n-Ɣisa,
2 ərmăsăn-t, jăn dăɣ-s tišəm təzzar, əlwăyăn-t
s-Bilatəs wa n-gəfăr.

Imməntăl Yăhudəs i-iman-net
(Ijităn 1:18-19)

3 Inhăy Yăhudəs-i t-issăɣdărăn a-s ăššăreɣa
n-tamăttant a əɣtăsăn i-Ɣisa ɣas, ămmujrăẓ
a-wa ija; ikk' imănokalăn n-kăl-tikutawen
d-inušămăn n-Iṣrayil, ăssoɣăl-asăn kăraḍăt
timərwen n-ărriyal n-aẓrəf wi t-əkfăn.
4 Os'-en-dd, inn'-asăn, «Ofeɣ abăkkaḍ, Ɣisa,
wa jeɣ dăɣ-ifassăn-năwăn, wăr t-illa a iɣšad.»
Ǝnnăn-as: «Un, ma năkkul? A-wen əššăɣəl-
năk.»
5 Irmăs Yăhudəs aẓrəf-ənnin, ijăr-asăn-t-in
dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn təzzar, iglă,

ăsselăy aɣan, ija tărsəm dăɣ-err-net, imməntăl
i-iman-net.
6 Ǝkkəmen-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen
aẓrəf wa hin-ijăr măšan, ənnăn: «Wăr hanăɣ-
xălal iji n-aẓrəf-wa-dăɣ făll-wa n-ehăn n-ămudd
wa măqqărăn, ed ənta a-s ătwăjjăn iman n-
ăhaləs.»
7 Ǝžžəmmăɣăn dăɣ-isălan n-a-wa mad-əjən i-
aẓrəf-en, ohărăn emm, ənnăn, ad-săr-s žănšən
ašəkrəš n-ăhaləs iyyăn hin-ižanšen iləkkan, i-ad-
umas edăgg-en, tiẓəska i-imăjarăn.
8 Dăɣ-təssəba n-ăddăbara-wen-dăɣ a făl
har ašăl-i-dăɣ, təfărre-ten-dăɣ, iwăr-tăt isəm:
«Ašəkrəš wa n-ašni.»
9 Ămoos a-wen-dăɣ jăn a ăssitbătăn a-wa innă
ănnăbi Yirmiya,† a-s innă dăɣ-əlkəttab-net:

«Ărmăsăn kăraḍăt timərwen n-ărriyal n-aẓrəf,
ălqim-wen-dăɣ a-s t-əḍkăḍăn kăl-Iṣrayil,
ənta-den-dăɣ a-wa dăr-ăssagdăhăn ălqim n-
ăgg-adəm,
10 əžžənšăn săr-s ašəkrəš wa n-i n-iləkkan
s-əmmək wa s-hi-tăn-innă Emăli.»

Ămewăy Ɣisa s-Bilatəs
(Marqəs 15:2-5; Luqa 23:3-5; Exya 18:33-38)

11 Ălwăqq wa dd-ibdăd Ɣisa dat-Bilatəs wa
n-gəfăr, issəstăn-t, inn'-as: «Ak, kăyy a-s
ămănokal n-kăl-Ălyăhud meɣ?» Inn'-as Ɣisa:
«Kăyy iman-năk, tənned-tăn.»

---
† **27:9 27:9** A-wa ănnăbi dd-ăzzarăn i-Ɣisa, ăloləy dăɣ-isălan-net
săḍisăt timaḍ n-awătay dat-tiwit-net.

12 Ǝggădăn-dd imănokalăn n-kăl-tikutawen d-
inušămăn n-Iṣrayil, ad-t-saḍlamăn siha d-siha
măšan, wăr t-illa a hasăn-inna.
13 Innă gəfăr i-Ɣisa: «Ajăn kăyy, wăr səlləd i-
tikunen ti fălla-k titwənninen?»
14 Wăr t-təlla tăfert dd-təzjarăt emm n-Ɣisa,
iqqăn a-wen eɣăf n-gəfăr.

Bărɣăbbas wa n-emăjj n-iman
(Marqəs 15:6-15; Luqa 23:13-25; Exya 18:39–19:16)

15 Ăzzăman-en, hak ămudd n-Faṣka, ăsiwăyy'-
in gəfăr u-takărmut wa dăɣ-s təttăr tamətte.
16 A-s ităjj a-wen-dăɣ, ih' ăhaləs s-isəm-
net Bărɣăbbas takărmut, isəm-net iyyăn Ɣisa
ənta-dăɣ, wăr t-illa ere s-wădden issan făll-
terwidəma-net.
17 Inhăy Bilatəs tamətte-ta dd-təžžəmmăɣăt
săr-s ɣas, inn'-asăn: «Lăɣătăt-ahi, əndek jer-
meddən-wi-dăɣ n-əssin wa s-tărham a hawăn-
t-in-səwwəyyăɣ? Ma tăssofăm Bărɣăbbas meɣ
Ɣisa wa s-itawănna Ălmasex?»
18 Ij'-asăn Bilatəs asəstan-wen-dăɣ făl-a-s is-
san a-s təmɣăre n-tismiten-năsăn ɣas a făl
ăstărmăsăn Ɣisa.
19 Ăqqiima Bilatəs hărwa dăɣ-edăgg wa
dăɣ-iɣattăs ăššăreɣa a-s dd-tăšmašăl hănne-s
ăwadəm săr-s i-ad-wăr-isəmtəltil iman-net d-
iman n-ăhaləs wărăn iɣšed hărăt ed tənn'-as,
ənḍăhaḍ, əgdălăn-as imănăwnăwăn n-ăhaləs-
en-dăɣ eḍəs.
20 Ǝggădăn imănokalăn n-kăl-tikutawen
d-inušămăn n-Iṣrayil, ăšhăššălăn tamətte

i-ad-təttăr dăɣ-gəfăr ad-hasăn-dd-isəwwəy
Bărɣăbbas, ămmăt Ɣisa.
21 Olăs daɣ gəfăr, inn’-asăn: «Ǝndek jer-
meddən-wi-dăɣ n-əssin wa s-tărham ad-hawăn-
t-in-səwwəyyăɣ?» Ǝnnăn-as: «Bărɣăbbas.»
22 Inn’-asăn Bilatəs: «Ɣisa-š wa s-itawănna
Ălmasex, ma has-e-ăjăɣ?» Ǝnnăn-as iket-dăɣ-
năsăn: «Itwəṣləbet făll-tajəttewt!»
23 Inn’-asăn Bilatəs: «Mafăl, ma iɣšăd t-
ăsiinăhăjjăn d-tamăttant?» Ăsɣăyyăn daɣ s-
ăṣṣahăt: «Itwəṣləbet făll-tajəttewt.»
24 Inhăy Bilatəs a-s wăr t-illa a infa măjrăd-net
ed, təssəntă tamətte amdərway n-əššənju ɣas,
iḍkăl-dd ăkoss han aman, ăsserăd ifassăn-net
dat-tamətte təzzar, inn’-asăn: «Ăhaləs-i-dăɣ ya
ămaɣdal, tăjjihăm a-s wăr dăɣ-i əḍmenăn iman-
net; oyyeɣ jere-wăn dăr-s.»
25 Tənn’-as tamətte iket-net: «Ǝyya, nərḍa s-a-
wen; əḍmənnet iman-net dăɣ-năɣ năkkăneḍ d-
ihăyawăn-nănăɣ.»
26 Ăswăyy’-asăn-in Bilatəs Bărɣăbbas, ăswăjja
tiwit n-ebărtăk dăɣ-Ɣisa təzzar, ikf’-asăn-t i-ad-
itwəṣləb făll-tajəttewt.

Jăn əssărdusa Ɣisa tekăškăšt
(Marqəs 15:16-20; Exya 19:2-3)

27 Ǝlwăyăn əssărdusa wi n-gəfăr Ɣisa s-ammas
n-ehăn wa n-gəfăr, iɣlăyɣălăy-t-dd dihen ejhăn
n-əssărdusa imdan,
28 əkkăsăn dăɣ-s isəlsa-net, əssəlsăn-t
anăkăbba šăggăɣăn,
29 jăn-as ălmăt, korona, a-wen, takənbut šund
ta n-imănokalăn təẓat dăɣ-isənnanăn, jăn ălmăt

tăborit ta n-təmmənukəla dăɣ-ăfuss-net wa n-aɣil, ad-rakkăɣăn data-s, ḍazzăn, jannen-as: «Ămănokal n-kăl-Ălyăhud, nəj'-ak gărdəbu!»
30 Situfăn fălla-s, tihăɣăn dăɣ-s tăborit ta jăn
dăɣ-ăfuss-net, təggatăn-t săr-s făll-eɣăf.
31 Ǝssəgdăhăn dăɣ-tekăškăšt ta tăn-təšlăt ɣas,
əkkăsăn-dd fălla-s anăkăbba-wənnin šăggăɣăn, ăssoɣălăn-as isəlsa-net təzzar, əglăn dăr-s i-ad-itwəṣləb făll-tajəttewt.

Atwəṣləb n-Ɣisa făll-tajəttewt

(Marqəs 15:21-32; Luqa 23:26-43; Exya 19:17-27)

32 Ǝglan dăr-s a-s ămmoqqăsăn d-ăhaləs
n-tadăbayt ta n-Qərwan s-isəm-net Simyon; ăšhăššălăn-t alənji n-tajəttewt ta făll-mad-itwəṣləb Ɣisa.
33 Ǝkkăn d-Ɣisa edăgg s-itawănna: Gălgota,
a-wen ălmăɣna-net: «Edăgg wa n-akărkor.» Ǝwwăḍăn-in edăgg-en ɣas,
34 əssărtăyăn əssărdusa asməd d-asăfar iyyăn
ifannăẓăn tisnant i-ad-has-t-səswən, măšan, ăkrăbbăt-t ɣas, unjăy săr-s.
35 Ǝṣlăbăn-t əssărdusa făll-tajəttewt ɣas, jăn
tisăɣeren i-ad-uẓanăn isəlsa-net jer-iman-năsăn; ămoos a-wen a ăssiitbătăn a-wa s-kăla tăn-innă ănnăbi iyyăn a-s innă:

«Ăẓunăn isəlsa-nin jer-iman-năsăn

jăn tisăɣeren făll-anăkăbba-nin.»

36 Ǝssəmdăn a-wen-dăɣ ɣas, əqqimăn, jăn
ənniyăt i-Ɣisa,

37 əttəytăyăn ăllox jənnəj-s i-ad-əlmədăn
ăddinăt ăddălil wa săr-s dd-orăwăn tamăttant.
Ăllox-en, iktab fălla-s:

«A-WA ƔISA WA N-ĂMĂNOKAL
N-KĂL-ĂLYĂHUD».

38 Ašăl-en, ămizăyyen əssin inaɣtafăn
atwəṣləb d-Ɣisa; ătwăṣlăb iyyăn daw-aɣil-net,
ătwăṣlăb wa iyyăḍăn daw-tăšalje-net.
39 Iqqăl Ɣisa tekăškăšt i-ăddinăt-wi tikəynen,
gaggărăn-t, siwliwilăn iɣăfawăn-năsăn,
40 jannen-as: «Ǝyyaa, kăyy-i innăn tăddoobed
terăẓẓe n-ehăn n-ămudd wa măqqărăn taləsăd-t
edey dăɣ-kăraḍ išilan, ăɣləs iman-năk ya ămăra!
Kunta tidət-dăɣ a-s kăyy a-s Rure-s n-Măssinăɣ,
zubbət-dd tajəttewt!»
41 Ad-ḍaẓẓăn dăɣ-s daɣ imănokalăn n-kăl-
tikutawen d-ălɣulam d-Ăṭṭăwrăt d-inušămăn n-
Iṣrayil, jannen:
42 «Wădden iɣlăs ăddinăt wi iyyăḍnen, iɣləset
ya iman-net ămăra. Ikkəset-dd iman-net făll-
tajəttewt, dihen ad-nəfləs a-s ənta a-s ămănokal
n-Iṣrayil;
43 wădden oman s-Măssinăɣ, iɣləset-t
Măssinăɣ ya ămăra kunta ənta irh’-e, ed innă,
ənta a-s Rure-s.»
44 Ǝggădăn-dd daɣ inaɣtafăn wi ătwăṣlăbnen
edes-has, ad-t-gaggărăn əntăneḍ-dăɣ s-əmmək-
en-dăɣ.

Tamăttant n-Ɣisa

(Marqəs 15:33-41; Luqa 23:44-49; Exya 19:28-30)

45 Ǝlsănăt tihay ărori n-ăkall iket-dăɣ-net wa-
dăɣ n-tarăhut hundăɣ har tezzar.
46 Təjă tezzar ɣas, ăsɣărăt Ɣisa s-afălla, innă
dăɣ-tawalt-net:
«*Yăḷḷoy, Yăḷḷoy,*
lama săbăxtani?»
A-wen ălmăɣna-net:
«Măssi-ɣ Măssinăɣ, Măssi-ɣ Măssinăɣ,
mafăl hi-təyyəd d-iman-in
dăɣ-tisnant-ta-dăɣ?»
47 Ǝslăn-as ăddinăt əbdadnen dihen, wăr-
əfhemăn a-wa ijănna ɣas, ad-jannen: «Săjdăt-
as, ănnăbi Ɣəli a iɣarr!»
48 Ošăl-dd iyyăn dăɣ-săn ălwăqq-wen-dăɣ,
issəlmăɣ tăḍuft təttalăt făll-ăbori dăɣ-bənegăr
təzzar, ăssok’-et-dd emm n-Ɣisa i-ad-tăt-
isuməm, infəw-t a-wen dăɣ-fad
49 măšan, ənnăn-as imidiwăn-net: «Ǝšləy-as,
ăyy’-e ad-nənhəy kunta ad-t-dd-ass ănnăbi Ɣəli,
iɣləs-t.»
50 Ăsɣărăt Ɣisa daɣ s-ăṣṣahăt, təzzar, əjmăḍăn-t
iman.
51 Diha-dăɣ d-ija a-wen a-s ărido wa ibḍăn
edăgg n-ămudd wa šăddijăn d-wa iknăn təššədje
dăɣ-ehăn n-ămudd wa măqqărăn da-dăɣ a-s
iqqărrawăt dăɣ-ammas, wa-dăɣ n-afălla-net har
ider-net; ăškăḍkăḍ ăkall, ăṣṣoren iḍaɣăn;
52 ămerănăt tiẓəska, ənkărăn-dd inəmmuttan
n-imumənăn ăjjootnen
53 ḍarăt-tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan.
Ăjjəyhăn ăddinăt ăjjootnen tăn-ənhaynen a-
s dd-əjjăšăn aɣrəm wa šăddijăn n-Yărussălam
ḍarăt tanăkra-năsăn jer-inəmmuttan.

54 Inhăy kăbtăn iyyăn n-kăl-Roma d-əssărdusa
wi jănen ənniyăt i-Ɣisa a-wa ijăn d-aškəḍkəḍ wa
ija ăkall ɣas, ărmăɣăn, ad-jannen: «Tidət-dăɣ a-
s ăhaləs-i-dăɣ, Rure-s n-Măssinăɣ.»
55 Ǝbdadnăt daɣ tiḍeḍen ăjjootnen dihen,
əswaḍnăt dăɣ-ijəj dăɣ-a-wa ijăn iket-net.
Tiḍeḍen-tin-dăɣ a-s kăla ədhălnăt Ɣisa,
ăddewnăt dăr-s wa-dăɣ n-a ifăl teje ta n-Galila
har əntănăteḍ-da-dăɣ;
56 h'-enăt Măryăma ta n-Mulăždaləyăt d-
Măryăma ta n-ma-s n-Yaqub d-Yusəf, h'-enăt daɣ
ma-s n-dăgg-Zăbdi.

Aẓəkka n-Ɣisa

(Marqəs 15:42-47; Luqa 23:50-56; Exya 19:38-42)

57 Tokăy takkăṣt ɣas, osă-dd ăgg-ehăre iyyăn
la taɣrəmt ta n-Arimata n-anăṭṭalib n-Ɣisa s-
isəm-net Yusəf.
58 Ǝnta-en-dăɣ a ikkăn Bilatəs, ittăr dăɣ-
s turhajăt n-ad-dd-ikkəs tafəkka n-Ɣisa făll-
tajəttewt, iṣtăr-tăt; irḍ'-as Bilatəs s-a-wen.
59 Ikkăs-dd Yusəf tafəkka n-Ɣisa făll-tajəttewt,
ikn'-et, issəls'-et tefit
60 təzzar, issəns'-et dăɣ-aẓəkka ăynayăn s-ăru
t-iɣaš i-iman-net dăɣ-esăwăl; ăsɣărănɣarăt-t-dd
ḍarăt-a-wen tăhunt măqqoorăt, ăṭṭubbăt săr-s
emm n-aẓəkka təzzar, iglă.
61 A-s ităjj a-wen-dăɣ, təbdad Măryăma
ta n-Mulăždaləyăt d-tanəmmăɣrut-net ta
iyyăḍăt, ăqqimănăt tissənen dat-aẓəkka-en-dăɣ,
hannăynăt a-wa ijăn iket-net.

62 Ăba Ɣisa dăɣ-ašăl wa n-dat-wa d-siməjnun
kăl-Ălyăhud i-ašăl wa n-əssəbət-i n-tăsonfat.
Ašăl wa ilkămăn i-wen n-əssəbət wa n-tăsonfat,
əkkăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-kăl-faris
Bilatəs, ənnăn-as:
63 «Ămănokal-nănăɣ, nəkittəw a-s ăwadəm wa
išinməšrəyăn ăddinăt, a-s iddăr, innă, afăl t-
ăba, kăraḍ išilan ḍarăt-tamăttant-net, ad-dd-
inkăr jer-inəmmuttan.
64 Nărha dăɣ-k, ad-səwwəjjəd ənniyăt i-
aẓəkka-net hundăɣ har akəyən kăraḍ išilan-win-
dăɣ s-innă, dihen, wăr mad-akrən inəṭṭulab-net
tafəkka-net, əffărăn-tăt təzzar, ənnən i-tamətte
a-s inkăr-dd jer-inəmmuttan. Afăl jăn a-wen, ad-
tajăr tanməšrayt ta jăn ta ija ənta iman-net.»
65 Inn’-asăn Bilatəs: «Ăjăt a-wa s-tărhăm.
Ǝnhəywăt, hărăt dăɣ-əssărdusa-dədi,
səwwəjjəm-tăn ənniyăt i-aẓəkka s-əmmək wa
s-tărhăm.»
66 Ǝkkăn aẓəkka, əssəbdădăn data-s əssărdusa
təzzar, əknăn-t ăṭabbu i-ad-wăr-itədubut
ăwadəm wăl’ iyyăn arr-net.

28

Inkăr-dd Ɣisa jer-inəmmuttan
(Marqəs 16:1-11; Luqa 24:1-12; Exya 20:1-10)

1 Tăbboqqăt tifawt n-ašăl wa n-ḍarăt wa n-
əssəbət-i n-tăsonfat ɣas, təkka Măryăma ta n-
Mulăždaləyăt aẓəkka tăddeew d-Măryăma ta
iyyăḍăt n-tanəmmăɣrut-net.
2 A ənḍărrăn, ăzzubbăt-dd ănjălos n-Emăli
dd-ifalăn išənnawăn, ăškăḍkăḍ ăkall s-ăṣṣahăt,

ăsɣărarăd-in tăhunt ta hărăt emm n-aẓəkka,
ăqqima fălla-s.
3 Ănjălos-i-dăɣ, ăsimăɣmăɣ šund essam, jan
isəlsa-net təməlle-i-dăɣ măqqărăt.
4 Ija a-wen ɣas, jăn əssărdusa wi jănen
ənniyăt i-aẓəkka tarəmmeɣt-ta-dăɣ făl dd-hăn
ăbbunbăyăn šund ămmun.
5 Imməjrăd ănjălos i-tiḍeḍen, inn'-asnăt:
«Wăr tărmeɣmăt; əssanăɣ a-s Ɣisa wa
ătwăṣlăbăn făll-tajəttewt a-s tammăɣmăt;
6 ăbas t-illa diha, inkăr-dd jer-inəmmuttan s-
əmmək wa s-tăn-innă, əyyăwmăt, ənhəymăt
edăgg wa s-kăla dăɣ-s insa.
7 Šəwənkətmăt ămăra, təjəmăt isălan
n-tanăkra-net jer-inəmmuttan i-inəṭṭulab,
tăllăɣătmăt-asăn daɣ a-s ăzzar-awăn iket-
năwăn s-Galila ed dihen-dăɣ ad-t-mad-
tənhəyăm. Ǝnta-den-dăɣ măjrăd wa s-dd-
ămešălăɣ i-ad-hakmăt-t-in-səssiwəḍăɣ.»
8 Fălnăt šik aẓəkka, tărtay-asnăt tarəmmeɣt
d-təmɣăre n-tedăwit, ošălnăt i-ad-əjənăt jănăt
isălan dăɣ-inəṭṭulab-net.
9 Wăr t-illa a hin-əjrahnăt a-s hasnăt-dd-
ilkăḍ Ɣisa iman-net, ij'-asnăt ăsafu. Ohăẓnăt-t-
dd, ărkăɣnăt data-s, ad-timəllutnăt i-iḍarăn-net,
ɣăbbădnăt-t.
10 Inn'-asnăt: «Wăr tərmeɣmăt, əqqəlmăt
ayətma-ɣ, tənnəmăt-asăn a-s, ăzzarăɣ-asăn s-
teje ta n-Galila-i-dăɣ hi-mad-ənhəyăn.»

Utăr n-akuddəl n-tanăkra n-Ɣisa jer-inəmmuttan

11 Hărwa hanăt zăbo, əglanăt a-s əkkăn
əssărdusa wi jănen ənniyăt i-aẓəkka aɣrəm,
ăwwayăn isălan n-a-wa ijăn iket-net i-
imănokalăn n-kăl-tikutawen.
12 Ǝslăn imănokalăn n-kăl-tikutawen d-
inušămăn n-Iṣrayil i-isălan-win-dăɣ ɣas,
ănɣăymăn făl a-wen. Inkăr ălžămaɣăt-năsăn
ɣas, əkfăn aẓrəf ăjjeen i-əssărdusa təzzar,
ənnăn-asăn:
13 «Ere kăwăn-issəstănăn, ănnăt-as: osăn-
anăɣ-dd inəṭṭulab n-Ɣisa s-ehăḍ, nəṭṭas, okărăn
tafəkka-net, əglăn dăr-s.»
14 Ǝnnăn i-əssărdusa: «Afăl əjjăšăn isălan
gəfăr, ad-t-nəsəsmăḍ făllа-wăn, tăɣləsăm.»
15 Ărmăsăn əssărdusa aẓrəf-năsăn, əglăn
dăɣ-əššăɣəl-năsăn, jăn a-wa hasăn-ătwănnăn.
Ămoos a-s isălan-win-dăɣ a əflăsăn kăl-Ălyăhud
har ašăl-i-dăɣ.

Ămašal wa măqqărăn issăɣlăf Ɣisa inəṭṭulab-net

(Marqəs 16:14-18; Luqa 24:36-49; Exya 20:19-23; Ijităn 1:6-8)

16 Ǝkkăn inəṭṭulab wi n-măraw d-iyyăn taḍaɣt
ta hăt teje ta n-Galila hasăn-ija Ɣisa tasəssihărt,
ogăẓăn-t-in făllа-s.
17 Ǝnhăyăn-t ɣas, ărkăɣăn-as, ad-t-ɣabbădăn
măšan, hakd a-wen-dăɣ, han-tăn iyyăḍ dăɣ-s
janen ăššăk.
18 Ohăẓ-dd Ɣisa ălžămaɣăt wa n-inəṭṭulab-net,
inn'-asăn: «Wăr t-illa jer-išənnawăn d-ăkall a-s
wădden əjrawăɣ făllа-s tărna;
19 a-wen-dăɣ a făl ămăra, ăglăt; ăkkăt ti-
wsaten n-ăddunya iket-dăɣ-năsnăt, səṭṭuləbăm

dăɣ-snăt ăddinăt, səlmăɣăm-tăn dăɣ-aman s-
isəm n-Abba d-Rure-s d-Unfas Šăddijăn,
20 săɣrəm-tăn amišəl n-a-wa s-hawăn-omărăɣ
iket-net. Năkk-da, ad-dăr-wăn ăddewăɣ,
ədhalăɣ-kăwăn hak ašăl har təmdəw ăddunya.»
Amin!

Ălənžil n-Ɣisa Ălmasex: Kitab Ălmuqăddăs
Tamasheq: New Testament

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Tamasheq)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
b95f369b-a236-5ca8-8cab-11f74279d73c